MASTER
NEGATIVE
NO. 92-80588-3

AUTHOR:

ROOS, M[AGNUS]

TITLE:

HUSLIG UPPBYGGELSE-BOK

PLACE:

LUND

DATE:

1870

Master Negative #

92-80588-3

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DEPARTMENT

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

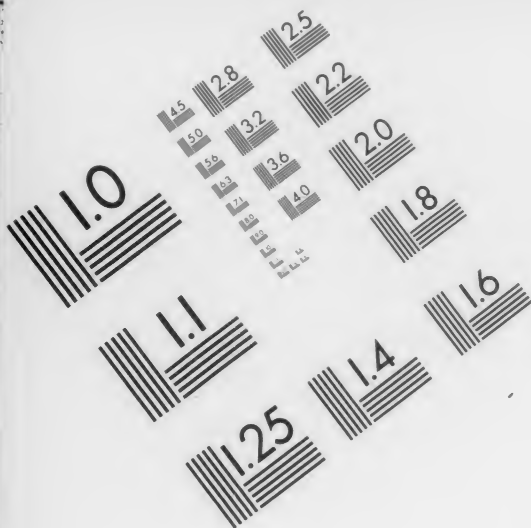
Original Material as Filmed - Existing Bibliographic Record

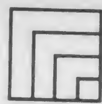
240
R67 Roos, M[agnus] F[riedrich] 1727-1803
Huslig uppbyggelse-bok i morgon- och aftonböner för sex wector ... öfwersättning af G. Th---d
14de ... upplagan
Lund 1870 T 191 p

Restrictions on Use:

TECHNICAL MICROFORM DATA

FILM SIZE: 35mm REDUCTION RATIO: 9x
IMAGE PLACEMENT: IA IIA IB IIB
DATE FILMED: 1-19-93 INITIALS Susan
FILMED BY: RESEARCH PUBLICATIONS, INC WOODBRIDGE, CT

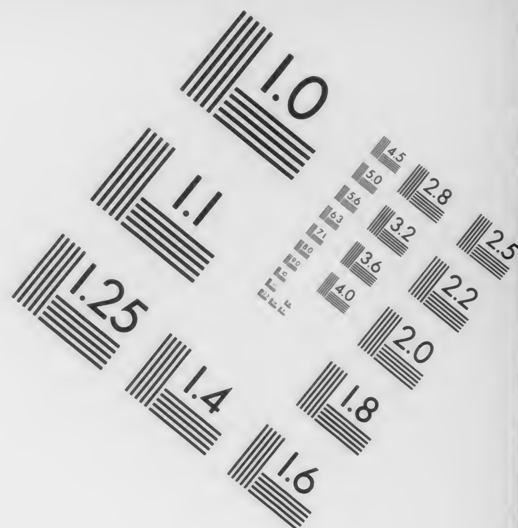

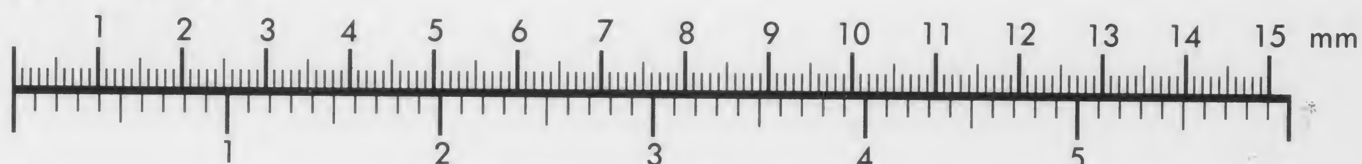
AIIM

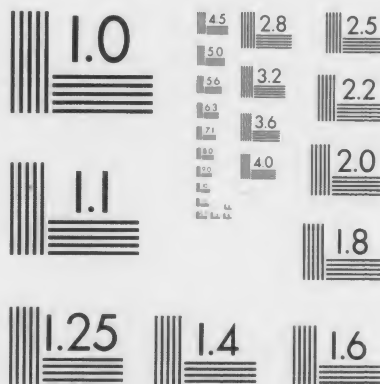
Association for Information and Image Management

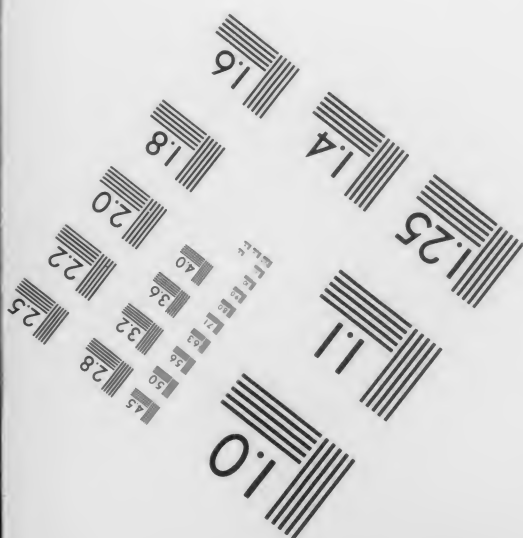
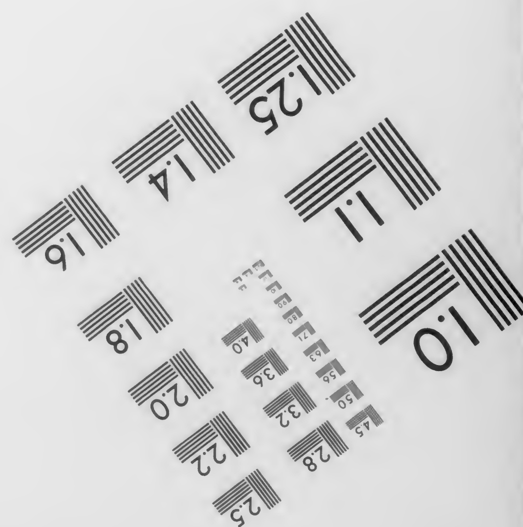
1100 Wayne Avenue, Suite 1100
Silver Spring, Maryland 20910

301/587-8202

MANUFACTURED TO AIIM STANDARDS
BY APPLIED IMAGE, INC.

Huslig
Uppbyggelse-bok
i
Morgon- och Aftonböner
för sex weckor,

jemte

Betraktelser och Böner
wid Skriftermål

och

åtskilliga andra tillfällen

af

Prelaten **M. F. Roos.**

Öfwersättning

af

G. Th—d.

Fjortonde ånyo genomsedda Upplagan.

Lund,
tryckt på Bokhandl[illegible]n C. W. K. Gleerups förlag,
uti Berl[illegible]a Boktryckeriet, 1870.

Utdrag ur Författarens Före...

All bön måste ske i tron och under D. H. Andes werkan. Wid bönen håller sig tron till Guds löften om bönhörelse och till Guds barmhertighet och allmakt, men ockjå till Jesu Christi förtjenst och förbön; och när detta sistnämnda sker, så beder man i Jesu Christi namn. Om ock D. H. Andes werkan endast består i sådana rörelser och öfwertygelser, som man kallar den förelöpande nåden; så kan man redan då bedja och warda bönhörd. Men ju mera menniskan lemnar D. H. Andes nådewerkningar hos sig rum, deß mera ren och troende blir bönen. Men när den himmelske Fadren sänder sin Sons Anda till inneboende i hjertat, så ropar han Abba kära Fader, det är, han werkar en barnsligt tillförsigtig bön, hwilken ock då wisserligen sker i Jesu Christi namn, på hwilken, såsom Återlösare, menniskan tror. De ögonblick, minuter och stunder, då en Christen känner sig af D. H. Anda särdeles uppwäckt och drifwen till en sådan barnslig bön, äro de hugneligaste i hans lif. Här nalkas han Gud, och Gud nalkas honom. Här söker han Herran, och Herren låter sig af honom kännas och finnas. En i bönen öfwad och till den evangeliska sanningens kännedom tillräckligen upplyst Christen beder till det mesta med egna ord: **Likwäl hafwa äfwen de utantill lärda böner sin nytta med sig, emedan de påminna om mycket,** hwarom man må bedja, och emedan **det gifs ett själstillstånd,** då det ej will gå för sig att bedja med egna ord, och det derföre wore rådligt att nyttja en bönebok, eller låta en bön sig föreläsas ur en bönbok, hwilket sistnämnda i synnerhet behöfwes för sjuka. För öfrigt äro bönböcker brukbara till gemensam bön, som christliga Husbönder och Husmödrar morgon och afton hålla med sitt husfolk. Men emedan det är swårt att bibehålla andakten, när man i ett hus hela året föreläser samma morgon- och afton-böner, har man i denna bok framlagt sexfaldiga morgon- och afton-böner, hwarmed man kan omwexla. Hwad i denna bok widare innehålles, wisar titelbladet. De flesta af dessa böner hafwa redan warit tryckta, och äro här, jemte några nya, bragta i en samling. Gud utgjute sin nåds och böns ande, äfwen i wåra dagar, öfwer många. Wäl de[t] land, wäl den stad, wäl den slägt och det hus, der många t[ro]ende bedjare finnas. Anhausen wid Brenz d. 26 Mars 17[..]

M. F. Roos.

Morgon- och Afton-Böner för sex Weckor.

Första Weckan.

Morgonbön på Söndagen.

Genom din nåd, Herre Jesu, hafwe wi nu åter börjat en ny wecka, och upplefwat den dag, som wi skole anwända till kroppens och själens hwila. Men hwarest skole wi finna hwila för själen, utan i dig? Och hwar skole wi finna dig, utan i ditt ord? Så låt oß då i dag finna dig i ditt ord och genom detsamma åtnjuta dig, såsom den sannfärdige och lefwande och såsom menniskornas ljus och lif. Bestraffa, tröstа och underwisa oß genom detsamma, såsom wi det behöfwe, på det wåra själar må blifwa helbregda. Låt oß ick[e]

härda i okända synder, eller bli liggande i ett skadligt sjelfbedrägeri, utan werka i oß genom ditt sannfärdiga ord en sann förkrossefse och ödmjukhet, en sann tro och en sann helighet. Ja, bearbeta oß så genom ditt ord att du måtte finna oß rättskaffens, då du efter detsamma skall döma oß. Bewara oß äfwen för alla falska främmande och kraftlösa läror, för den kunskap som uppblåser, och för all fåfäng inbillning, som genom onda andars list underhålles. Lär oß, du som är Sanningen, led oß, du som är den gode Herden, wårda oß efter din milda kärlek, som nedlåter sig till de ringa. Wid början af denna wecka underkaste wi oß ånyo ditt ljufwa ok, och bedje dig, att du sjelf wärdes i oß tillintetgöra och förstöra all motsträfwighet emot dig. War dina tjenare nådelig, som i dag skola förkunna oß ditt ord, och styr deras hjertan att tala det, som är åhörarena nödigt och helsosamt; men upplåt också åhörarenas hjertan, och öppna deras förstånd, att ditt ord hos dem måtte finna ingång och skaffa frukt. Wälsigna äfwen alla frälsningssökande christnas husandakt, och hwar twå eller tre äro församlade i ditt Namn, der ware du midt ibland dem. Amen.

Aftonbön på Söndagen.

Wi tacke dig, gode Fader i himmelen, att du icke allenast fordom ofta och i mångahanda måtto talat till fäderna genom propheterna, utan ock i de sista dagarna talat med menniskorna genom din Son, hwilken sedan befallt sina Apostlar att predika Evangelium allom kreaturom, och dertill rikligen utrustat dem med den Heliga Andas gåfwor. Wi tacke dig, att wi äfwen i dag blifwit bewärdigade att höra, läsa och betrakta något af detta ditt sannfärdiga, klara, kraftiga och saliggörande ord. Förlåt oß nådeligen, att wi tillförene icke älskat detsamma, utan wandrat efter wårt eget tycke och efter werldens syndiga wanor samt lyßnat till djefwulens lögnaktiga ingifwelser. Förlåt oß äfwen all oaktsamhet, hwartill wi i dag gjort oß skyldige, och alla fåfänga tankar och ord, i hwilka wi hafwe utswäfwat. Ack! tag icke ifrån oß ditt dyra ord, ehuru wi med wåra synder hade det förtjent. Fortfar att genom detsamma tala med oß, och derigenom hos oß werka den nödwändiga förberedelsen till ewigheten. Genom rikedomen af din nåd, och genom anwändandet af din öfwerswinneliga kraft, hwarigenom du hastigt kan allt

förnya och frambringa, wärdes du derföre ersätta de af oß illa anwända åren, och ännu hos oß godtgöra hwad wi försummat, på det wi omsider må blifwa skicklige att winna en rik ingång i ditt himmelska rike och dig till ära få uppbära hela wårt arf i det himmelska fäderneslandet. Omfatta nu äfwen i denna natt wåra kroppar och själar och allt, hwad wi hafwe, med ditt mäktiga beskydd, och låt alla dem, som äro i swårt lidande, wederfares tröst och hjelp. Amen.

Morgonbön på Måndagen.

Käre Frälsare, du har i din bön före ditt lidande sagt till din himmelske Fader: jag är icke mer i werlden; men de, mina lärjungar, äro i werlden, och jag kommer till dig. Detta ditt ord få wi äfwen tyda på oß. Wi äro ännu i werlden. Men hwad werlden är, wet du bättre än wi, du som der tillbragt omkring trettiotre år, och blifwit frestad i all ting, likasom wi, dock utan synd. Men nu är du upphöjd öfwer werlden och öfwer alla frestelser; din bortgång till Fadren har du redan längesedan fullbordat och sitter wid hans högra sida på hans thron.

Men emedan du är en barmhertig och trofast Öfwerstepresi och kan warkunna dig öfwer dem, som frestas i werlden, så bedje wi dig, att du förlänar oß en daglig seger öfwer werlden, dagligen bewarar oß för den onde, och låter allt, som möter oß i werlden, tjena oß till det bästa. Huru mörk, huru jemmerfull, huru oren är icke werlden! Huru stor satans makt i densamma! Huru ser icke nästan hwar och en på det synliga! Huru otroget umgå icke menniskorna med nådatiden och nådemedlen! Huru föraktadt är ej ditt namn och ditt himmelrike, Herre Jesu! Bewara oß nu, att wi i dag icke hänföras af werlden, icke äro så sinnade, som hon, och icke wandra på deß wäg, utan genom tron på dig, genom kärleken till dig och dina barn och genom en helig wandel, skilje oß ifrån henne. Dine äro wi, Herre Jesu, dig lefwe, lide och dö wi. Såsom du redan infört många barn i herrligheten, så wärdes äfwen hjelpa oß igenom den farliga werlden, och föra oß till herrlighetens mål. Amen.

Aftonbön på Måndagen.

Wi tacke dig, Herre Jesu, denna af-

ton, att du i dag bewarat oß för myckel ondt, som hade kunnat träffa oß, och bewisat oß mångfaldigt godt. Denna dag, är nu förliden och kommer icke åter, och denna dagens plåga är nu öfwerstånden och för alltid tillryggalagd; men wi äro denna afton närmare wårt slut, än wi woro denna dagens morgon. Men du, Herre Jesu, blifwer såsom du är, och dina år taga ingen ända. Du är i går och i dag och densamme i ewighet. Låt oß förgängliga menniskor, hwilkas eländes tid hastigt förflyter, genom dig erhålla ewigt lif, ewig fröjd och hwila, emedan wåra hjertan äro så danade, att de ej med något ringare godt kunna wara belåtne. Du ser och känner oß, och wet hwad wi dagligen tänke, tale och göre. Wi skole ock, då wi på jorden blifwit förgätne, på den sista dagen åter framställas i ljuset; då skola ock wåra gerningar uppenbaras, och wi undfå efter som wi handlat hafwe, medan wi lefde. Ack att wåra synder då måtte uppenbaras endast såsom längesedan efterskänkta skulder! Ack att wi då äfwen måtte få berömmelse af dig: Förlåt oß wåra synder, gör oß skicklige att göra din wilja, och skaffa i oß hwad dig behagligt är. Gif oß ljus, kraft och tillfälle, att utså mycken god

säd, skulle det ock ske med tårar, på det wi en gång måtte rikligen och med fröjd kunna uppskära. Rena nu wåra själar genom ditt blod, utplåna utur dem alla fåfänga bekymmer och alla orena bilder, och låt oß äfwen under sömnen fortfara att wara förenade med dig och i ditt allsmäktiga beskydd inneslutne. Förbarma dig öfwer alla sjuka, betryckta och anfäktade, och förherrliga dig på dem genom den tröst och hjelp, som du wärdes dem bewisa. Amen.

Morgonbön på Tisdagen.

Helige Gud, barmhertige Fader, wi tacke dig, att du under den förflutna natten nådeligen bewarat oß och nådeligen ifrån oß afwändt mycket ondt, som hade kunnat träffa oß. Wi nalkas dig denna morgon, och emedan wi skole kasta wåra omsorger på dig och du will sörja för oß, så bedje wi dig i din Sons Jesu Christi namn, att du ocksä i dag, efter wårt lekamliga och andeliga behof, wärdes sörja för oß, gifwa oß wårt dagliga bröd, och genom din Heliga Anda göra oß skickliga att i dag wandra inför dig, och med trohet och wishet tjena dig. Emedan

också hwarje dag har sin plåga, så stärk oß, att wi med tålamod må kunna fördraga denna plåga, och gif att det widriga icke må bekymra oß eller nedsänka oß i en mörk otro. Du har all makt i himmelen och på jorden. Du herrskar på din thron öfwer allt. Ännu se wi wäl icke, att allt är dig underdånigt; men wi tro det dock, och äro genom ditt ord förwissade, att ingen sparf och intet hår utan din wilja faller till jorden. Wi anbefalle och öfwerlemne oß således åt din trofasta och mäktiga regering, och bedje dig, att du wärdes styrka wår tro, och äfwen då lugna oß när du tillåter de onda andarna och de onda menniskorna mångahanda, och wåra tankar och anslag af dig tillintetgöras. Behåll oß blott wid det ena, att wi frukte ditt namn; war du oß nådig, förlåt oß wåra synder, och gör oß skickliga att genom tron på dig undfå det himmelska arfwet med alla dem, som helgade warda; så är wår lycka gjord, och wi skole ewinnerligen kunna prisa dig för din barmhertighet. Amen.

Aftonbön på Tisdagen.

Store Gud, wi hafwe nu åter tillryggalagt en dag, på hwilken wi, jemte det wi

åtnjutit många wälgerningar, dem du oß bewisat och för hwilka wi hjertligen tacke dig, också hafwe erfarit detta timliga lifwets beswärlighet. Förlåt oß all oförnöjsamhet och otålighet, som derwid hos oß uppstått, och lugna wåra hjertan denna afton genom föreställningen om din kärlek och trofasthet och genom din frid, som är högre än allt förnuft. Är det ditt orygGeliga rådslut, att alla dina barn genom mycken bedröfwelse måste ingå i ditt rike; så wete wi dock, att din käre Son äfwen gått denna wäg, och att utan bedröfwelse intet tålamod och ingen bepröfwelse hos oß skulle ega rum, och att längtan efter den ewiga roligheten, och hoppet om densamma, endast under lidandet förökas. Wi wete ock, att du beredt oß ett fädernesland, hwarest hwarken lidande, eller rop, eller smärta mer skall finnas, och der ingen död skall wara mer, der det gamla skall wara förgånget, men deremot all ting wara ny. Till detta fädernesland led och bered oß genom din Anda, och gör oß så sinnade, som de böra wara, hwilka äro gäster och främlingar på jorden och medborgare i himmelen. Föröka wår afsky för dårskapen och ondskan, som gå i swang på jorden: rigta wår längtan till himmelen, och

skänk oß äfwen stundom till wår wederqwickelse en försmak af det himmelska fröjdelifwet. Wi äro på wägen till dig, Herre Jesu; wi komme till dig. Hjelp oß att wäl fullända wår wandring. Hjelp oß i wår sista stund, och förlossa oß då ifrån allt ondt. Led oß efter ditt råd, och upptag oß på sistone med ära. Ditt nådiga beskydd ware ock kraftigt öfwer oß under wår natthwila, bewara oß derunder för allt ofall, och låt oß stärkte till kropp och själ i morgon åter uppstå. Amen.

Morgonbön på Onsdagen.

Himmelske Fader, du har i ditt ord befallt att hafwa böner, åkallan och förböner för alla menniskor, för Konungar och för all öfwerhet, på det wi måge föra ett roligt och stilla lefwerne i all gudaktighet och ärlighet. Du har äfwen försäkrat oß, att sådant är godt och tacknämligt för dig, och att du will att alla menniskor skola frälste warda och till sanningens kunskap komma. Wi bedje dig alltså för wår Konung, din tjenare, och för all Öfwerhet, att du wärdigas dem skydda och wälsigna, böja deras hjertan till frid och rättfärdighet, och göra dem saliga. Wi bedje dig ock för alla, som äro i

Lärostándet, att du wille bistå dem, så att de må frälsa sig sjelfwa och dem, som dem höra. Wälsigna ock hushållsståndet och deß näring. Låt ditt rike alltmera komma, och satans werk genom ditt kraftiga ord förstöras. Behåll barnen i döpelsenåden, och återför till densamma dem, som derutur fallne äro. Omwänd wåra anhöriga, och låt ingen af dem försumma löftet att ingå uti din rolighet. Men hjelp ock oß, och skänk oß den saliggörande sanningens kunskap i allt fullkomligare mått. Upplys wåra själar ju mer och mer, att wi såsom ljusets barn må wandra i ljuset och äfwen förelysa andra med en helig wandel. Upptäck äfwen för oß genom ditt ljus allt fullkomligare wåra själars djupa förderf och de oarter, som ännu widlåda oß, och gör oß genom din Sons blod allt mera derifrån fria. På denna morgon uppoffre wi oß åt dig ånyo. Sörj för oß, werka uti oß, och låt oß i dag och allt framgent wara dine redskap, genom hwilka ditt namns ära må befordras och ditt rike utwidgas. Förherrliga dig sjelf på oß, att af oß, som äro stoft och aska, och derjemte orene och syndfulle, måtte blifwa något till din herrliga nåds pris Amen.

Aftonbön på Onsdagen.

Wi tacke dig, wår Herras Jesu Christi Fader, som för hans skull ocksä är wår Fader, att du i dag bewisat oß mycket godt, oaktadt wi såsom syndare förtjent wrede och straff. Wi prise ditt tålamod och din långmodighet, hwarmed du fördrager oß, och din godhet, som warar ewinnerligen. De wälgerningar, du bewisar oß, öfwertyga oß, att wi hafwe en Förespråkare, som är rättfärdig och försoningen för wåra och hela werldens synder, emedan wi honom förutan icke kunde undfå dessa wälgerningar. I förlitande på denne förespråkaren bedje wi nu, att du framgent, efter allas wårt lekamliga och andeliga behof, wärdes sörja för oß arma, som intet hafwe, utan hwad du oß gifwer, och ewinnerligen på oß bewisa din barmhertighet. Du har icke satt oß till wrede, utan till att ega salighet. Emedan du är kärleken, så wågar wårt hjerta glädja sig deröfwer, att du gerna hjelper, gerna tröstar och har ett wälbehag till syndarens omwändelse och lif, men icke till hans död. Förlåt oß wåra synder, som kunde störta oß i helwetet; och rena du oß ifrån dem, att wi må warda skicklige att ernå och besitta den

salighet, du oß gerna unnar. Gif oß din Heliga Anda, såsom en wishetens och uppenbarelsens Anda, till din kännedom, och såsom en kraftens, kärlekens och tuktighetens Anda till en helig wandel. Utrota genom denna din Anda alla oordentliga begär och sinnesrörelser, som i dag under de jordiska göromålens skötande uppstått hos oß, på det wi med wälordnade själar och i din frid må kunna insomna. Ditt alsmäktiga beskydd afwände ifrån oß alla olycksfall, som kunde träffa oß i denna natt, och möt oß i morgon med din godhet, som är hwarje morgon ny. Amen.

Morgonbön på Thorsdagen.

Herre Jesu, wi börje nu åter en dag, och tacke dig alraförst, att du under den förflutna natten hållit din hand öfwer oß, och bewarat oß för mycket ondt. Wi wete nu icke, hwad i dag skall möta oß. Men wåra ögon se uppå dig, i hwilken all fullhet bor, utaf hwilken äfwen wi skole undfå allt, som tjenar till lif och gudaktig wandel. Wi äro swage, stärk oß: wi äro mörke och okunnige, upplys oß: wi äro orene, rena

oß genom ditt blod: wi äro omgifne af synliga och osynliga fiender; skydda oß alltså med din allsmäktiga kraft, och håll oß fast uti din hand, att ingen må kunna rycka oß derutur. Wi wilja icke börja och tillryggalägga denna dag i förlitande på wår egen kraft, wishet och rättfärdighet; utan sätta wår tillförsigt till dig, som är trofast och barmhertig och icke låter dem komma på skam, som på dig förtröfta. Underhåll och föröka hos oß denna tillförsigt, och låt oß icke genom någon timlig lycka blifwa stolte och lättsinnige, icke heller genom någon wederwärdighet klenmodige och försagde, utan låt wår wandring på dina buds wäg under alla yttre förändringar wara rättskaffens och beständig. Du har utgått af Fadren och kommit i werlden, och har åter öfwergifwit werlden, och gått till Fadren. Du känner således werlden af erfarenhet, och wet hwad dina barn hafwa att lida i werlden, och hwad de behöfwa: derföre hjelp oß, tröfta oß, sörj för oß, war för oß wägen till Fadren, och upphör icke att wårda dig om oß, till deß wi äro der du är och se din herrlighet. Amen.

Aftonbön på Thorsdagen.

Store Gud, du är den ewige och allsmäktige. Ingen förmår något emot dig. Ja, hela werlden är för dig såsom ett ringa stoft. Derjemte har du en stor mängd starka hjeltar, nemligen dina heliga Englar, af hwilka hwar och en på din befallning kan uträtta stora ting. Genom en Engel har du en Thorsdagsnatt styrkt din käre Son under hans häftiga kamp på oljoberget. Du utsänder också dessa hjeltar till din tjenst för deras skull, som skola ärfwa saligheten. Äfwen wid de trognas skilsmässa från werlden och wid werldens slut hafwa de sin förrättning. Wi tacke dig hjertligen för denna inrättning i ditt rike, och bedje dig innerligen, att du i denna natt och under hela wår wandring wärdes låta oß åtnjuta dina heliga Englars wård. De äro dine tjenare; wi wilje wara deras medtjenare. De lofwa dig beständigt; wi lofwe dig ock i wår swaghet. De se ditt ansigte; wi se det icke ännu, men hoppas att få se det i den tillkommande werlden, och bedje dig att du dertill genom din heliga Anda wille bereda oß. De fallne Englarne ställa försåt för oß och trakta efter att skada oß: men låt deras list

och makt emot oß aldrig hafwa framgång, och tag oß i ditt nådiga beskydd emot dem. Herre Jesu, du har köpt oß med ditt utgjutna blod: derföre äro wi icke wåra egna, och mycket mindre satans: wårda dig om oß såsom din egendom och utrusta oß med den Heliga Andas gåfwor, att wi må kunna lefwa under dig i ditt rike och tjena dig i ewig rättfärdighet, oskuld och salighet. Förlåt oß alla synder, som wi efter köttets och förnuftets wilja hafwa begått. Förlåt oß äfwen all försummelse af det wi hade bort göra, och hjelp oß, att wåra sista werk må blifwa bättre än de första, och wi sjelfwe uppfyllas med rättfärdighetens frukter till din ära. Amen.

Morgonbön på Fredagen.

Herre Jesu, du har ett oförgängligt prestadöme, och kan ewinnerligen saliggöra dem, som genom dig komma till Gud, och lefwer alltid och beder för dem. Dermed tröste wi oß på morgonen af denna dag, som är den dag i weckan, på hwilken du såsom en prest offrat dig sjelf på korset för wåra synder. Lofwad ware du, och tack ware dig hemburen, för den stora kärlek och trofasthet,

som du derigenom bewisat oß syndare. Anse, o himmelske Fader, detta din Sons offer, och förlåt oß för deß skull alla wåra synder. Men wälsigna oß ock för detta offrets skull genom meddelande af nådens och bönens Anda, på det wi måtte blifwa skicklige att rätt tillbedja dig, och utan ängslig fruktan, men ocksä utan lättsinnighet och fräckhet, wandra inför dig. Och eftersom du, Herre Jesu, har ett oförgängligt prestadöme, så låt oß genom detsamma ernå en ewig nåd, ett ewigt lif, ett oförgängligt arf. Saliggör ocksä oß och många andra, hwilka genom dig, såsom den ende Medlaren, nalkas Gud. Anwänd din lifskraft, till att stärka oß emot alla frestelser, och fräls oß ifrån allt ondt. Låt din förbön hos Fadren komma oß till godo, och låt oß till hans ära, såsom rättfärdiggjorde och helgade, en gång ställas inför ditt och din Faders ansigte. Ditt offer har ett ewigt gällande wärde, din förbön är kraftig, din kärlek är omätlig och öfwerträffar all kunskap: men wår tro är swag och wår kunskap ganska dunkel. Derföre bedje wi dig, gif oß mera ljus till att känna dig, och gör wår tro starkare och fullkomligare. Låt oß äfwen i dag under arbetet, genom din Heliga Anda, påminnas om

allehanda ewangeliska språk, och wåra själar derigenom uppmuntras och bibehållas i föreningen med dig. Amen.

Aftonbön på Fredagen.

Herre Jesu, du har på denna dag i weckan hängt och dött på korset, och derigenom blifwit icke blott det fullkomligaste mönster af lydnad och tålamod, utan ock försoningen för wåra och hela werldens synder. Din förbön för dem, som dig korsfäste, böje wåra hjertan till kärlek emot wåra fiender. Din befallning till Maria att älska Johannes såsom sin son, och till Johannes att älska henne såsom sin moder beweke oß att bo tillsammans i hjertlig kärlek och af hjertat älska alla dina barn. Din milda barmhertighet, hwarmed du lofwade den botfärdige röfwaren, att blifwa upptagen i det himmelska paradiset, uppwäcke ock hos oß ett gladt hopp om det ewiga lifwet. Du har efter de tre timmars mörker klagat: min Gud, min Gud, hwi hafwer du öfwergifwit mig. Gör också oß troende under bedröfwelsen, när den kommer öfwer oß, och låt alltid i rättan tid tröst och hjelp oß åter wederfaras. Din plågsamma törst

läre oß att wara måttliga i mat och dryck, och bewara oß för all wällustig yppighet. Ditt ord: "**det är fullkomnadt,**" öfwertyge oß, att wi till wår återlösning intet kunne bidraga, och tillintetgöre hos oß den stolta inbillningen om en egen rättfärdighet. Såsom du till slut öfwerlemnade din anda i din Faders händer, så öfwerlemne wi nu wåra själar åt dig, att du må bo och werka uti dem och rena dem ifrån synden. Men låt dem ock, då de skiljas från sina kroppar, wederfaras ett nådigt upptagande i ditt himmelska rike, och förunna oß att efter döden få wara hos dig och se din herrlighet. Din heliga wandel, ditt oskyldiga lidande och död ware wår rättfärdighet, hwarigenom wi bewaras för lagens förbannelse och den tillkommande wreden. Du fullkomlige Öfwerstepresten, wälsigna ewinnerligen med din wälsignelse oß och alla, som det med oß begära, och låt oß till ditt namns ära saliga warda. Amen.

Morgonbön på Lördagen.

På denna weckas sista morgon wände wi oß till dig, o Gud, som är det aldrarenaste, saligaste och allena wisa wäsen, och

äfwen will göra oß menniskor sorgfria, glada och wisa. Ja, med ett ord, du som är ett ljus och intet mörker har i dig, låt ock nu ditt ansigte mildeligen öfwer oß lysa, och hugna wåra själar, så att wi denna dag icke må wandra i mörkret, icke allestädes stöta emot och icke lemna qwäljande omsorger och mißnöje hos oß rum. Wisa oß wägen, på hwilken wi skole wandra, och föreställ alltid wårt förstånd det såsom sanning, som är sanning, och det såsom lögn som är lögn. Upplys oß, att wi wid alla förekommande händelser inse, hwad bäst är, och böj kraftigt wåra hjertan, att detsamma utan betänkande utwälja och göra. Himmelske fader! uppenbara din Son i oß genom din anda och uppenbara du, Herre Jesu, Fadren uti oß genom din Anda, att wi redan nu måtte hafwa det ewiga lifwets början uti oß, och warda skicklige att efter wår bortgång utur denna werlden upptagas till din thron, och förflyttas i ditt himmelska tempel, der omedelbart se din herrlighet och i gemenskap med alla heliga tillbedja dig på ett nytt sätt. Denna weckas sista dag erinrar oß om wår sista lefnadsdag, om hwilken wi icke wete, huru nära eller fjerran den är. Herre Jesu, war äfwen på den dagen wårt lifs ljus,

och bewara oß att wi icke dö i otrons mörker, och bortgå i det yttersta mörkret. Fortsätt derför i dag och till wår lefnads slut ditt nådewerk hos oß. Uppwäck oß genom ditt kraftiga ord, så ofta wi wilje blifwa tröge och försumlige, och såsom du wärdes afhålla oß ifrån all onyttig werksamhet, så gif oß ock alltid ljus och kraft och tillfälle till sådana gerningar, hwaröfwer wi på din uppenbarelses och rättfärdiga doms dag må kunna glädja oß. Amen.

Aftonbön på Lördagen.

Dig, Barmhertige Gud och Fader, nalkas wi, wid slutet af denna dag och denna wecka, och bedje dig, att du wille förlåta oß alla wåra synder, och genom Jesu blod rena wåra själar, på det wi i din frid må kunna insomna och, om det är din wilja, börja den nya weckan med ett lugnt hjerta. Wår lefnad är full af fel och brister, och wåra werk äro skröpliga och bristfulla. Också är mycket, som wi tänkt, talat och gjort, helt och hållet ondt och syndigt. Och likwäl känna wi oß sjelfwa blott ofullkomligt: men du, o Gud, har en fullkomlig kännedom om oß och wår lefnad. Huru arme

och eländige, huru orene och skröplige måste wi då wara inför dina ögon! och dock är du barmhertig och nådig, tålig och af stor godhet och trohet, och låter det lända oß till godo, att wi hos dig hafwe en förespråkare, nemligen din Son Jesum Christum, hwilken är rättfärdig, och är worden försoningen för wåra och hela werldens synder. I denna din Sons namn bedje wi dig alltså, o Himmelske Fader, om wåra synders förlåtelse, och om wåra själars rening från all syndaorenlighet. Men wi bedje dig äfwen, att du wärdes uppfylla wåra hjertan med den kärlek, som är din bild, och derigenom göra oß skicklige att hålla oß intill dig, och med en hjertlig willighet hålla dina bud. Utsläck ock hos oß all mißnöjd och bitter åtanke af de förolämpningar, som till äfwentyrs wederfarits oß. Låt intet hat och ingen hämndlystnad förblifwa hos oß. Lär oß inse, huru ringa och helsosamt allt lidande i werlden är, och huru äfwen wår nästa, utan din heliga tillstädjelse, icke kan oß emotbryta. Skole wi deltaga i din Sons lidande, hwilket till en stor del också af menniskor förorsakades, så gör oß ock delaktiga af hans tålamod, saktmod och kärlek. Och såsom han nu åtnjuter glädjens fullhet och ett lustigt wä-

sende på din högra hand ewinnerligen; alltså för ock oß på sistone in i din frid och glädje. Amen.

Andra Weckan.

Morgonbön på Söndagen.

Herre Jesu, du som war död och nu ewigt lefwer: wi tacke dig, att du har lidit döden för att utplåna wåra och hela werldens synder, och prise dig såsom wår lefwande Herre, som herrskar på Guds öfwer allt upphöjda thron, och bär allting med ditt kraftiga ord. Wi prise dig såsom Kyrkans lefwande hufwud, och såsom den allwetande och allsmäktige Herde och Biskop, som wandrar ibland de christna församlingar. Du lefwer; wi skole ock lefwa. Gif nu oß, trötte, äfwen i dag en ny kraft, att wi må kunna lefwa och wandra i andanom. Lifwa och stärk wåra själar till en fast tro på dig, till lydnad för dina bud och till att tåligt bära det kors, som du oß pålägger. Ack, huru ofta hafwe wi erfarit, att wåra sorger äro fåfänga, och wåra bemödanden fruktlösa eller rent af skad-

liga: men om du hugswalar wåra hjertan, och genom din hugswalelse lifwar dem; så löpe wi dina buds wäg; och om du sätter wåra själar i rörelse, och uti och genom dem werkar, så erfara wi, att dina bud icke äro swåra, och att på hwar och en af oß detta löftet uppfylles: "hwad han gör, det lyckas wäl." Så bo och lef då uti oß, och gör allt i oß dig underdånigt. Bruka oß såsom dina redskap, när, huru och hwarest dig behagar, och tag du allena derefter äran, såsom den, från hwilken allt godt kommer och till hwilken allt godt syftar. Förstör och tillintetgör allt fullkomligare hos oß det köttsliga sinnet, hwilket icke kan wara din lag underdånigt, och bered, genom den gamla menniskans dödande, allt mera rum för ditt lif hos oß. Låt också i dag både lärare och åhörare förnimma dig såsom en närwarande och wälsignelserik Herde och själarnas Biskop, så att döda själar uppwäckas genom kraften af ditt ord, trötta själar stärkas, okunniga läras och bekymrade tröstas. För allt ware dig ära och tack. Amen.

Aftonbön på Söndagen.

O du fridsens Gud, som igenfört haf-

wer ifrån de döda den stora Fåraherden, genom det ewiga testamentets blod, wår Herra Jesum Christum, gör oß skicklige till allt godt werk, till att göra din wilja, och skaffa uti oß hwad dig täckt är, genom Jesum Christum, hwilken ware ära ifrån ewighet till ewighet. Du har i dag låtit oß höra och läsa ditt sannfärdiga ord, hwilket bewisar sig lefwande och kraftigt hos dem som anamma det med ett ödmjukt och troende hjerta. Wi tacke dig hjertligen för denna stora wälgerning, och prise ditt namn, emedan du också i dag wisserligen genom ditt ord uppwäckt andeligen döda, stärkt swaga, uppmuntrat tröga och tröstat bedröfwade. Ack, att detta ock hos oß och wåra anhöriga, och hos många i den församling, till hwilken wi höre, måtte hafwa skett! Wi skynde till wår lefnads slut, och komme det med hwarje dag närmare. Wåra kroppar äro för syndens skull dödliga och skola snart höra förgängelsen till. Gif oß allenast genom ditt Evangelium en ewig tröst och ett godt hopp, hwilket ock i döden göre oß frimodige. Uppehåll och föröka i wåra själar det andeliga lifwet, som ewigt warar, på det att döden, som skall förstöra wåra kroppar, icke må skada wåra själar. Uppwäck en gång wåra kroppar till

det ewiga lifwet, och förklara dem efter din omätliga godhet och genom din allsmäktiga kraft, att de warda din Sons förklarade lekamen like. Huru högt och stort är icke det mål, hwilket din himmelska kallelse i Christo Jesu genom Evangelium förehåller oß! Men wi hafwe ännu synd i oß och omföre derjemte swaga och förgängliga kroppar, och lefwe i ringhet och elände: men din nåd och sanning, din kraft och godhet gifwa oß den wissa försäkran, att du skall hjelpa oß fram till detta mål. Så gör då med oß såsom du i ditt ord har talat. Gör något utaf oß, din herrlighet till pris. Gif oß ewinnerligt lif, och låt oß till kropp och själ blifwa din Sons, wår förklarade frälsares beläte like. Amen.

Morgonbön på Måndagen.

Gud Fader, Son och Helige Ande, wi tacke dig och lofwe ditt heliga namn; ty allt hwad wi hafwe, är från dig. Wi äro af dig skapade, wi hafwe genom döpelsen i ditt namn blifwit christne, och allt hwad wi hafwe och åtnjute, är kommet från din hand. Också på denna morgon är din godhet ny

öfwer oß, och din sol går upp öfwer onda och goda. Lofwadt ware ditt namn ewinnerligen! Allt, hwad anda hafwer, lofwe ditt namn och tillbedje dig. Men wi bedje dig ock denna morgon om nya bewis af din nåd och kärlek, emedan wi dem förutan icke kunne blifwa beståndande. Din kärlek, o himmelske Fader, ware för din Sons skull wänd till oß. Din nåd och förbön, Herre Jesu, komme oß till godo, och din underwisning och ledning, helige Ande, göre oß skicklige att i dag och allt framgent wandra på den smala wägen, som förer till det himmelska fäderneslandet. Wi glädje oß, o wår Herras Jesu Christi Fader, att äfwen wi få kalla dig wår Fader, och bedje dig, att du i ett ännu rikare mått sänder i wåra hjertan din Sons Anda, som i oß skall ropa: Abba Fader; på det wi, såsom lydige barn, utan ängslig fruktan och utan fräckhet må kunna wandra inför dig. Låt oß genom denna Anda hafwa gemenskap med dig och din Son. Behåll och befästa oß i denna gemenskap, och bewara oß för syndafall, hwarigenom wi skulle blifwa ryckte utur densamma. O himmelske Fader, din Ande läre oß att med barnslig undergifwenhet fördraga din tuktan, ja att berömma oß i bedröfwelsen,

och må den wälsignelse, som du, Herre Jesu! på korset åt oß förwärfwat, utbreda sig så öfwer allt hwad oß wederfares, att allt måtte tjena oß till det bästa. O du ewige Gud, du som är, som war och som skall wara! tänk uppå oß ringa stoft, förbarma dig öfwer oß, som äro syndare, och hjelp oß, som äro omgifne af mångfaldigt elände. Amen.

Aftonbön på Måndagen.

Treenige Gud, Fader, Son och Helige Ande, wi nalkas dig på den befallning och tillåtelse, som du gifwit oß i ditt ord, och offre dig wår tacksägelse för de wälgerningar, hwilka du i dag och i all wår tid oß bewisat. Men wi bekänne ock inför dig, att synden har förderfwat wår natur och besläckat wår wandel, och att wi icke en gång wete, huru ofta och huru swårt wi hafwe syndat. Men låt, o Himmelske Fader, nåd wederfaras oß för din enfödde Sons wår Frälsares skull, och förlåt oß wåra synder, för det dyrbara blodets skull, hwilket han för oß och för många utgjutit till syndernas förlåtelse. Din gode Ande rene wårt samwete genom detta blod, och förhjelpe oß till

en fullkommen tro på din Son, och till ett förtröstansfullt omfattande af hans fullgiltiga förtjenst, på det wi i din frid må kunna insomna och i morgon åter uppstå. Hafwa wåra själar i ensamheten eller i umgänget med menniskor, genom lustar, sorger, wrede, fruktan eller andra syndiga sinnesrörelser, kommit i oordning och blifwit orenade; så bringa dem nu åter i ordning och lugn, och rena dem, på det wi icke oförmärkt måtte bortföras från dig och lida en fortfarande skada. O ewige Fader, du är den rätte Fadren öfwer allt hwad Fader heter i himmelen och på jorden. Utom din faderliga kärlek gifwes ingen ro och salighet. Herre Jesu, du är i ditt Medlare-embete den enda wägen till Fadren, men du är ock sjelf den sannfärdige Guden och det ewiga lifwet; förutan din nåd är ingen frälsning och wälsignelse att hoppas. Helige Ande, du är menniskornas ende ofwiklige lärare och ledsagare; genom dig blifwa Guds barn beseglade, och dig undfå de såsom pant på det himmelska arfwet. Så ware då Guds kärlek, och Jesu Christi nåd, och den Heliga Andas delaktighet med oß nu och i ewighet. Amen.

Morgonbön på Tisdagen.

Wi tacke dig, o himmelske Fader, denna morgon för den förlänta natthwilan och för allt godt, som du hittills bewisat oß. Framför allt tacke wi dig, att du sändt din enfödde Son i werlden till att återlösa oß och förhjelpa oß till det ewiga lifwet. Wi hade med förskräckelse skolat tänka derpå, att wi äro menniskor, om icke din käre Son blifwit menniska. Men för hans skull har du ett godt behag till menniskorna och tillbjuder dem din nåd och alla goda och fullkomliga gåfwor. Fördenskull nalkas wi dig med tillförsigt och bedje dig: war oß nådig, förlåt oß wåra synder, älska oß för din käre Sons skull; hjelp oß, emedan Han är wår Frälsare och Förespråkare, och wälsigna oß för Hans namns skull med din Heliga Andas gåfwor, dem wi i dag och hwarje dag behöfwe för att wandra i ljuset. Wi inse och förnimme wår naturs djupa förderf och orenhet inför dig, och bedje dig om ljus, för att än djupare inse detta, och lära känna den andeliga brist, som ännu widlåder oß: men wi bedje dig tillika, att du wille uppfylla oß med din gudomsfullhet, göra oß rike på upplysning och erfarenhet och alltigenom helga

oß; på det wi sålunda må blifwa skicklige att i den tillkommande werlden stå för dig och fulleligen åtnjuta din kärlek. Bewara oß i dag för afwikelser, syndasmitta och syndafall, ja för all skada till kropp och själ. Lär oß att wandra warsamt och skänk oß ett tillräckligt tålamod att bära det kors, som du oß pålägger. Din käre Son har ifrån sin födelse intill sin död friwilligt förnedrat sig och warit lydig: inplanta nu ock detta sinnelag hos oß, och led oß genom din Anda på hans fotspårs wäg, på det wi en gång ock må kunna upphöjas till delaktighet af hans herrlighet. Amen.

Aftonbön på Tisdagen.

Herre Jesu, Du Guds enfödde Son och ende Medlare mellan Gud och menniskor! wi tacke dig denna afton för alla wälgerningar, som wi i dag och ända ifrån wår barndom af dig och för din skull hafwe undfått, och bedje dig, att du wille förlåta oß wåra synder och genom din Anda hos oß föröka tron, kärleken och hoppet. Du, som heter sanner Gud och det ewiga Lifwet, är menniska worden, och skämmes icke att kalla menniskorna dina bröder. Du har, ifrån din

födelse intill din död på korset, lefwat i ringhet, burit en tjenares skepelse och erfarit mensklig wedermöda af alla slag, dock utan synd. Wi fatte alltså tillförsigt till dig och bedje dig i trone, att du, såsom wår Herre och wårt hufwud, wille sörja för oß, wälsigna och bewara oß, och låta oß i denna och den tillkommande werlden åtnjuta hela frukten af ditt menniskoblifwande. Du war ifrån din aflelse helig. I din menskliga natur bodde och bor ännu hela Gudomens fullhet lekamligen. Men wi hafwe ifrån wår aflelse en oren natur, den wi äfwen sjelfwe med werksynder besläckat; men rena den genom ditt blod och helga oß alltigenom. Wi äro käril, uppfyll oß. Wi äro werktyg, bruka oß. Wi äro arme och eländige menniskor, på hwilka du kan förherrliga dig och uppenbara din godhet, kraft och wishet; gör alltså detta till din och din Faders ära. Låt nu äfwen den ingångna natten wäl för oß förflyta, och låt oß i morgon erfara, att wi, då wi uppwakne, ännu äro hos dig. Men emedan de hastigt flyende dagarne och nätterna oförmärkt bringa oß närmare wårt slut och din herrliga uppenbarelsesdag; så behåll oß wakande och bedjande och i din nåd, på det wår ändalykt måtte blifwa salig och

din herrliga uppenbarelse för oß fröjdefull. Amen.

Morgonbön på Onsdagen.

Helige och barmhertige Gud, din Ande upphjelpe, såsom en nådens och bönens Ande, wår swaghet på denna morgon, och mane efter ditt behag godt för oß under wår bön. Under denna din Andas bistånd bedje wi dig nu, att du för din Sons Jesu Christi skull wärdes anse oß med nåd, förlåta oß wåra synder och i dag och alltid låta oß åtnjuta ditt beskydd, din wälsignelse och din nådiga försorg. Uppenbara dig genom din Anda allt fullkomligare uti oß, werka genom Honom allt godt i oß, och låt oß till wår wälfärd erfara, huru han är en kraftens, kärlekens och tuktighetens ande. Wi förnimme wår oförmåga och wete, att om du öfwerlemnade oß åt wår naturliga benägenhet, så skulle wi, genom densamma och genom onda andars medwerkan samt onda menniskors förförelse, drifwas uti den ena synden efter den andra, och kunna störta oß sjelfwa i det ewiga förderfwet. Lär oß alltså, o Gud, att göra efter ditt behag; ty du är wår Gud, din gode Ande före oß på

en jemn wäg. Behåll wåra hjertan genom din Anda wid det ena, att wi frukte ditt namn. Bewara oß genom honom, att lycka och beröm, ära och wälstånd icke må uppblåsa och göra oß säkre, samt att olyckor, menniskohat och de mångfaldiga bristerna icke må göra oß knotsamme och försagde. Du har kallat oß till din tjenst och wi böre dagligen göra din wilja i det stånd, deri du satt oß: men emedan wi derwid alltid erfare något motstånd, så stärk oß till att öfwerwinna det: och emedan wi måste bekänna, att wi ofta äro dåraktige och i hjertat tröge; så gör oß genom din Anda kloke såsom ormar och utan falskhet såsom dufwor; ja, låt ljus och kraft oß icke fattas, på det wi, änskönt du ingen lön blifwer oß skyldig, likwäl alltid måtte wara ditt ords görare, och på sistone warda funne såsom fromme och trogne tjenare och tjenarinnor inför dig. Amen.

Aftonbön på Onsdagen.

Wi tacke dig, Herre Jesu, på denna afton för det beskärm och den tröst, och för alla dina öfriga nådebewisningar, hwilka du i dag låtit oß åtnjuta, och bedje dig, att du förlåter oß allt, hwad wi emot din heliga wilja hafwa tänkt, talat och gjort. Men förstör också genom din Anda allt fullkomligare i oß den syndiga egenkärleken och werldskärleken, ja hela den gamla menniskan, och inplanta deremot hos oß ditt heliga sinnelag, på det wi må warda allt skickligare att tjena dig i denna werlden, och på sistone äfwen upptagas i ditt himmelska tempel, hwarest heligt och herrligt tillgår. Du har blifwit smord med glädjens olja utan mått, och kallas derföre Christus, den smorda: låt denna olja också nedflyta på oß, såsom dina lemmar. Du är den, som kan gifwa Andan, såsom det lefwande wattnet, åt dem, som derom bedja dig: gif Honom ock åt oß, och wederqwick dermed wåra själar. Wi kaste nu wåra omsorger på dig, såsom du befallt, och bedje dig, att du allt framgent nådeligen wille sörja för oß, men också bedje wi dig om den tröst, hwarmed din gode Ande stärker tron, borttager bekymren, fördrifwer mörkret ur själarna, upplyser dem om din återlösning och tillegnar dem densamma, såsom källan till en ewig wälsignelse. Wi stå dagligen i fara för satan, som är grym och listig och den menskliga naturen wida öfwerlägsen: derföre led, upplys och stärk oß genom din Heliga Anda,

att wi till ditt namns ära må kunna rätt fortsätta wår wandring, dagligen undgå alla faror, dagligen öfwerwinna werlden, som är stadd i det onda, och i himmelen gladligen tacka dig såsom wår förlossare. Bewara oß i denna natt för all skada, och bibehåll oß äfwen under sömnen genom din Anda i föreningen med dig och din himmelske Fader. Amen.

Morgonbön på Thorsdagen.

Herre Jesu, wi erinra oß denna morgonstund, att wi äro gäster och främlingar på jorden och ännu icke hemma när dig. Du deremot har blifwit upptagen i herrligheten och sitter wid högra handen på Majestätsens thron i himmelen. Men du har ocksä före din himmelsfärd lofwat att wilja wara när de dina alla dagar intill werldens ända. Så war då äfwen i dag när oß och alla, som tro på ditt namn. Lätta wår wandring genom din tröst och hjelp. Wälsigna wåra lidanden och wåra werk för ditt namns skull. Se ifrån din höjd ned på oß ringe och eländige, skydda oß med din alls-

mäktiga kraft, och regera oß så genom din Anda, att på hwar och en af oß må omsider uppfyllas, hwad du talat: "hwar jag är, der skall ock min tjenare wara." Såsom du aftonen före din död har sagt till din himmelske Fader; "Jag kommer till dig;" så låt ock wår död wara ett kommande till dig. Emedlertid bewara oß, att denna werldens anda icke må locka oß ifrån den rätta wägen, icke dölja för oß dina fotspår, dem wi skole efterfölja, icke ifrån hjerta och mun borttaga ditt Ord, det wi skole tro, och hwarken genom lust eller fruktan indraga oß uti en falsk frihet och wishet. Ack, käre Frälsare! du känner werlden och wår swaghet: låt ingen rycka oß utur din hand. Gif oß ett tillräckligt mått af de gåfwor, dem du för menniskorna undfått, på det wi må blifwa skicklige att till wår död tro på dig, och dig tjena. Ditt rike komme på jorden allt fullkomligare, tills du sjelf kommer med stor kraft och herrlighet, och gör ett slut på werldens närwarande skick. Förbered oß så, att wi då må kunna hafwa frimodighet att stå inför dig, och genom ditt nådiga maktspråk emottaga ditt rike såsom ett arf. Amen.

Aftonbön på Thorsdagen.

Herre Jesu, du som fordom wandrade i ringhet, ja till slut blef räknad ibland ogerningsmän, men är nu krönt med ära och upphöjd öfwer allt, wi tillbedje dig, wi äro dig gerna underdånige, wi bekänne, att du är wärdig att taga kraft och rikedom och wisshet och starkhet och ära och pris och lof. Låt oß under din ewiga, rättfärdiga och nådiga regering wederfaras salighet. Herrska uti wåra själar genom din Anda, och bruka oß såsom redskap till ditt rikes utbredande och till ditt heliga namns förherrligande. Låt oß ock aldrig sakna den lekamliga nödtorften, och skicka wåra omständigheter så, som din ära och wår salighet det fordra. Wi se nu icke, att allt är dig underdånigt; fastmer se wi, att onda menniskor och onda andar under din heliga tillstädjelse anstifta mycket ondt i werlden: men stärk wår tro, att wi utan otålighet och klenmodighet må kunna öfwerlemna oß åt din werksamma och trofasta försyn, och bewara oß att wi alldrig genom orätta medel söke en skenbar lycka och derigenom berede oß en werklig olycka. Du wäntar, till deß alla dina fiender äro lagde till din fotapall: lär ock oß att förbida, till deß

ett trångmål efter det andra för oß är förbi, och ett löfte efter det andra på oß uppfylles, ja till deß wi slutligen warde frälste ifrån allt ondt och blifwe upptagne i ditt himmelska rike. Emedan i ditt ord också det löftet är oß gifwet, att de heliga englar skola skydda oß och på mångfaldigt sätt wara oß till hjelp; så bedje wi dig, att du wärdes gifwa dessa dina tjenare befallning att allestädes wårda oß, så länge wi här wandre, och att du äfwen i denna natt genom dem wärdes låta beskydda oß. Bewara all Öfwerhet, wälsigna Läroståndet, låt din nåd hwila öfwer Hushållsståndet. Förstör satans werk öfwer allt, och låt menniskorna, dem du återlöst, barmhertighet wederfaras. Amen.

Morgonbön på Fredagen.

Himmelske Fader, wi tacke dig denna morgon, att du icke skonat din egen Son, utan gifwit honom ut för oß alla. Wi tacke dig, Herre Jesu, att du i lydnad för din Himmelske Fader och af kärlek till menniskorna gifwit ditt lif till skuldoffer, och med Gud försonat oß, som woro Guds fiender. Wi tacke dig Herre Gud Helige Ande, att

du till denna återlösning medwerkat, och låtit äfwen oß få weta derom genom Evangelium. Uppfyll nu, o Treenige Gud, på oß ditt ewiga kärleksuppsåt, som åsyftar wår ewiga salighet. Anse oß, o himmelske Fader, med förbarmande för din käre Sons skull och förlåt oß för hans skull alla wåra synder. Wälsigna oß, Herre Jesu, med den wälsignelse, som du på korset förwärfwat, och föröka hos oß tron på dig genom din Heliga Anda. Men låt ock hela jorden, på hwilken dina heliga fötter wandrat, och den dina heliga blodsdroppar fuktat, genom dig åtnjuta wälsignelse, och gif, att hon warder allt mera uppfylld af din kunskap, och att menniskorna få med hugnad förnimma, att de hafwa en fullkomlig Återlösare och Förespråkare, som sitter på Guds högra hand. Gif oß och alla, som det med oß begära, ett tillräckligt mått af ditt tålamod och saktmod, på det wi med en stilla och frimodig lydnad må kunna fördraga brist och mödor, smälek och plågor, ja sjelfwa döden, och således i lidandet efterfölja dina fotspår. Wärdes låta wåra själar i dag wara anbefallde åt ditt trofasta beskydd och din omwårdnad, och inrätta så wår wandel och allt hwad oß händer, att ditt namn derigenom förherr-

ligas, och wi allt närmare komme salighetens mål. Drag oß till dig och hjelp oß, att wi i den tillkommande werlden ewinnerligen må få wara hos dig och se din herrlighet. Amen.

Aftonbön på Fredagen.

Wi tacke dig, barmhertige Gud, för alla wälgerningar, hwilka wi för din Sons skull i dag af dig undfått hafwe, och för afwändandet af allt ondt, som hade kunnat möta oß, och bedje dig, att du wärdes allt framgent hafwa en nådig uppsigt öfwer oß, förlåta oß wåra synder, och i denna natt genom din allsmäktiga kraft och genom dina englars tjenst bewara oß för den onde. Wi bedje dig om allt detta i din Sons Jesu Christi namn, som har blifwit wår Förespråkare hos dig och genom sin död försoningen för wåra och hela werldens synder. För hans skull war oß nådig, och hjelp oß. För hans skull böje sig din faderliga kärlek ned till oß owärdige, och upptage, då wi dö, wåra själar till himmelen. Men emedan wi till äfwentyrs ännu några dagar eller år måste wistas i werlden; så låt, Herre Jesu, ditt kors, på hwilket du hängt i den djupaste smälek,

under de hästigaste plågor, under den största fattigdom och i det mest öfwergifna tillstånd, men också i den renaste lydnad och med den ståndaktigaste kärlek, låt detta ditt kors i wåra själar göra ett så djupt intryck, att wi må wara korsfäste werlden och werlden oß, och wi allt mera befrias från ögonens begärelse, köttets begärelse och det högfärdiga lefwernet. Din kärlek twinge oß så, att wi icke mer lefwe oß sjelfwom, utan dig, som för oß död och uppstånden är. Du har utgått af Fadren och kommit i werlden och har åter öfwergifwit werlden och gått till Fadren. Drag oß då efter dig, och war för oß wägen till Fadren. Sönderslit de band, hwarmed werlden ännu will fasthålla wåra själar. Wår lefnad ware en resa till himmelen. I himmelen ware wår skatt och wåra hjertan. War oß nära wid dödens annalkande, och stärk wåra hjertan så genom ditt Evangelium, att wi utan bäfwan må kunna i tro, kärlek och hopp gå utur werlden. Amen.

Morgonbön på Lördagen.

Ewige och oföränderlige Gud, du har i förtiden grundat jorden, och himlarne äro dina

händers werk. De skola förgås, men du blifwer. De skola alle föråldras såsom ett kläde: de skola förwandlade warda såsom en klädnad, när du förwandlar dem. Men du blifwer såsom du är och dina år taga ingen ända. Wi, hwilkas lefnadslopp för kort tid sedan begynte och snart upphör, wi nalkas dig denna morgon, och bedje dig, att du, efter den längtan du sjelf i wåra hjertan nedlagt, wärdes skänka oß ett beständigt nådaſtånd, ett ewinnerligt lif, ett fast beståndande rike, ett oförgängligt, obesmittadt och owanskligt arf. Låt oß icke gå den såfängliga werldens wäg. Gif icke oß wår del i werlden, som med deß lusta förgås, utan ware du, ewige och oföränderlige Gud, som är, som war och som skall wara, wårt hjertas tröst och wår del. Natten, som wi tillryggalagt, kommer icke åter, och likaså är i allmänhet hela den förflutna delen af wår lifstid så förswunnen, att den, med allt hwad derunder skett, är för ewigt tillryggalagd. Men du, Herre, känner allt godt och ondt, som wi och alla menniskor under denna förflutna tid hafwe gjort. Du wet ock, hwarom wi dig bedit hafwe; också har du icke förgätit de lidanden wi utstått, och de tårar wi fällt. Du skall ock på den sista dagen, hwilken skall

uppdaga alla menniskors lefnadslopp, åter framhafwa allt detta. Ack, förlåt oß nu alla wåra begångna synder. Låt oß erfara uppfyllelsen af dina löften och gif oß det wi i trone bedje om. Upplys, rena och stärk oß än ytterligare, att wåra sista werk må blifwa bättre, än de första. Wi wilje ocksa i dag icke förgäta, hwad godt du oß gjort hafwer. Dig ske tack för allt. Ditt namn ware prisadt ewinnerligen. Ewinnerligen ware dig äran gifwen af oß och allt skapadt. Wälsigna oß allt framgent. Hjelp oß än widare. Plantera oß, att wi må bära mycken frukt och wår frukt må blifwa. Amen.

Aftonbön på Lördagen.

Store Gud, du är A och O, begynnelsen och slutet, den förste och den siste, du är den som war, som är och som kommer. Till dig wände wi oß denna afton, och prise ditt namn, emedan äfwen wi af dig undfått wår warelse och wårt lif samt allt hwad wi åtnjuta. Dig tillhör majestät och makt, herrlighet, seger och tack; ty allt, hwad i himmelen och på jorden är, det är ditt. Från dig är allt kommet, hwad wi och alla

warelser hafwa. Derföre tillhör dig allena lof för allt och allt bör anwändas till din ära. Allt hwad anda hafwer, prise ditt heliga namn ewinnerligen. Men wi äro främlingar och gäster för dig, såsom alla wåra fäder. Wår lefnad på jorden är såsom en skugge och hafwer ingen waraktighet: men du, o Gud, är wårt mål. När wi genomlupit alla detta lifwets förändringar, så skall du wara wårt mål, wara den, i hwilken wi till slut ewinnerligen hwile. Drag oß derföre till dig, och böj wåra hjertan till dig, så att wi redan i detta lifwet må genom tron wara med dig förenade. Låt oß, o ewige Fader, genom din Anda hafwa gemenskap med dig och din Son Jesu Christo. Herrska med din nåd och sanning öfwer oß. Sörj för oß, såsom du i ditt ord har lofwat, och inrätta så wårt lefnadslopp, att det må wara en oafbruten resa till det himmelska fäderneslandet, och wi wid wår lefnads slut wara skickade att upptagas i de ewiga hyddorna. Wi bedje dig ock om nåd för wår Öfwerhet, för wåra Lärare, för wåra anhöriga, ja för alla menniskor. Låt din godhet wara utbredd öfwer alla, tänk på alla till det bästa, och låt det godt är wederfaras hwar och en af dem för din

Sons skull, som är alla menniskors Frälsare. Wärdes under den ingångna natten innesluta oß och allt, hwad wi hafwe, i ditt mäktiga beskydd, och låt oß i morgon, stärkta till kropp och själ, åter uppstå. Wi glädje oß, att mörkret icke hos dig är mörkt, och att natten hos dig lyser såsom dagen; så ware då wårt hus, och allt hwad deruti är, dig tröstеligen anbefaldt. Amen.

Tredje Weckan.

Morgonbön på Söndagen.

Herre! lär oß bedja, såsom du lärde dina Lärjungar, och gör oß genom nådens och bönens Anda skicklige att åkalla och tillbedja dig på ett tillbörligt sätt. Wi tacke dig, att du under den förslutna natten nådligen bewarat oß för mycket ondt, som hade kunnat träffa oß, och lofwe dig, som är, som war och som skall wara. Wi lofwe dig, såsom den allena gode, allena wise, allena mäktige, såsom alla tings Skapare och Uppehållare, såsom den Ewige Fadren, ifrån hwilken alla goda och fullkomliga gåfwor

nedkomma, såsom alla tings upphof och mål. Tag nu oß alla, ja också alla dem, som det med oß begära, i ditt trofasta beskydd och under ditt kraftiga bearbetande, att denna dag måtte blifwa en wälsignad del af wår wandring, och wi på densamma komma närmare wårt föresatta saliga mål. Wi böre och wilje i dag höra, läsa och betrakta ditt ord, och afhålla oß ifrån alla onödiga, förströende och orenande werk och sällskaper. Öppna nu wårt förstånd och äfwen sjelfwa Skriften genom din Anda. Låt ditt ord wara ett läkemedel och en spis för wåra själar. Bestraffa, trösta, underwisa och stärk oß genom detsamma, allt efter wårt behof. Bistå Lärare och Åhörare, att ditt ord måtte rätt förkunnas, rätt fattas och förwaras, följaktligen ditt namn helgas och ditt rike utbredas. Emedan wi äfwen på denna tid måste klaga: de helige äro förminskade och de trogne äro få ibland menniskors barn; så hjelp Herre! att deras antal måtte förökas, och utrusta sjelf werktygen dertill. Men behåll äfwen alla heliga och trogna i din nåd, helga dem än widare i din sanning och ledsaga dem wäl igenom den farliga werlden, och in i det himmelska Fäderneslandet, hwarest deras föregångare wänta dem. Låt äfwen oß alla blifwa

räknade bland dessa, och en gång, utan att någon af oß tillbakablifwer, få löftet att ingå i din rolighet. Amen.

Aftonbön på Söndagen.

Wi tacke dig, helige och barmhertige Gud, att wi i dag fått höra, läsa och betrakta ditt saliggörande ord. Du har genom detsamma talat med oß; nu driste wi oß äfwen att i bönen tala med dig, fastän wi äro stoft och aska. Wi bedje dig alltså, skrif din lag i hjertat hos hwar och en af oß, och gif den i allas wårt sinne. Uppfyll dina löften på oß, och gör oß skicklige att hålla dina bud och wandra den wäg, de utstaka. Erinra oß wid alla tillfällen ditt ord, på det wi derigenom måtte, så ofta det nödigt är, tuktas, tröstas, ifrån synd tillbakahållas och drifwas att uppfylla wåra pligter. Med blygsel och ånger bekänne wi inför dig, att derutinnan hos oß ännu ganska mycket fattas, och att wi ofta tänkt, talat och gjort efter wår köttsliga wilja och wårt förnuft, och icke efter ditt ord. Förlåt oß nu allt detta, o Himmelske Fader, för din Sons Jesu Christi skull, och låt den fullkomliga

lydnad, som Han intill döden på korset wisat, gälla inför dig såsom wår rättfärdighet. Men ersätt också wår brist genom kraften af ditt ord, och gif, att wi warde frommare, än wi hittills warit, och att wåra blifwande werk måtte warda bättre, än de föregående warit. Plantera och föröka ditt rike allestädes på jorden genom detta ditt ord, och förstör derigenom wantron och otron, som ännu herrska på många orter och hos många menniskor. Tillintetgör satans anslag, som gå ut på menniskornas förderf, och wärdes förhindra förförelse och förargelser. Bered och sänd trogna arbetare i din säd, och förläna att de med framgång må uträtta sina wärf. I ditt trofasta och mäktiga beskydd anbefalle wi nu oß och allt hwad wi hafwe. Lofwadt ware ditt namn ewinnerligen. All land ware full af din ära. Amen.

Morgonbön på Måndagen.

Himmelske Fader! emedan det är ett kosteligt ting att tacka dig och prisa ditt namn, så tacke wi dig denna morgon för det beskydd, som du under den förflutna natten låtit oß wederfaras, och för all barmhertig-

het och trofasthet, som du allt ifrån wår lefnads början utan wårs förtjenst oß bewisat. Wi loswe dig, Treenige Gud, såsom den helige och sannfärdige, och gifwe dig äran, såsom Skaparen, Återlösaren och Hugswalaren, från hwilken, genom hwilken och till hwilken all ting äro. Wi offre oß på nytt åt dig och bedje dig, att du på oß swaga, dåraktiga och eländiga warelser wärdes förherrliga din makt, wishet och barmhertighet, och till ditt namns ära hjelpa oß wäl igenom den farliga och jemmerfulla werlden, och låta oß wara barmhertighetens käril, dem du till herrlighet bereder. Wi wete icke, hwad i dag och framdeles kan möta oß, men du, Herre, wet det. Wärdes efter din trofasthet ifrån oß afwända alla frestelser, som skulle öfwerstiga wår förmåga, och förläna oß seger i alla de frestelser, som enligt din behagliga wilja påkomma. Sänd ditt ljus och din sanning, att de leda oß. Bewara oß för all skada till kropp och själ. Led oß efter ditt råd och upptag oß på sistone med ära. Emedan lidandet är oskiljaktigt från wår wandring och för wår förderfwade natur nödwändigt; så wilje wi icke undanbedja oß det, men dig, barmhertighetens Fader och all hugswalelses Gud, bedje wi, att

du efter din barmhertighet wille lindra och wälsigna wårt lidande, och låta oß derunder njuta din tröst, på det wi må wara skicklige att i wåra hjertan helga dig och wandra framåt på lidandets wäg, utan mißtröstande och otålig klagan. Och hwad skole wi ytterligare bedja? War oß nådig och wälsigna oß. Tänk på oß till det bästa och hjelp oß. Amen.

Aftonbön på Måndagen.

Wi nalkas dig, wår Herras Jesu Christi Fader, denna afton, sedan wi i dag, på den jord, som du efter syndafallet förbannat, fått widkännas möda och arbete, och hafwe tänkt, talat och gjort allehanda, det du känner och allena kan rätt bedöma. Hwem kan trösta oß, utan du? Och hwad annat kan wederqwicka oß, än din kärlek? Wäl den, som du lemnar tillträde till dig! Låt oß i trone på Din Son nalkas dig. Låt dig finnas af oß. Upplyst wåra själar, att de måga hålla sig intill dig, och låt ditt ansigte mildeligen öfwer oß lysa. Både wår warelse och allt wårt förhållande underkaste wi din rättfärdiga och genom nåden mildrade dom, emedan wi ändå icke tillräckligt

känne oß sjelfwe, ej heller kunne förlita oß på andra menniskors beröm eller tadel. Upptäck alltså wåra brister och synder ju mer och mer för oß. Näps oß faderligen för allt, som dig mißhagar; men förlåt oß ock allt detta för din Sons skull, och tillräkna oß intet deraf till fördömelse. Wi hafwe i dag af dig undfått många wälgerningar, dem wi icke äro wärde, och tacke dig hjertligen derföre; men bedje dig ock, att du i denna natt wärdes bewara oß för allt ondt, och beskära oß en wederqwickande sömn. Herre Jesu, under ditt förnedringstillstånd har du äfwen sofwit. Med en lugn själ har du såsom trött sofwit på ett litet fartyg, under det stormen och wågorna rasade. Gif nu äfwen oß något af din själaro och af din inwertes frid, att wi dermed må gå till sängs och åter uppstå; och hjelp oß, att wi i denna farliga werlden icke skadas af någon synlig eller osynlig fiende, eller alldeles störtas i förderfwet. Treenige Gud, till hwilken wi äro döpte, war oß arme syndare nådig, hjelp oß, wälsigna oß och förflytta oß en gång in i ditt himmelska rike. Dig ware ära i ewighet. Amen.

Morgonbön på Tisdagen.

Ewige Gud! du som är ett ljus och intet mörker har i dig, wi tacke dig, att du också i dag låtit din sol uppgå öfwer onda och goda och genom en stilla sömn wederqwickt oß och många andra under den förflutna natten. Möt nu bittida med din tröst, och hjelp alla dem, som på sjuksängen, eller stadde i andra swåra lidanden, måste börja denna dag, och låt äfwen barmhertighet wederfaras dem, för hwilka denna dag skall wara deras dödsdag. Wi äro syndare: förlåt oß. Wi hafwe intet annat, än hwad du oß gifwer: så gif oß då utaf din outtömliga rikedom, till ditt namns pris, hwad wi behöfwe. Herre Jesu! din smälek och ditt lidande, ditt utgjutna blod och dina heliga sår, din lydnad intill döden på korset och din förbön, den du i himmelen fortsätter, komme oß till godo och lände oß till wälsignelse. Rena wåra samweten och helga wår hela natur, att wi warda skicklige att enligt ditt wälbehag tjena dig, och åtnjuta din nåd och herrlighet här i trone och der i åskådandet. Wi alle skulle i dag wara bättre christne, om wi alltifrån wår barndom bättre anwändt den förflutna tiden af wår lef-

nad: men emedan du hittills med stor tålsamhet och långmodighet fördragit oß; så tacke wi dig derföre, och bedje dig, att du genom din Andas kraftiga werkningar och genom rikligt meddelande af dina gåfwor, ännu wärdes ersätta det försummade, och göra oß skickliga att emottaga hela wår del i den saliga ewigheten. Din gode Ande lede oß äfwen i dag så, att wi må wandra warsamt, icke såsom de owise utan såsom de wise, och att wi noga tage wara på hwarje tillfälle, då dig täckes hemsöka oß, eller bruka oß till uträttandet af din wilja. Bewara oß ifrån att wara någon till anstöt, eller att taga skada af andra. Wåra omsorger ware kastade på dig. Sörj för oß, hjelp oß, wälsigna oß, såsom du i ditt ord har lofwat. Amen.

Aftonbön på Tisdagen.

Ack Gud, huru platt intet äro alla menniskor! Huru kort och beswärligt deras lif! Huru mångfaldiga och farliga de frestelser, som träffa dem! Wi nalkas dig denna afton med känslan af wårt inre och yttre elände, och bedje dig: förbarma dig öfwer oß! Förlåt oß! Hjelp oß! Utom dig hafwe wi

ingen tröst och ingen hjelpare. Se med nåd till oß, dina händers werk, tänk på den ewigt gällande återlösning, som din käre Son uträttat, och på hans utgjutna blod, som i den himmelska helgedomen talar för oß, och uppfyll på oß de löften, i hwilka du lofwat tröst, hjelp och salighet åt de eländiga, som anropa ditt namn. Allt i himmelen och på jorden har sin warelse af dig, och med dina gåfwor smyckar, uppfyller och wederqwicker du alla kreatur, som äro skickliga att åtnjuta din wälgörande godhet. Dig kan ingen gifwa något tillförene, det du måste återbetala: men du förekommer alla warelser, och isynnerhet menniskorna, med din godhet, och gifwer dem, att de må kunna gifwa dig tack och ära tillbaka. Nu gifwe ocksåwi dig tack och ära för din godhet, hwilken wi under den förflutna dagen och under hela wår lefnad erfarit, och erkänne, att wi äro pligtige att dig ewigt tjena. Men emedan wi äro ganska torftige menniskor, och i synnerhet i wåra själar upptäcke stor brist, så bedje wi, att du wärdes icke förtröttas att bewisa din godhet och barmhertighet, och att du wärdes än widare låta andeliga gåfwor af din gudomsfullhet tillflyta oß, på det wi måge tillwexa i wisdom och kraft och blifwa allt

skickligare att ära dig och efter ditt wälbehag dig tjena. Låt nu äfwen under den ingångna natten oß, alla wåra wänner och fiender, wårt hus och wår egendom wara inneslutne i ditt allsmäktiga och trofasta beskydd. En god engel lägre sig omkring oß, och din helige Ande uppehålle wåra själar i föreningen med dig, på det wi i morgon åter måtte uppwakna i en god sinnesförfattning och genast åter wara skicklige till bönen. Förbarma dig öfwer oß, o Jesu, gif oß din frid, o Jesu! Amen.

Morgonbön på Onsdagen.

Himmelske Fader! du som är stor i råd och mäktig i gerningar, men också rik på barmhertighet, till dig upplyfte wi wåra ögon och hjertan på denna morgonstund. Ho är såsom Herren wår Gud, den sig så högt satt hafwer och ser på det nedriga i himmelen och på jorden. Äfwen denna dag, såsom hela wår tid, står i dina händer. Allt hwad i dag är och sker i himmelen, på jorden och under jorden, står under din regering. Äfwen wi öfwerlemne oß nu willigt åt densamma, anbefalle dig wåra wägar och kaste alla wåra omsorger på dig, som will

sörja för oß och alla menniskor. Ehuru wi med wåra synder hafwe förtjent de swåraste straff, så bedje wi dig dock i din Sons Jesu Christi namn, som är worden försoningen för wåra synder, att du wärdes förlåta oß, skona oß, regera oß med mildhet, föra oß på en god wäg till ett godt mål; och låta all ting tjena oß till det bästa. Men regera också i wåra själar genom din Anda. Öfwerlemna oß icke åt wårt eget tycke och wåra onda böjelser, utan lär oß och wisa oß wägen, som wi skole wandra, och håll oß uti en noggrann tukt, att wi aldrig wike af wägen och hwarken tage eller förorsake skada. Tillåt ej heller de onda englarne, att bedraga oß och störta oß i synden, utan bewärdiga oß med dina goda englars beskydd emot dem; ja, låt oß allestädes till wårt bästa igenkänna och åtnjuta din gudomliga närwarelse. Böj ock wåra hjertan till en stilla och ljuf förnöjsamhet wid allt, hwad i dag under din styrelse kan möta oß, och gif, att dina wägar, om de ock äro lidandets wägar, alltid må behaga wåra ögon. Treenige Gud! öfwergif oß icke, war icke fjerran ifrån oß: skynda att bistå oß, Herre wår hjelp. Högtlofwadt ware af oß ditt namn. Amen.

Aftonbön på Onsdagen.

Ewige Gud! denna dagens slut påminner oß wår lefnads slut, men tillika werldens slut, då den sista högst wigtiga dag skall inbryta, på hwilken ingen dylik afton mer följer. Hjelp oß genom din nåd att dödsdagen för en hwar ibland oß må blifwa bättre än födelsedagen, och att werldens slut må wara början till wår fullkomliga och ewiga herrlighet. Hastigt förflyta wåra dagar under oro och beswärlighet, och de äro få. Men lär oß wäl anwända dessa få dagar, ja bered oß under denna korta tid till den ewiga herrlighetens åtnjutande och till det himmelska arfwets emottagande. Wi skole uppskära hwad wi här utså: wi skole uppenbaras för din domstol och undfå, efter som wi handlat hafwe, medan wi lefde. Du skall komma, Herre Jesu, och din lön med dig, för att gifwa hwar och en efter hans gerningar. Ack, intryck genom din Anda dessa wigtiga sanningar djupt i wåra hjertan. Drif oß derigenom till wakſamhet och bön. Uppwäck oß till trohet i görande och lidande. Gif oß ock till allt detta ljus och kraft af din fullhet, och gör hos oß möjligt, ja bringa till fullbordan det, som för wår

natur är omöjligt. Förlåt oß nu denna afton alla wåra syndaskulder, såsom wi genom din Heliga Andas werkan förlåte alla dem, som oß emotbrutit och alltså äro wåra gäldenärer wordne. Låt kärlek och frid, tukt och ordning, kyskhet och måttlighet, flit och trohet rikligen bo i wårt hus, och förhindra alla utbrott af wår förderfwade natur och alla försåt af de onda andarna. Ditt allsmäktiga beskydd komme i denna natt oß och alla till godo, som åkalla ditt namn, ehwad de äro när eller fjerran, och afwänd ifrån oß olycka och skada. Din nåd och sanning regere öfwer oß i ewighet. Amen.

Morgonbön på Thorsdagen.

Lofwad ware Gud, Fadren, Sonen och den Helige Ande! Tack ske dig, Treenige Gud, att du under den förflutna natten nådeligen uppehållit oß och bewarat oß för många olycksfall, som hade kunnat drabba oß. Wi bedje dig nu, att du ockſå denna morgon wärdes låta din godhet öfwer oß blifwa ny och skänka oß en god och wälsignad dag. Herre Jesu! låt af de många dagar,

som du på jorden tillbragt, en wälsignelse äfwen tillflyta denna, ja alla dagar af wårt mödosamma lif. Låt alltså din Anda leda oß, på det wi må wandra i lydnad för dig, såsom du dagligen wandrade i lydnad för din himmelske Fader, och gör oß genom samma din Anda skicklige att tåligen lida, såsom du alltifrån början af din jordiska lefnad intill deß slut, med ett orubbligt tålamod fördragit alla lidanden. Förläna oß seger öfwer all den onda fiendens makt, så wäl då den omedelbarligen anfaller oß, som ock då den genom denna werldens barn will bringa oß i fara. Emedan du är alla Konungars Konung och alla Herrars Herre, så låt i dag, under din regering, godhet och barmhertighet följa oß och alla, som anropa ditt namn; gör bergen på dine tjenares wäg jemna, och upplåt dörrar, som ingen kan igenlåta. Böj också alla jordiska Konungars och Herrars hjertan till rättfärdighet och frid. Wärdes med din allsmäktiga kraft tillbakahålla satan, som will wara en denna werldens gud och furste, och undanryck honom många själar, dem han ännu håller fångna. Stärk dina barns tro, föröka deras kärlek, befästa deras hopp, och hwarest du begynt ditt goda werk, der fullborda det ock intill

din herrliga uppenbarelses dag. O, du helige Öfwerherde och själarnas Biskop, låt wåra själar, så länge de bo i sina kroppar, och äfwen i den stunden, då de skola lemna dem, wara dig anbefallde. Rena dem genom ditt blod från synderna, och upptag dem en gång i ditt himmelska tempel, hwarest de skola se din herrlighet. Amen.

Aftonbön på Thorsdagen.

På aftonen af denna dag wände wi oß till dig, du rena ljus och wäsendtliga kärlek, sedan wi under den förflutna dagen med jordiska syßlor tröttat och, tywärr! äfwen förstrött och besläckat oß. Wärdes nu såsom ett klart ljus upptäcka för oß wåra synder, brister och orenhet, men wärdes ock för din Sons Jesu Christi skull wara oß syndare nådig. Drag oß till dig och samla wåra förströdda sinnen i dig, och rena wåra själar genom din Sons blod. O, hurn stor är din långmodighet, som fördrager oß! Fördrag oß än widare och gör tillika något af oß till din herrlighets pris. Herre Jesu! du har såsom salighetens Höfding redan infört många barn i herrligheten; men wi äro ännu qwar i eländet, i faran, och hafwe

ännu icke öfwerstått den sista dödskampen. Ack, hjelp oß dit, hwarest wåra förklarade bröder och systrar redan äro, och gör oß skicklige att, såsom de, kämpa en god kamp, wäl fullborda loppet och behålla trona intill döden. Förherrliga dig på oß, och emedan wi äro intet, ja ringare än intet, nemligen förderfwade warelser, så skapa och werka du allt i oß och genom oß till ditt namns pris. Låt alla, som med oß wandra till det himmelska fäderneslandet, eller åtminstone dertill äro kallade, men isynnerhet dem, som anbefallt sig åt wara swaga förböner, tillika med oß åtnjuta din frälsande, hjelpande, tröstande och bewarande, men ock slutligen din fulländande nåd, och låt oß alla efter din åstundan komma dit, der du är, att wi må se din herrlighet, som Fadren dig gifwit hafwer. Wi laga oß nu till att sofwa och bedje dig derföre, att du, såsom Israels wäktare, som icke sofwer eller slumrar, wärdes oß beskydda. Dag och natt äro dine: wi böre och wilje äfwen wara dine, Herre Jesu, emedan du har köpt oß med ditt blod. Så sörj då för oß såsom din egendom, och låt ingen rycka oß utur din hand. Amen.

Morgonbön på Fredagen.

Herre Jesu! wi börje nu den dagen i weckan, på hwilken du, inför dina orättfärdiga domare och på korset, utstått ditt outsägligen swåra lidande och, till werldens försoning med Gud, lidit döden. Wi tacke dig för den omätliga kärlek, som du derigenom ådagalagt, och för den frukt af ditt lidande och din död, som du hittills låtit äfwen oß tillgodonjuta. Wärdes genom din Anda i oß förstöra den dåraktiga egenkärleken och werldskärleken, som annars kunde förleda oß att wilja söka tröst i egna werk och dygder eller ock i andra utom oß warande ting: wärdes förklara dig så i oß, att wi må kunna lefwa, och en gång äfwen dö, i det förtröstansfulla uppskådandet till dig, såsom den korsfäste. Äro wi försonade med Gud, genom din död, då wi ännu woro fiender; så låt oß warda salige genom ditt lif, då wi nu äro försonade. Är du för wår mißgernings skull sargad, och för wåra synders skull slagen; så låt oß genom tron hafwa frid i dig, och genom dina sår helade warda. Har du genom din korsfästelse blifwit en förbannelse för oß, så låt oß nu dig till ära ärfwa wälsignelse, och låt Andan, som

är herrlighetens och Guds Ande, ewinnerligen på oß hwila. Wår lefnad ware helgad åt dig: wår död blifwe genom dig och till din ära en fridfull och salig hädanfärd. O, Du rättfärdige Frälsare, gör äfwen i wåra dagar genom din kunskap många rättfärdiga, och låt oß och alla dem, som oß tillhöra, ehwad de äro nära eller fjerran, wara en del af den stora hopen, som Fadren gifwer dig till byte. Led, bewara och föd oß i dag såsom wår Herde, och låt oß under arbetet och på alla wåra wägar erfara, att du osynligen är oß nära. Amen.

Aftonbön på Fredagen.

Herre Jesu! det är tillbörligt, att wi denna dagens afton erinre oß, att du fullbordat ditt lidande på korset, nedböjt ditt hufwud, befallt din Anda i din Faders händer och wid denna tiden efter solens nedgång redan legat i grafwen. Wi tacke dig hjertligen för allt detta, emedan det bör lända oß till wälfärd, och bedje dig, att du wärdes låta oß njuta frukten deraf i lifwet och i döden, i tiden och i ewigheten. Förlåt oß alla wåra synder och låt din fulländade återlösning äfwen hafwa med sig wår helgelses

fulländning. Din död helge och wälsigne wår död, att den hwarken må förskräcka eller skada oß, och din hwila i grafwen befrie oß ifrån fasa för grafwen, i hwilken wåra kroppar en gång skola nedläggas. Tag wåra själar och kroppar i ditt beskydd, men isynnerhet ware wåra själar, då de flytta utur sina hyddor, dig öfwerlemnade såsom ett ombetrodt gods, det du wärdigas bewara intill din herrliga uppenbarelses- och alla dödas uppståndelses-dag. Din ande göre oß skicklige att lefwa dig, som för oß död och åter uppstånden är. Du har för menniskornas stora syndaskuld, den ingen förmådde betala, utgifwit ditt lif till skuldoffer; du har för hela werldens synder dött en gång: werka nu hos oß, genom upplysningen om denna wälgerning, ett uppriktigt och beständigt hat till synden, och döda äfwen densamma i oß, på det du må kunna gifwa oß, såsom rättfärdigade och helgade, en riklig ingång uti ditt ewiga rike. Och emedan du är en barmhertig och medlidsam Öfwerstepreſt, så tänk i denna afton och i denna natt nådligen på alla sjuka, bekymrade och fördrifna samt på alla oskyldigt fångna, äfwensom på dem, som i denna natt skola uppnå slutet af detta deras jordiska lif. Hjelp och trösta alleſtä-

des efter din omätliga kärlek till ditt namns ära. Amen.

Morgonbön på Lördagen.

Store Gud! när du i begynnelsen hade skapat himmel och jord, och allt hwad deruti är, så såg du på allt det du gjort hade, och si, det war allt ganska godt; du hwilade ock på den sjunde dagen af alla dina werk, som du hade gjort. Wi erinre oß detta denna morgon, då wi nu börjat den sjunde dagen i weckan, och säge med de fyra och tjugu äldste, som äro i himmelen: Herre, du är wärdig att taga pris och ära och kraft; ty du har skapat all ting, och genom din wilja hafwa de warelse och äro skapade. Också i afseende på oß beslöt du wid skapelsen, att wi skulle födas i werldens sista tid, och under din försyn tillbringa en kort tid på jorden. Nu kunne wi i dag wisserligen icke säga, att wi äro gode, än mindre ganska gode. Synden har mycket förderfwat oß, och alla wåra gerningar äro orene inför dina ögon. Men anse oß såsom de der genom din käre Sons död hafwa blifwit försonade, och låt för hans skull ditt wälbehag hwila öfwer oß. Låt oß i honom,

såsom den älskade wara dig täcke. Genom sitt menniskoblifwande har han befryndat sig med oß, och skämmes icke att kalla oß sina bröder och systrar. Låt oß för denna förbindelses skull hafwa en andel i den kärlek hwarmed du älskar honom, och omsider wara dine arfwingar och din Sons medarfwingar. Tänk icke på wåra ungdomssynder och öfwerträdelser, utan tänk på oß efter din barmhertighet, för din godhets skull. Lär oß att i dag göra efter ditt behag; din gode Ande före oß på en jemn wäg. Werka så mycket godt i oß alla, att wi må kunna kallas ditt werk, skapade i Christo Jesu till goda gerningar. Wälsigna wåra händers werk, så att på hwar och en af oß det ordet må uppfyllas: hwad han gör, det lyckas wäl. Amen.

Aftonbön på Lördagen.

Wi tacke dig, Herre wår Gud, för all barmhertighet och trofasthet, som du under den förflutna wecka bewisat oß owärdige. Lofwadt ware ditt heliga namn ewinnerligen. Wi hafwe wäl under denna wecka erfarit, huru hwar dag har sin plåga, och huru lifwet, äfwen då det skulle kallas bäst, är

möda och arbete. Men wi wete att ett annat lefnadslopp icke wore nyttigt för oß, syndare, och att du beredt oß en stad, hwarest hwarken lidande, eller rop, eller smärta mer skall wara, hwarest ingen död skall wara mer, der det gamla skall wara förgånget, och allting wara ny. Dithän längte wi, hjelp oß dit genom din stora godhet, för wår Frälsares Jesu Christi skull. Haf emedlertid tålamod med wår swaghet, förlåt oß wår otålighet och alla felsteg, dem wi begå, och straffa oß icke i din wrede, och näps oß icke i din grymhet. Wi öfwerlemne oß åt din wilja och underkaste oß densamma, att den hos oß ske måtte, emedan wi wete, att din wilja alltid är god och åsyftar wår salighet. Herre Jesu! gör oß allt skickligare att lida och allt willigare att dö, på det wi också härutinnan må blifwa din eftersyn like. Och emedan också en menniska, med eller utan uppsåt, förorsakar den andra lidande; så inplanta och föröka i oß kärleken, som är långmodig och mild, som icke förtörnas, som fördrager, tror, hoppas och lider all ting. Wärdes denna afton uti wåra själar utsläcka all bitter åtanke af de förolämpningar, som någonsin wederfarits oß, och wärdes till försonlighet och ny kärlek emot oß böja deras

hjertan, hwilka anse sig hafwa orsak att klaga öfwer oß. Wår tid förflyter så hastigt, såsom flöge wi bort. Ack, låt ditt nådewerk hafwa oafbruten och skyndsam framgång i wåra själar, på det wi måtte blifwa fulleligen beredde till den saliga ewigheten. Gif oß wisdom och kraft till att tjena dig under hela wår wandring, och gif oß i rättan tid den rätta sinnesförfattningen och beredelsen till att dö. Ja, gif oß dödliga warelser ewinnerligt lif. Amen.

Fjerde Weckan.

Morgonbön på Söndagen.

O du ljusets Fader! du som låter denna werldens naturliga ljus lysa oß, låt dock äfwen det sanna ljuset, Jesum Christum, i dag och alltid uppgå och lysa i wåra hjertan och fördrifwa allt mörker, på det wi må känna och älska dig, o ewige Gud, i din kärastе Son. Si, genom synden äre wi fångne och fördunklade i fåfängligheternas mörker: derföre underwisa oß du sjelf, genom din Heliga Anda, ur ditt heliga ord, huru wi må kunna

omwända oß till dig, och i trone blifwa dig lydige; då först skole wi rätt kunna wända oß till dig med lof och tacksägelse, och i ditt ljus tjena dig och wara dig behagelige. O Herre Jesu Christe! du rättfärdighetens sol, uppgå du för oß såsom den klara morgonstjernan, och skänk oß din salighet under dina wingar, på det alla wåra lefnadsdagar må för oß blifwa rätta sön- eller sol-dagar. Uppwäck du oß utur wår naturliga säkerhets och tröghets sömn, att wi må uppstå från alla döda werk och fåfängliga sällskaper, och att du, o Jesu, måtte oß upplysa. Du är herrlighetens sken: ack, så låt oß icke lefwa oß sjelfwa utan dig, som för oß död är och på denna din dag åter uppstånden. O! bryt fram i wåra hjertan, du klara ljus, och herrska i oß öfwer alla dina fiender, dem du i din uppståndelse besegrat. Helige Ande, bered i dag wåra hjertan, att de blifwa ditt tempel, hwarest du må underwisa hela dagen. Helga alla tankar och sinnen till att fatta och behålla ditt ord, äfwen uppriktigt lyda dig och hela denna weckan och alltid i en daglig bättring wandra framåt. Tag sjelf din hwila i oß, och haf ditt werk i wåra hjertan, att wi måtte wara dig behaglige i tid och ewighet. Amen.

Aftonbön på Söndagen.

Helige Herre och Gud! dig allena ware lof och pris, att du i dag låtit ditt ljus för oß lysa, och förlänat oß så mycken nåd till kropp och själ. Ack! förwara du sjelf i wåra hjertan, hwad din Ande genom ditt Ord uti oß planterat, på det wi uti ståndaktighet måge bära mycken frukt till ewinnerligt lif. Förlåt oß allt, hwarutinnan wi icke efterlefwat din fullkomliga wilja. Låt den onde fienden hwarken denna natt eller någonsin komma oß på fall, eller beröfwa oß det goda, du åt oß anwisat. Wärdes äfwen i öfrigt af nåd waka öfwer allt, hwad du gifwit oß, och i din heliga regering oß anförtrott. War du wåra själars ljus, då det blir mörkt, och wår kraft i all swaghet, wårt beskydd, wår hjelp och wårt lif i alla faror. Åt ditt kärleksrika hjerta, Herre Jesu, öfwerlemne wi oß, du wåra själars enda salighet. Fortsätt dock städse ditt heliga werk i oß, och låt oß äfwen under sömnen tala med dig; din Ande erinre oß oupphörligen det hörda ordet, så att alla wåra tankar och sinnen må wara riktade till dig, på det i wårt inre måtte wara en fortfarande söndag och ett klart sken af ditt ljus, du som

är wår enda hwila och salighet ewinnerligen. Amen, genom din Heliga Anda. Amen.

Morgonbön på Måndagen.

Helige Gud och Fader! till dig rope wi i din Sons Jesu Christi namn, att du wärdes uppfylla wårt hjerta, wår håg och wårt sinne med din Heliga Anda, på det wi endast måge tänka, tala och göra, hwad du sjelf i oß will och werkar. Ack förena wåra tankar och begär med dig genom Christi kärlek, och rena wåra samweten genom hans blod, att wi måge wandra i helig lydnad inför dig. Si, wi öfwerlemne oß åt dig för hele denna wecka, ja för hela wår lefnad: stärk oß med din kraft och gör oß uppriktige till att i kärleken tjena dig och nästan. Lär oß att strida emot alla förförelser af wårt förderfwade hjerta och af onda menniskor. Sänd dina englar med oß och wänd ifrån oß djefwulens och den förderfwade naturens giftiga frestelser. Bewara oß för alla menniskors onda begärelser, håll din nåd och kärlek i Jesu Christo öfwer oß, och gif oß ett fritt mod, till att werka ditt werk. Gör fåfängligheten rätt bitter för oß, att

du måtte blifwa oß desto ljufligare. Hjelp oß att bära denna weckans börda, led oß såsom wår käre Fader, och gör oß barnsligt lydaktige. Gif din wälsignelse till wårt arbete och gå före oß med din wishet, att wi derunder må wara förnöjsamme och frimodige, men ock samwetsgranne och trogne. Blif du sjelf början, fortgången och slutet i oß och i alla wåra angelägenheter, dig till pris och oß till salighet. Amen.

Aftonbön på Måndagen.

Rättfärdige och Helige Gud! wi böre i en daglig bättring allt framgent wända oß till dig, och alltså å nyo söka din nåd. Påminn oß derföre du sjelf genom din tuktans Anda, hwarutinnan wi denna dag eller annars från dig afwikit. Låt oß med den förlorade sonen städse ånyo nalkas dig med förkrossade hjertan, och förekom oß med ditt förbarmande i allt wårt elände, på det att mörkret icke måtte öfwerfalla oß obewäpnade. Upptag oß nu på nytt i din heliga omwårdnad emot alla, isynnerhet de osynliga fiender, och ware du tillika tacksamligen prisad, att du i dag bewarat oß och hulpit oß i wårt kall. Lär oß att inse, huru wi dig

förutan omöjligen kunne förblifwa trygge, och huru du deremot har makt nog att uppehålla och beskydda alla dina barn. Bewara wåra inre och yttre sinnen obefläckade och fria från all orenlighet. Låt oß anförtro dig alla wåra anhöriga och allt, hwad oß tillhörer, i ditt namn gå till sängs, i dig ljuft hwila, och med goda tankar och begär åter uppwakna till en ljus och hugnelig nådesdag i Jesu Christo wår Herre och Frälsare. Amen.

Morgonbön på Tisdagen.

Trofaste Gud och Fader! dig ware pris för all din godhet, att du låtit oß trygge hwila och sofwa under dina wingars skugga. Wärdes du så mycket mer låta oß under denna kommande tid wäckas till din kärlek, så att wi endast begäre att lefwa i dig, och att, hwad wi ännu lefwe, wi endast må lefwa i din Sons tro, ja att han måtte wara wårt sanna ljus och lif. I sådan affigt öfwerlemne wi oß åt dig helt och hållet ånyo, att du wärdes oß rena och regera. Låt den lefwande tron och genom densamma Christum bo i wåra hjertan, att han ock i oß må werka trons frukter, kärlek, hopp, ödmjukhet, saktmod och tålamod. Lär oß att ingen annan wällust åstunda, än din kärlek, inga andra fördelar, än dina nådeskatter, ingen annan ära, än det barnaskap, att wi af dig äro pånyttfödde. Låt oß aldrig ängsligt sörja för det timliga, ty du öfwergifwer eller försummar oß icke. Helga och wälsigna wåra händers werk, samt oß sjelfwa och alla, som dig söka. Ja, utbred din barmhertighet öfwer alla menniskor, och omwänd hwar och en ifrån sitt förderf, besynnerligen din sannings fiender. Serskildt anbefalle wi wåra anhöriga, äfwensom wår Konung och Öfwerhet åt din nådesregering. Förbarma dig öfwer det allmänna eländet i alla stånd, och gör ett snart slut på ondskan och på de från alla håll inbrytande förargelser. Hjelp äfwen alla nödlidande, och war oß alla nådig, att du wärdes gifwa oß din frid i Jesu namn. Amen.

Aftonbön på Tisdagen.

Ehuru wi, o himmelske Fader! icke fullkomligen inse din godhet, som wi i dag åtnjutit, än mindre den, du hela wår lefnad igenom oß betett; så wärdes du dock efter samma din godhet emottaga wår swaga

tacksägelse, och till dina förra otaliga wälgerningar lägga ännu denna, att du i Christo nådeligen anser oß med wårt lofoffer. Dig ware isynnerhet tack, att du dagligen tillskickar oß tuktan och förödmjukelse, för att draga wåra själar ifrån werlden. Du hjelper oß ock alltid att bära den ena bördan efter den andra, har derwid mycket tålamod med oß, och regerar oß med mycken skonsamhet. Bewara oß, att wi icke bortkaste din nåd, eller drage den till lösaktighet, utan gör oß rättskaffens för ditt ansigte, och bepröfwa, huru wi mene det. Låt oß dagligen tillwexa i din kärlek och kunskap, och ersätt du sjelf, hwad af oß är försummadt. Inneslut oß nu i din frid och werka hos oß den nödwändiga tillförsigten till ditt beskärm. Förblif du uti och hos oß, att ingen fiende må kunna inttränga. Förbarma dig öfwer alla dina barn på jorden, ja öfwer allt hwad du skapat, och öppna oß i morgon hjerta och mun, att derföre lofwa dig och wandra i din kraft, tills slutligen wår lefnadsafton kommer, och din ewiga dag ingår, då ingen omwexling af ljus och mörker mera är. Amen.

Morgonbön på Onsdagen.

Till dig, o Himmelske Fader, wände wi nu wåra tankar, och upplyfte wåra hjertan, att wi hädanefter i dig allena må lefwa, stå och gå. Wärdes du allt framgent wara wår borg och wår tillflykt, såsom du så trofast warit det i denna natt, hwarföre wårt hjerta bör prisa och tillbedja dig. Waka nu i dag än widare öfwer oß, öfwer wåra sinnen och lemmar, förnämligast öfwer wåra hjertan. Werka hos oß en daglig ånger öfwer allt wårt förderf och synda-orenlighet. Låt oß i dig tala och werka efter ditt wälbehag, i dig äta och dricka, lefwa och röras. Och emedan du, o Herre, kallar ditt namn ett fast slott, så löpe wi dit tillika med alla dem, som du genom tron på din Son gör rättfärdiga. I honom öfwerlemne och anbefalle wi dig äfwen allt, hwad du oß gifwit, samt alla wåra medbröder, de ware nära eller fjerran, kände eller okände, på det wi allesamman måtte ewigt blifwa och förblifwa din egendom, och alltså äfwen såsom en man tillsammans tillbedja dig. Låt din Anda på oß anwända tuktan och arbete hela dagen, att wi må oafbrutet löpa dina budords wäg, och fienden icke kunna skilja oß ifrån dig.

...älsigna oß i Jesu Christo med allt hwad dig täckes, och gif oß så mycken kraft och wishet, som wi behöfwe i det stånd deri du satt oß såsom dine tjenare. Wisa oß din Sons fotspår, att wi troget må följa honom. Bewara oß för alla onda menniskor och låt dem hwarken skada eller förföra oß. Dina goda englar ledsage oß på wäg och stig, och hjelp du oß sjelf att wandra den rätta wägen till en glad ewighet genom Christum i den Heliga Anda. Amen.

Aftonbön på Onsdagen.

Samla nu, o Gud! alla wåra krafter och tankar till dig, såsom wårt lifs källa; på det wi, genom Jesum Christum din Son, må wärdeligen kunna tacka dig: emedan du i dag så rikligen benådat och bistått oß. I fast förtroende anbefalle wi dig hela wår waralse och wårt lif, äfwensom allt det öfriga, att du wärdes det bewara. Till ditt kärleksfulla hjerta fly wi mot alla fiender, och söke i dig allena wår frid, emedan intet i himmelen och på jorden annars kan lugna och förnöja oß. Så werka nu du allena i wår själ, på det att ingen annan kraft må på oß inwerka och hwarken onda andar eller annars något fiendtligt må oß ualkas. Wärdes du sjelf innesluta ditt tempel, nemligen wårt hjerta, i din wård och helga det i goda tankar; så kunne wi ganska trygge hwila, och wara tillfrids med allt, hwad dig behagar med oß göra; ty wi äro en gång dine, och din Son har så dyrt köpt oß, på det wi skole lefwa tillika med honom, ehwad wi wake eller sofwe. Derföre lefwe, sofwe och hwile wi, icke oß, utan dig. Detta werke du sjelf i oß, genom Christum i den Heliga Anda, alltid. Amen.

Morgonbön på Thorsdagen.

Fadrens ewiga kärlek wälsigne oß allt widare i Jesu Christi blod genom den Heliga Andas kraft! Lof och tack ske dig, Treenige, ewige Gud, för ditt fortfarande beskydd, råd och tröst, hwarmed du i all fara, och äfwen under den förflutna natten warit oß nära. Huru borde wi icke än ytterligare af all makt anförtro oß åt dig allena, då du gifwit oß så otaliga bewis på din trofasthet? Med skäl anbefalle wi oß åt dig med allt, hwaröfwer du satt oß till förwaltare, wärdes du dock wara begynnelsen och slutet i allt wårt råd och dåd. Låt det

allt lända till din ära och till nästans tjenst i din kärlek. Afwänd deremot ifrån oß onda andars och onda menniskors giftiga begärelser och krafter. Blidka äfwen fienderna för oß, såsom Esau för Jacob, och låt oß troget arbeta i din wingård, såsom din nåds lydaktiga werktyg. Låt hwarken säkerhet eller skrymteri få rum hos oß, gif oß ett frimodigt sinne i salig öfwerensstämmelse med din wilja, och håll din kärlek beständigt öfwer oß, att din nådesol icke hos oß nedgår, utan ifrån början till slut regerar oß i Jesu Christo wår Herra. Amen.

Aftonbön på Thorsdagen.

Hwarthän skole wi nu wända oß, o wårt lifs Gud! om icke till dig, då nu mörkret och, beklagligen! så mycket ondt inbryter. Öppna dock för oß ditt milda hjerta i Jesu Christo och låt oß hwila i hans öppna sida; ty endast i din kärlek och förening wilje wi öfwerlemna oß åt wår sömn, att den i dig må wara oß wälsignad och nyttig. Wärdes du sjelf afwärja det onda, att det icke må komma wid oß, och sönderbryt alla pilar, som tilläfwentyrs på oß kunde afskjutas. Låt icke satan genom någon ond lusta reta

oß, utan behåll wårt kött rent genom tuktigheten; upptänd deremot din kärlek i oß; så kunne wi, fastän wår kropp sofwer, likwäl till själen under hela natten wara sysselsatte med dig, wårt ljus och wår salighet; derföre öfwerlemne wi oß helt och hållet till ditt förbarmande, och begäre endast att hwila i din kraft, jemte alla dem, som dig söka och kär hafwa, på hwilka du, så wäl som på oß arme, wärdes förherrliga din barmhertighet i tid och ewighet. Amen.

Morgonbön på Fredagen.

Du lefwande, sanne Gud och Skapare! wåra ögon skola se på dig, och denna morgon i ditt ljus söka dig, som är det sanna ljuset, och oß närmare, än wi sjelfwe äro. Du all wälsignelses lefwande källa! af dig hemte wi nu ytterligare, hwad som är oß af nöden. Men förut tacke wi dig af alla wåra krafter, i Jesu Christo genom din Anda, för din faderliga wård och uppsigt under denna förflutna tid. Upptag wårt eländiga, owärdiga hjerta till ett morgonoffer, genom samma wår Öfwersteprest och utgjut deruti din kärlek genom din Anda; så skole wi hela dagen kunna wandra uti denna kärlek.

Dig förutan kunne wi icke ett ögonblick bestå; förena derföre wår wilja med dig, att ingenting uti och hos oß må röra sig dig förutan, ej eller wi utom din regering något företaga. Men hwad wi fele, det wärdes du förbättra, genom din fullkomliga kärlek, och hjelp att wi, enligt din wilja, må oafbrutet wandra framåt i en sann bättring. Wi afsäge oß gerna allt ondt, och öfwerlemne oß sjelfwe och allt annat åt din heliga ordning och styrelse. Du warder all ting wäl görande, och en gång hjelpande oß igenom alla sorger och wederwärdigheter in i ditt himmelska rike. Dig ware ära och herrlighet i allt gifwen. Amen.

Aftonbön på Fredagen.

Aftonen har kommit öfwer oß, käre gode Gud och Fader! och wi äro alltför swage att hjelpa eller förwara oß sjelfwa. Wärdes du derföre stärka oß genom trones kraft, och motstå alla fiendtliga makter, som med list eller wåld skulle kunna skada oß. Och emedan det yttre ljuset nu ifrån oß bortwikit, så låt ditt ewiga nådesljus så mycket klarare lysa i wåra hjertan: på det wi i wår nöd och skröplighet alltid hos dig må

söka och finna råd och tillflykt. Wänd wårt hjerta och sinne till dig, att wi icke må wilse fara; men har du i dag funnit oß afwikande från dig, så kalla oß tillbaka till dig med din heliga tuktande nåd, och allt förwilladt för till rätta. Uppehåll oß emot allt ondt, att wi må lefwa dig till pris och tjenst; så wilje wi berömma oß i dig, och icke tillskrifwa oß sjelfwa något, utan gifwa dig allena all ära. Wärdes du sjelf lära oß det, och dertill styra alla dina trogna; äfwen låta hela din Församling i werlden wara dig anbefald, och hjelpa hwarje deß medlem att öfwerwinna sitt lidandes mått, tills allt warder fulländadt, och wi med hwarandra komma till den ewiga hwilan i Christo din Son, som är worden wår frid. Amen.

Morgonbön på Lördagen.

Abba käre Fader! hjelp, att wi denna morgon och alltid måge tillbedja dig i andanom och sanningen, och derwid intet annat begära, än hwad dig behagar; upplys oß med din heliga Anda, och rena wårt samwete, genom din Sons Jesu Christi förtjenst, från alla döda gerningar, till att i

dag och alltid tjena dig lefwande Gud. Gif, att wi icke med wår själs begär omfatte något annat, än hwad dig täckes. Si, wi äro dine, och du har i bättringen gifwit oß din Son: wärdes genom din Heliga Anda dagligen i oß fortsätta detta werk; att wi må redeligen strida emot allt ondt och låta wår christendom wara oß wårt rätta allwar. Afwänd ifrån oß alla onyttiga och onda ord och gerningar. War genom ditt ord en domare öfwer wåra tankar och hjertans uppsåt. Bewara ock wåra fötter, att wi icke må gå på förbudna wägar; ty du wet, käre Fader, huru många fiender från alla håll trakta efter wår själ, och huru lätt wi kunne blifwa förledde och orenade. Herre! det skall också lända dig allena till ära, om du är wår hjelp emot fall; och wår tro skall derigenom stärkas, att wi ewinnerligen blifwe wid dig och icke wike ifrån dig. Wi wilje ock förtälja dina under för andra, dem du såwäl som oß wärdigas till dig draga och leda i din kärleks tömmar, genom din älskade Son i den Heliga Andas kraft. Amen.

Aftonbön på Lördagen.

Nu ware dig, o Fader i himmelen!

allena all ära gifwen, att du hittills ledsagat oß och låtit oß fullända så wäl denna dag, som hela denna wecka. Till din ära bekänne wi, att wi icke en gång skulle kunnat blifwa wid lif, än mindre lefwa i ro, om icke din uppsigt bewarat wår anda. Hwem skulle icke nu ytterligare anförtro sig åt en så menniskoälskande Herre och Fader? Ack! så drag hela wårt innersta till dig, och bewek oß att i hjertlig trohet hålla oß till dig, att wi måtte blifwa i dig och du i oß, och att wi dig förutan, Herre Jesu, intet måtte företaga, ja icke hwila, förr än wi hafwe dig lifaktigt i oß boende och werkande. O gif wårt hjerta ro i dig genom en sann omwändelse. Wärdes låta din kärlek wara starkare, än wår död i fåfängligheten, ja än allt i werlden: på det wi genom dig må wida öfwerwinna i allt, hwad oß anfäktar och oroar. Lägg din wenstra hand under wår högra och freda wår kropp och själ genom din oförtjenta barmhertighet, som är oß bättre än lifwet. Upplåt för oß ditt förbarmande nådesköt och öfwertäck oß i dine hyddo i ondan tid. Då fienden tilläfwentyrs är oß som närmast, så wärdes du dock wara oß ändå mycket närmare och wisa, att du är Israels wäktare, som icke

sofwer eller slumrar. Men låt oß ock icke blifwa säkre, utan uppwäck wår anda att sucka till dig, och äfwen i sömnen hålla sig intill dig. Så skall intet skilja oß ifrån dig; ty wi släppe dig icke med mindre du wälsignar oß och alla, som det med oß begära. Amen.

Femte Weckan.

Morgonbön på Söndagen.

Herre Gud, du är ett ljus, och intet mörker är i dig a). Isynnerhet har din käre Son blifwit werldens ljus, så att den honom följer icke wandrar i mörkret, utan har lifsens ljus b). Sänd då äfwen denna morgon ditt ljus och din sanning, att de leda mig c), och låt det ordet, som jag i dag får höra, wara mina fötters lykta och ett ljus på mina wägar d). Upptäck derigenom för mig mitt själatillstånd, tillintetgör min egenkärlek, förstör allt sjelfbedrägeri uti

---

a) 1 Joh. 1: 5. b) Joh. 8: 12. c) Ps. 43: 3. d) Ps. 119: 105.

mig, ödmjuka mig, att du må kunna upphöja mig, tag bort ifrån mig all sjelfklokhet, ja alla werldsliga lustar, på det du må kunna uppfylla mig med dina gåfwor, ja med dig sjelf. Förklara dig sjelf uti mig genom ditt ord, att jag må kunna gifwa dig ära, och tjena dig, och att den öfwersinneliga kännedom om dig må wara i mig en början till det ewiga lifwet. Jag tackar dig, att du under den förflutna natten nådeligen beskärmat mig och de mina. Lägg nu en wälsignelse på den för oß uppgångna och dig helgade Söndagen, och låt alla, som på densamma förkunna, höra och läsa ditt ord, rikligen erfara din Heliga Andas ledning och nådewerkan, på det ditt namn måtte blifwa helgadt, ditt rike utwidgadt och många själars frälsning befordrad. Gör detta allt, o himmelske Fader! för din Sons Jesu Christi skull, som är wår förespråkare hos dig. Amen.

Aftonbön på Söndagen.

Herre Jesu, du har på denna första dag i weckan uppstått ifrån de döda, och nu kan ingen uttala din lifslängd. Emedan du blifwer ewinnerligen, så har du ock ett

oförgängligt prestadöme, och kan ewinnerligen saliggöra dem, som genom dig komma till Gud, och lefwer alltid och beder för dem e). Också är du en Konung öfwer Guds folk ewinnerligen, och ditt Konungarike hafwer ingen ända. Detta allt betänker jag denna afton, på hwilken en dag, som utgör en del af mitt förgängliga lif, tilländagår. Ack! låt mig icke fara fram med den otrogna werlden. Låt icke min lycka förwißna med mitt jordiska lif. Låt mig ingen skada ske af den andra döden f), utan gif min själ ewinnerligt lif, och uppwäck också en gång min kropp till det ewiga lifwet. Låt aldrig satan frånröfwa mig ditt ord, som jag i dag hört och läst, utan låt det wid alla förekommande frestelser bewisa sin kraft i mitt hjerta och så stärka mig, att jag alltid må lefwa i andanom och wandra i andanom g). Himmelske Fader, förlåt mig alla mina synder för det ewigt gällande offrets skull, som din käre Son för mig offrat, och för hans förböns skull. Låt ingen förbannelse träffa mig och ingen fördömelse häfta wid mig, utan gör mig, oaktadt min syndaskuld, af nåd salig. Men

---

e) Hebr. 7: 24, 25. f) Upp. B. 2: 11. g) Gal. 5: 26.

emedan min wäg måste gå fram bland onda menniskor och onda andar, och jag alltid, äfwen owetande, swäfwar i stora faror, hwarutinnan jag icke kan hjelpa mig sjelf, så komme, Herre Jesu, ditt konungsliga beskydd mig till godo. Låt mig och de mina äfwen i denna natt åtnjuta detta beskydd; låt oß åtnjuta det i lifwet och i döden. Förlossa oß på sistone ifrån allt ondt, och hjelp oß in i ditt himmelska rike. Dig ware ära i ewighet h). Amen.

Morgonbön på Måndagen.

Jag tackar dig, Herre Jesu, för det nådiga beskydd, som du under den förflutna natten låtit mig wederfaras, och för alla wälgerningar, som du allt ifrån min lefnads början mig betett. Och då jag nu skall fortsätta min wandring, så skänk mig ljus och kraft att känna din wilja och efter din wilja tåligt lida, och gör genom ditt blod mitt slut en gång lyckligt. Bewara mig för syndiga förströelser och afwikelser. Inrätta så mitt lefnadslopp, att det måtte wara ett lopp till himmelen. Twå mig med ditt

---

h) 2 Tim. 4: 18

blod och skapa uti mig ett rent hjerta, på det jag må blifwa skicklig att en gång stå inför din thron, tjena dig i ditt himmelska tempel i) och se din herrlighet. Wälsigna och helga det arbete, som jag i dag och framdeles skall förrätta, och det umgänge med menniskor, i hwilket jag på rättmätigt sätt warder införd, på det jag derunder icke må taga någon skada till min själ, ej heller skada någon annan. Din helige Ande behålle mig wakande och bedjande och före mig på dina fotspårs och dina budords wäg. Rena mitt hjerta och gör det alltmera löst ifrån allt, som är jordiskt och förgängligt. Gör mig skicklig att wandra så, som en christen anstår, den der wäl skall wara uti werlden, men icke af werlden, och som traktar efter det, som ofwantill är i himmelen, men icke efter det, på jordene är k). Låt äfwen de mina, ja alla christna och alla menniskor, i dag hugnas af din godhet. Amen.

Aftonbön på Måndagen.

Så har jag då, o Himmelske Fader! tillryggalagt den första arbetsdagen af denna

i) Upp. B. 7: 15. k) Col. 3: 1. 2

wecka och på densamma af dig undfått många wälgerningar, för hwilka jag dig hjertligen tackar. Men också har jag fått widkännas den beswärlighet, som är förbunden med de menskliga syßlorna, öfwer hwilkas slut jag nu gläder mig. Lofwad ware din godhet, som hjelper oß fram ett steg efter det andra genom denna werldens öken, och som beredt och lofwat en ewig rolighet åt dem, som tro på dig och i trone dig tjena. Förlåt mig nu alla mina synder och rena mitt samwete l), ja hela min natur m), genom din Sons blod, på det jag må kunna insomna i din frid, rätt fortsätta min wandring och omsider saligen sluta den. Du will, att jag skall anse mig såsom en främling på jorden och söka mitt fädernesland i himmelen. Så gör då min själ lös från alla jordiska ting, och gör mig himmelskt sinnad, döda i mig alla köttsliga och werldsliga lustar och skänk mig mången försmak af det ewiga lifwet, på det mitt lopp alltid må wara riktadt till himmelen, ja till dig sjelf, och jag wid min lefnads slut kunna hålla en glad himmelsfärd. Låt mig i denna natt, ja under hela min wandring, åt-

l) Hebr. 9: 14. m) Thess. 5: 23.

njuta dina heliga englars wård och bistånd, och tänk äfwen på de mina till det bästa. Amen.

Morgonbön på Tisdagen.

Herre Jesu, du som har all makt i himmelen och på jorden och är wår förespråkare hos Fadren: din godhet och förbön har jag att tacka, att jag ännu lefwer, att jag denna natt fått hwila, och att jag i allmänhet åtnjuter mycket godt. Jag prisar ditt namn och tackar dig för alla wälgerningar, som du hittills bewisat mig, owärdige. Men då jag för skapelsen och återlösningen, äfwensom för det i barndomen undfångna dopet, är förpligtad att lefwa till din ära och dig tjena; så beder jag dig, att du wärdes dertill göra mig skicklig och genom din kunskap skänka mig allehanda gudomlig kraft och hwad till lif och gudaktighet tjenar n). Inplanta och föröka i mig Andans frukt, som är kärlek, fröjd, frid, långmodighet, mildhet, godhet, tro, saktmodighet, kyskhet o). Gif mig lifsens watten, hwilket skall wederqwicka min själ och göra henne fruktsam, nemligen din Heliga Anda, som

n) 2 Petr. 1: 3. o) Gal. 5: 22, 23.

kan lära mig, stärka och göra mig skicklig till allt godt. Håll din hand öfwer mig, och beskydda mig mot alla andeliga och lekamliga fiender. Wälsigna hela Christenheten, ja hela werlden, och förherrliga äfwen i dag ditt namn genom den hjelp, som du wärdes bewisa många nödlidande. Amen.

Aftonbön på Tisdagen.

Lofwad ware Herren dagligen, ty han lägger oß en börda uppå, men han hjelper oß ock. Wi hafwe en Gud, en Gud, den der hjelper, och Herran, Herran, den ifrån döden frälsar p). Jag will upphöja dig, min Gud, du Konung, och ditt namn lofwa alltid och förutan ända. Jag will dagligen lofwa dig, och ditt namn prisa alltid och förutan ända. Herren är stor och mycket loflig och hans storhet är osägelig. Ocksä är Herren nådelig och barmhertig, tålig och af stor godhet. Herren är allom god, och förbarmar sig öfwer all sin werk. Min mun skall säga Herrans lof: allt kött lofwe hans helga namn alltid och förutan ända q). Ehuru jag har orena läppar och bor ibland ett folk, som orena läppar hafwer,

p) Ps. 68: 20, 21. q) Ps. 245: 1—3, 8, 9, 21.

så wågar jag dock att tillika med dem, som bo i himmelen, tillbedja dig och säga: Helig, helig, helig är Herren den allsmäktige, som war, som är och som kommer r). Se ifrån din heliga höjd nådeligen neder på mig, på de mina, på alla dina barn, ja på alla menniskor. Förlåt oß, wälsigna oß, hjelp oß och bewara oß, äfwen i denna natt, för allt ondt, som kunde drabba oß. Du Herre Gud, allsmäktige och allena wise, har gjort himmelen, jorden, hafwet och wattukällorna. Gör ock något utaf oß till din nåds pris. För oß förderfwade warelser åter till rätta. Låt det gamla syndaförderfwet allt mera hos oß förgås och allt uti och hos oß efter ditt wälbehag warda nytt. Låt oß blifwa rättfärdighetens träd och planteringar dig till pris s), på det du ewinnerligen må kunna hafwa din lust i oß, och wi wår lust i dig. Amen.

Morgonbön på Onsdagen.

Helige, store Gud! Dag och natt äro dine, du gör, att både sol och stjernor deras wissa lopp hafwa t). Du gör morgon af

r) Upp. B. 4: 8. s) Es. 61: 3. t) 74: 16.

mörkret u), då solen uppgår, på det att menniskan åter skall gå till sitt arbete v). Gör mig skicklig att ärliga wandra såsom om dagen, icke i fråsseri och dryckenskap, icke i kamrar och okyskhet *), icke i kif och nit, utan ikläda mig Herran Jesum Christum och foдра köttet, dock icke till kättja x). Herre Jesu, gå upp för mig, såsom rättfärdighetens sol, som har salighet under sina wingar y), på det jag i dag må kunna wandra i ljuset z) och handla wisligen. Lär mig att i dag wandra i trone, kärleken och hoppet och stärk mig dertill genom ditt ord. Skydda mig mot satan, som är din och alla menniskors fiende och herrskar i denna werldens mörker, att han icke må anfalla, öfwerwäldiga och uppsluka mig, och bewara mig äfwen under umgänget med menniskor, att min själ icke warder besläckad. Låt allt, som i dag möter mig, tjena mig till det bästa. Gif, att jag genom upplysningen om mina många fel och brister måtte blifwa allt ödmjukare, men också genom upplysningen om din herrliga nåd allt frimodigare. Gif mig trötte

u) Amos 5: 8. v) Ps. 104: 22, 23. x) Rom. 13: 13, 14. y) Mal. 4: 2. z) 1 Joh. 1: 7.

*) Med kamrar förstås de grofwa utbrotten af otukt: med okyskhet menas wällust och lösaktighet i allmänhet.

kraft, mig maktlöse starkhet nog, att jag må löpa dina budords wäg och icke uppgifwas, wandra såsom din efterföljare och icke trött warda a). Tänk på mig och de mina, ja på alla menniskor, till det bästa. Amen.

Aftonbön på Onsdagen.

Store och allsmäktige Gud! du gör af dagen den mörka natten b): enligt din wisa inrättning wet solen sin nedergång c). Du bjuder mig att om natten upplyfta mina ögon i höjden, och frågar mig: ho hafwer de ting skapat och förer stjernornas här fram efter tal? Den som kallar dem alla wid namn: hans förmåga och starka kraft är så stor, att honom icke ett fela kan d). Härmed bestraffar du min otro, som gör, att jag icke har nog förtroende till din godhet, makt och wishet. Nu bekänner jag inför dig, att jag är en dåre och sen till att tro. Förlossa mig ifrån min otro och gör mig genom min tros förökelse allt frimodigare, kärleksrikare, tåligare, saktmodigare, wisare och ödmjukare. Fortsätt helgelsens werk uti mig och bered, genom den gamla menniskans

a) Es. 40: 29, 31. b) Amos 5: 8. c) Ps. 104: 19. d) Es. 40: 26.

dödande, allt mera rum för dina nådegåfwor hos mig. Låt din käre Sons förtjenst och förbön komma mig till godo och war mig och de mina för hans skull nådig. Wälsigna lärostånd, krigsståndet och näringsståndet. Förhindra den förförelse, som allestädes går i swang. Tag de barn, som ännu stå i döpelsenåden, i ditt beskydd. Omwänd dem, som hafwa fallit utur densamma. Förlossa dina utwalda och hör för din Sons skull den bön, som från dem alla uppstiger till dig. Din alltid wakande omwårdnad komme äfwen i denna natt mig och de mina till godo, och göre, att wi styrkte till kropp och själ, må i morgon åter uppstå. Amen.

Morgonbön på Thorsdagen.

Himmelske Fader! genom din barmhertighet och för din Sons skull har jag under den förflutna natten blifwit uppehållen och har i allmänhet, under hela min lefnad, åtnjutit många wälgerningar, hwilka jag icke wärd är. Jag tackar dig hjertligen för allt detta, uppoffrar på denna morgon min kropp och själ åt dig, och anbefaller mig åt din trofasta, wisa och wälgörande omwårdnad.

Du känner min kropps och själs nödtorft. Din käre Son har befallt mig att, i stället för att hysa ängsliga omsorger, bedje dig om det dagliga brödet: ja, han har befallt mig att se på foglarne under himmelen, som hwarken så eller skörda, och dock få sin föda af dig e), och derwid försäkrat att wi menniskor mycket mer skole få åtnjuta denna försorg. Så beder jag dig då, efter din wilja, om det dagliga brödet för mig och de mina, om helsa, om wälsignelse till wårt arbete och om allt, hwad wår nödtorft fordrar, att du efter din barmhertighet wärdigas gifwa oß det, så widt det är oß nyttigt. Jag beder dig ytterligare, att du också i dag wärdes fortsätta ditt werk i min själ, uti henne uträtta något godt, wid alla tillfällen upplysa henne om din wilja och förläna kraft att göra densamma, samt stärka mig att med tålamod bära det lidande, som du i dag behagar pålägga mig. Drag också de mina till dig, omwänd dem och gif dem tillika med mig del uti ditt ewiga rike. Amen.

e) Matth. 6: 26.

Aftonbön på Thorsdagen.

Herre Jesu! du som en thorsdagsnatt på oljoberget bäfwat och ängslat och swettats blodswett och warit bedröfwad intill döden: jag tackar dig hjertligen för detta ditt outsägligen swåra lidande, och bekänner inför dig, att också mina synder warit en orsak till detsamma. Werka i mig en grundlig ånger öfwer mina synder och en djup afsky för dem; förlåt mig dem och rena mig ifrån dem genom ditt blod. Ack låt werlden, som är stadd i det onda f), blifwa mig med deß lustar, ögonens begärelse, köttets begärelse och ett högfärdigt lefwerne g), allt wämjeligare, och låt mig till sinne och wandel warda ifrån henne skild. Låt wälsignelsen af ditt heliga lidande komma öfwer mig, så att lagens förbannelse icke drabbar mig. Bewara mig för den ångest och förtwiflan, som wänta dem, hwilka lefwa och dö i otron utan din nåd. Låt nåd mig wederfaras och din frid regera uti mitt hjerta h). Werka hos mig och de mina en sådan beredelse, att wi, då du på den sista dagen warder uppenbar, må hafwa förtröstning och icke komma på

f) 1 Joh. 5: 19. g) 1 Joh. 2: 16. h) Col. 3: 15.

skam för dig i din tillkommelse i). Ware din nåd, ditt mäktiga och trofasta beskydd, ocksä i denna natt wår tröst. Amen.

Morgonbön på Fredagen.

Store Gud, på denna dag i weckan äro menniskorna skapade och på samma dag i weckan hafwa menniskorna genom din kära Sons död blifwit återlöste. För båda dessa wälgerningar tackar jag dig hjertligen och beder dig, att du wille förbarma dig öfwer mig, såsom af dig skapad, och låta den återlösning, som din käre Son på korset fullbordat, komma mig till godo. Du är A och O, den förste och den siste k), alla tings upphof och mål. Genom din wilja hafwa alla menniskor deras warelse, och din nåd, ja gemenskapen med dig är allena deras ro, glädje och salighet. Så drag då mig och de mina till dig, ja alla menniskor, som låta sig dragas. Tänk icke på wåra ungdomssynder och wår öfwerträdelse! utan tänk på oß efter din barmhertighet för din godhet skull l), låt oß under detta lifwets wedermöda finna och åtnjuta dig. Din nåd ware wår

---

i) 1 Joh. 2: 28. k) Upp. B. 22: 13. l) Ps. 25: 7.

tröst. Måtte din wälsignelse hwila på oß, på wårt werkande och lidande. Wi se upp till dig: wärdes, o Himmelske Fader! i nåd se ned till oß, och låta oß intet fattas i trohet och kärlek, till deß wi få komma till dig i himmelen. Wid allt detta berope wi oß icke på wår wärdighet, hwilken är ingen, j heller på wåra werk och lidanden, de der inför dina heliga ögon äro orene, utan wi berope oß i trone på din käre Son, som är försoningen för wåra och hela werldens synder och wår förespråkare hos dig m). War oß för hans skull nådig och hjelp oß. Gör oß för hans skull genom din Anda skicklige att wäl tillbringa denna och alla wåra lefnadsdagar, och upptag oß wid wår wandrings slut i himmelen. Amen.

Aftonbön på Fredagen.

Jag tackar dig, Herre Jesu, att du på denna dag i weckan låtit dig för mina synders skull inför orättfärdiga domare falskeligen anklagas och derwid försmädas, bespottas, kindpustas, hudflängas, törnekrönas och derefter tillsammans med twenne ogerningsmän utföras till den offentliga afrättsplat=

---

m) 1 Joh. 2: 1, 2.

skam för dig i din tillkommelse i). Ware din nåd, ditt mäktiga och trofasta beskydd, också i denna natt wår tröst. Amen.

Morgonbön på Fredagen.

Store Gud, på denna dag i weckan äro menniskorna skapade och på samma dag i weckan hafwa menniskorna genom din käre Sons död blifwit återlöste. För båda dessa wälgerningar tackar jag dig hjertligen och beder dig, att du wille förbarma dig öfwer mig, såsom af dig skapad, och låta den återlösning, som din käre Son på korset fullbordat, komma mig till godo. Du är A och O, den förste och den siste k), alla tings upphof och mål. Genom din wilja hafwa alla menniskor deras warelse, och din nåd, ja gemenskapen med dig är allena deras ro, glädje och salighet. Så drag då mig och de mina till dig, ja alla menniskor, som låta sig dragas. Tänk icke på wåra ungdomssynder och wår öfwerträdelse! utan tänk på oß efter din barmhertighet för din godhet skull l), låt oß under detta lifwets wedermöda finna och åtnjuta dig. Din nåd ware wår

i) 1 Joh. 2: 28. k) Upp. B. 22: 13. l) Ps. 25: 7.

tröst. Måtte din wälsignelse hwila på oß, på wårt werkande och lidande. Wi se upp till dig: wärdes, o Himmelske Fader! i nåd se ned till oß, och låta oß intet fattas i trohet och kärlek, till deß wi få komma till dig i himmelen. Wid allt detta berope wi oß icke på wår wärdighet, hwilken är ingen, ej heller på wåra werk och lidanden, de der inför dina heliga ögon äro orene, utan wi berope oß i trone på din käre Son, som är försoningen för wåra och hela werldens synder och wår förespråkare hos dig m). War oß för hans skull nådig och hjelp oß. Gör oß för hans skull genom din Anda skicklige att wäl tillbringa denna och alla wåra lefnadsdagar, och upptag oß wid wår wandrings slut i himmelen. Amen.

Aftonbön på Fredagen.

Jag tackar dig, Herre Jesu, att du på denna dag i weckan låtit dig för mina synders skull inför orättfärdiga domare falskeligen anklagas och derwid försmädas, bespottas, kindpustas, hudflängas, törnekrönas och derefter tillsammans med twenne ogerningsmän utföras till den offentliga afrättsplat=

m) 1 Joh. 2: 1, 2.

sen och korsfästas. Jag tackar dig för de sju tröstefulla ord, dem du på korset låtit höra från din mun, och för döden, som du i rätta stunden på korset lidit, och hwarigenom du med Gud försonat oß, syndare. Du är wärdig att taga kraft och rikedom och wisdom och starkhet och ära och pris och lof n). Wälsignelsen af ditt lidande och din död komme öfwer mig och de mina och öfwer alla syndare till wår rättfärdiggörelse och helgelse. Din Ande förklare dig allt mer i wåra själar. Rena wåra själar genom ditt blod. Hela oß genom dina sår. Och då wi en gång skole sluta wår wandring, så låt ditt lidandes och din döds förtjenst blifwa oß till en kraftig tröst. Hjelp oß derigenom till en fridfull och salig hädanfärd och upptag wåra själar i ditt himmelska fröjderike. Låt ock oß wara en del af den stora hopen, som din Fader gifwit dig till byte o). Låt ock på oß uppfyllas detta ordet: Fader, jag will, att hwar jag är, der skola ock de wara med mig, dem du mig gifwit hafwer p). Wi anbefalle dig wåra kroppar och själar. Wärdes också i denna natt beskydda dem, och under hela wår

n) Upp B. 5: 12. o) Es. 53: 11. p) Joh. 17: 24.

lefnad genom helgelsen bereda dem till den tillkommande herrligheten. Amen.

Morgonbön på Lördagen.

Herre Jesu! såsom en arbetande och betungad kommer jag till dig denna morgon och önskar att i dag och alltid i en noggrann lydnad wandra under din nåderegerings ljufliga ok och lära af dig, på det jag må finna och åtnjuta ro till min själ q). Hjelp mig nu dertill genom din Anda, och förena mig så med dig, att jag af werldens såfänga oro icke warder förströdd, förwillad eller helt och hållet uppswulgen. Hittintills har du hulpit mig och de mina; hjelp oß än ytterligare, hjelp oß, intill deß wi i den saliga ewigheten alldeles inkomma i Guds rolighet, hwarest ingen plåga mer skall nalkas oß. Bewara oß emedlertid, att den fiendtliga werlden icke gör oß fiendtliga, och den lättsinniga werlden icke gör oß lättsinniga. Låt otron icke herrska i wåra själar. Låt oß icke fara fram i sinnets såfänglighet, utan led oß på trons, kärlekens och hoppets rätta wäg, tills wi uppnå salighetens mål. Himmelske Fader! gör oß skickliga uti allt

q) Matth. 11: 29.

godt werk till att göra din wilja och skaffa uti oß, hwad dig täckeligt är genom Jesum Christum, hwilken ware ära af ewighet i ewighet r). Amen.

Aftonbön på Lördagen.

Herre Jesu! du som på denna dagen i weckan, den jag nu tillryggalagt, och under den natten, som nu ingår, har hwilat i grafwen, och derutinnan ådagalagt, att du sannfärdeligen warit död och alltså i sanning blifwit ett försoningsoffer för hela werldens synder; huru högeligen behöfwer jag dig, då jag wid denna weckas slut inser och förnimmer mig wara en syndare, ja en stor syndare! Mycket ondt har jag gjort, mycket godt har jag underlåtit, och ibland alla mina gerningar är ingen ostraffelig. Herre! gack icke till doms med mig, ty för dig är ingen lefwande rättfärdig s). Låt ditt försoningsoffer och din förbön komma mig till godo. Låt mig icke insomna utan mina synders förlåtelse. Twå mig wäl från min mißgerning och rena mig ifrån min synd t). Huru hastigt bortflyr icke min lefnadstid! Huru

r) Ebr. 13: 21. s) Ps. 143: 2. t) Ps. 51: 4.

skyndsamt ryckes icke hwarje menniska till sin dödsdag, och hela werlden till den yttersta dagen! men du Herre! blifwer såsom du är och dina år taga ingen ända u). Lär mig dock wäl anwända min nådatid och drif mig alltid till waksamhet och bön, till flit och trohet, att min dödsdag och den sista dagen må träffa mig wäl beredd. Werka i mig helgelsen, utan hwilken ingen skall kunna se dig med fröjd v). Utbred din barmhertighet öfwer de mina, ja öfwer alla menniskor. Förstör satans werk öfwerallt och låt deremot ditt rike komma, och alltså salighet wederfaras menniskorna, dem du återlöst. Jag lofwar dig, jag tackar dig. Jag tillbeder dig, jag uppoffrar mig åt dig, dig lefwer jag, dig lider jag, dig dör jag, din är jag i lifwet och i döden! Herre Jesu! gör mig salig dig till ära. Amen.

Sjette Weckan.

Morgonbön på Söndagen.

O Gud, du som är ett ljus och intet

u) Ps. 102: 28. v) Ebr. 12: 14.

mörker har i dig, wänd dig till oß i nåd, och böj wåra hjertan till dig, på det hos oß måtte uppgå ljus af dig. På denna dag i weckan har du sagt: "**warde ljus!**" och det wardt ljus; tala nu ock i dag på ett kraftigt sätt till många genom ditt ord, som är oß anförtrodt att höra, läsa och betrakta, och säg: waka upp du som sofwer och statt upp ifrån de döda, att Christus må upplysa dig. Wi hafwe wisserligen orsak att klaga, och framför allt beklage wi det inför dig, att mörker betäcker en stor del af jordkretsen och mörkhet folken. Men du har ocksä på jorden en säd, som tjenar dig, och som består af ljusets barn. Låt äfwen oß wara räknade ibland dessa, och deras antal äfwen i dag förökas genom kraften af ditt ord, till hwars förkunnande du wärdes göra dine tjenare skicklige. Uppfyll dina sannfärdiga löften och låt, när du genom förfärliga straffdomar undanröjt hindren, den glada tiden snart komma, då jorden skall wara så full af din kunskap, som wore hon af hafwets watten betäckt, att alla Konungar dig tillbedja och alla hedningar dig tjena. Förbarma dig öfwer dem, som kallas christna, och dock stå under mörkrets wäldighet. Förbarma dig öfwer de folk-

slag, som ännu helt och hållet äro stadde i otrons och wantrons mörker, och låt i allmänhet salighet wederfaras menniskorna, som äro återlöste genom din Sons blod. Wälsigna oß, o du allsmäktige och barmhertige Fader! med din wälsignelse ewinnerligen. Gif oß, hwad wi ännu icke hafwe och dock borde hafwa: gör utaf oß, hwad wi ännu icke äro och dock borde wara: förherrliga dig på oß och hjelp oß på sistone till ditt himmelska rike. Amen.

Aftonbön på Söndagen.

Wi tacke dig, barmhertige Gud och Frälsare Jesu Christe, att du i dag låtit oß höra, läsa och betrakta ditt ord. Förlåt oß all tröghet, oaktsamhet och utswäfning, hwarigenom wi af eget förwållande gått miste om en del af denna wälgerning; ja, förlåt oß alla wåra synder och låt oß wederfaras den nåd, som du i ditt ord lofwat alla dem, som botfärdigt åkalla dig. Du har i ditt ord talat med oß. Hjelp oß nu att blifwa i din ord och alltså wara dine rätte lärjungar, och att wi må förstå sanningen och sanningen göra oß frie från synden. Wi hafwe nu tillryggalagt den christna Sabba-

then eller hwilodagen och längte efter natt-hwilan, och erinre oß äfwen, att ännu en rolighet står Guds folke tillbaka, under hwilken det icke blott skall hwila från kännbara lidanden, utan ock ifrån sina werk. Låt ock oß komma till denna rolighet och regera wårt lopp genom denna werldens öken så, att denna rolighet måtte wara målet för detsamma. Gör oß skicklige att göra sådana gerningar, åt hwilka wi en gång under denna rolighet må kunna glädja oß. Lär oß rikligen utså i andanom, skulle det ock ofta ske med tårar, på det wi en gång utan återwändo må rikligen och med glädje kunna skörda. Wi lofwe dig, såsom wår Herre och förespråkare. Wi prise ditt stora och heliga namn. Wi tacke dig för din fullbordade återlösning och för alla dina wälgerningar. Dine äro wi. Dig lefwe, lide och dö wi. Tag oß i din omwårdnad. Bewara oß i denna natt. Rena wåra själar. Lef och herrska uti dem, och låt också alla fattiga, sjuka, betryckta, ansäktade och döende hugnas af din tröst och hjelp. Amen.

Morgonbön på Måndagen.

Himmelske Fader! du som uppfyller himmel och jord, men har i himmelen din thron och herrliga boning, se nådeligen ned till oß, som wandre på jorden och råke i mången djup nöd, och led oß såsom dina barn genom din Anda och din omwårdnad så, att wi efter slutad wandring må komma i din himmelska boning och derefter hos dig, wår Fader, ewinnerligen hemma wara. Ditt Faders-namn är heligt: gör oß derföre genom din Anda skicklige att prisa detsamma genom en ödmjuk tro och barnslig lydnad. Ditt är riket: låt detta ditt rike, så widt det är ett nådens rike, allestädes komma, och gör wårt förstånd och wår wilja, ja alla wåra kropps- och själs-krafter, dig underdåniga. Du är allena wis och ingen är god, utan du allena. Så måtte då din wilja ske allestädes, och warde icke blott onda andars och onda menniskors företag derigenom tillintetgjorde, utan wike ock för densamma den wälmenta menskliga wilja, som icke öfwerensstämmer med din wishet. Sörj ock för wåra torftiga kroppar genom den wälsignelse, som du wärdes gifwa till wårt arbete och låt föda och kläder aldrig fattas oß! Men stärk wår tro, att wår wandel må wara utan girighet och wåra hjertan förnöjsamme. Wi hafwe, o himmelske Fader, i affeende

på iakttagandet af dina bud, kommit i ganska stora skulder; förlåt oß dessa skulder och stärk oß genom kraftens, kärlekens och tuktighetens Anda, att wi af hjertat förlåte hwar och en som oß emotbryter. Låt oß aldrig råka uti sådana omständigheter, under hwilka djefwulen skulle kunna öfwerwäldiga oß, werlden draga oß in i sin syndiga gemenskap och wår dårskap och lystnad komma till ett förderfligt utbrott. Sänd ditt ljus och din sanning, att de leda oß, och för oß genom tillintetgörande af wåra skadliga önskningar, alltid på den goda wägen, på hwilken wi må kunna öfwerwinna alla frestelser, och allt kunna tjena oß till det bästa. Förlossa oß på sistone ifrån allt ondt, och låt oß i rättan tid, genom en stilla och salig död, komma ifrån wedermödan till hwilan, från främlingslandet till hemmet och utur faran till fullkomlig trygghet. Wi tacke dig för ditt nådiga beskydd under den förflutna natten och prise ditt namn med alla englar och utwalda. Amen.

Aftonbön på Måndagen.

Wi nalkas denna dagens afton dig, helige och barmhertige Gud! och bekänne inför dig, att wi äre arme och eländige syndare, som ända ifrån wår barndom ofta öfwerträdt dina bud och äfwen i dag ofta warit dig ohörsamme. Förlåt oß allt detta för din Sons Jesu Christi skull, som för oß och för många utgjutit sitt blod till syndernas förlåtelse. Wi hafwe förtjent lagens förbannelse. Men wi bedje dig nu om en wälsignelse; ja, wi bedje dig, Herre Jesu, om den wälsignelse, som du åt oß förwärfwat och förtjent, då du på korset blef en förbannelse för oß. Bewara oß i denna natt, och bewara oß så länge för allt ondt, tills wi äro hos dig i den himmelska tryggheten. Wi lefwe uti en mörk werld. Mörker är i wåra själar, mörkt och bedröfligt ser det ut allt omkring oß; också tränga de onda andarna, som äro bundne med mörksens kedjor och allt förmörka, ofta inpå oß. Låt deremot ditt ansigte öfwer oß lysa. Anse oß med nåd och upplifwa derigenom wåra själar. Upplys oß, att wi må wandra i ljuset: låt oß förnimma din kärlek och mildhet, på det att äfwen wi må blifwa kärleksrike och milde. Din herrlighet spegle sig uti oß och din nådesanblick wederqwicke oß efter det bekymmer och lidande, som förmörkat oß. War oß nådig, då werlden hatar

oß. War oß nådig, så länge wi lefwe och då wi dö, och tänk icke på wåra synder. Upplyst ock ditt ansigte öfwer oß. Waka öfwer oß. Sörj för oß. Regera hela wårt lopp, och war du, Herre Jesu, wåra själars Herde och Biskop. Led oß efter ditt råd och upptag oß på sistone med ära. Gif oß din frid, hwilken icke liknar werldens frid, utan är något oskattbart, wißt och orubbeligt. Denna din frid lugne wåra själar, tillintetgöre alla oroliga begär, fördrifwe alla sorger och ware wår wälfärd under wår wandringstid och i den osynliga werlden i hwilken wi öfwergå genom döden. Låt också denna natt för oß och wåra anhöriga förflyta utan olycksfall, och låt oß i morgon åter uppwakna, stärkte till kropp och själ. Amen.

Morgonbön på Tisdagen.

Wi tacke dig, Herre Gud, allsmäktige och barmhertige Fader, att du under den förflutna natten nådeligen bewarat oß och allt, hwad wi hafwe, och genom en wederqwickande sömn stärkt oß till fortsättningen af wårt arbete. Wåra kroppar äro lerkäril,

som lätt kunna krossas; men du har hittills genom din kraft uppehållit dem. Uppehåll dem, till deß wi fulländadt wårt dagsarbete, äro nogsamt förberedde till ett saligt afsked från werlden och hafwe uppnått de stunder, som till detta afsked äro för hwar och en af oß de bästa. Wärdes emedlertid äfwen gifwa oß det dagliga brödet och derjemte hjertan, som låta sig nöja med det, du gifwer. Lägg en wälsignelse till det arbete, hwilket wi i dag skole förrätta, och gif oß wishet och kraft dertill. Och emedan i allmänhet intet är för menniskor farligare, än umgänget med andra menniskor, så gör oß snälle såsom ormar och utan falskhet såsom dufwor, och bewara oß, att wi hwarken med ord eller gerning förolämpe eller förarge någon, men också icke tage skada af andra. Lär oß att genom din andas kraft hålla wår tunga i tygel, genast öfwerwinna wreden, då den will uppresa sig, och inwärtes emotstå den onda lustan, som söker sig näring genom kroppens sinnen. Erinra oß, ehwarest wi äro, om din närwaro, om nådatidens dyrbarhet, om de rättigheter och pligter, hwilka härflyta från skapelsen, från återlösningen och från det i barndomen undfångna dopet, och gör oß

skicklige att wandra wärdigt det Evangelium, som förehåller oß allt detta, på det wi också måtte ernå den skatt, som derutinnan förehålles och loswas oß. Hjelp oß äfwen, o trofaste Gud, nådeligen genom werlden och i rättan tid utur werlden. Förherrliga dig på oß, och låt oß ewinnerligen åtnjuta din godhet. Ditt namn ware lof och ära i ewighet. Amen.

Aftonbön på Tisdagen.

Herre Jesu, du som i dina köttsdagar med ord och gerningar uppenbarat dig såsom en barmhertig Frälsare, och ännu är alldeles den samme, wi komme till dig denna afton och säge: Om du will, Herre, så kan du göra oß rene. Wi äro i mörkret, gif oß ljus, att wi må se. Wi äro trötte, gif oß ny kraft, att kunna wandra på dina wägar och tjena din wilja. Wi tryckas af wårt andeliga och lekamliga elände och omföre mycket bekymmer hos oß, trösta oß med din hjelp, ja trösta oß, tills hjelpen kommer, genom ditt ord, och din frimodige Ande understödje oß. Afwänd satans mörka och fiendtliga makt ifrån oß, och låt oß i denna natt och på alla wåra wägar åtnjuta dina heliga englars skydd och bistånd. Bota all wår krankhet, uppfyll wår brist med fullheten af ditt ljus och lif, hwilken fullhet aldrig genom meddelande förminskas. Tukta oß inwertes i afseende på wåra ännu okända synder och orenheter, ja tukta oß äfwen än ytterligare för det, som wi i någon mån anse för synd, men hwarom wi likwäl tänke för lättsinnigt. Werka en större förkrosselse och ånger hos oß. Föröka wår tro. Gif oß nådens och bönens Anda, kraftens, kärlekens och tuktighetens Anda. Inneslut i denna natt wåra kroppar och själar och allt, hwad wi hafwe, i ditt mäktiga beskydd, och afwänd ifrån oß allt ondt. Och hwad skole wi än widare bedja? Wi wilje så sammanfatta alla wåra behof och allt wårt begär, att wi bedje: Jesu Guds Son, förbarma dig öfwer oß! Loswadt ware ditt heliga namn ewinnerligen. Tack ware dig för alla dina wälgerningar. Alla land warde fulle af din ära! Amen.

Morgonbön på Onsdagen.

Genom din barmhertighet, o himmelske Fader! hafwe wi nu återigen börjat en dag, hwilken är en del af den nådatid, som du

åt oß bestämt till wår förberedelse till ewigheten. Wi tacke dig nu för alla wälgerningar, dem wi under den framfarna tiden af dig undfått hafwe, och nu äfwen i synnerhet för ditt beskydd emot mycket ondt under den sistförflutna natten. Bestyr nu i dag och allt framgent, med din nådiga omwårdnad, om wårt lif, om wår helsa, om wårt görande och låtande, wår utgång och ingång och allt hwad oß möter, och låt oß erfara, att wi hafwe en Gud, som hjelper, och en Fader, som i nåd tänker uppå oß. De eländas begäran hörer du, Herre! deras hjerta är wißt, att ditt öra märker derpå. Nu går wår högsta åstundan ut derpå, att wi alle måtte ernå det ewiga lifwet, och din Anda har i ditt ord försäkrat oß, att du icke will, det någon skall förgås, utan att hwar och en wänder sig till bättring och lefwer. Fullborda då på oß denna din wilja och uppfyll dermed wår åstundan. Werka bättring hos oß. Gör oß troende och helige. Rena oß ifrån allt, som icke skickar sig för ditt himmelska rike. Låt ditt nådewerk också i dag hos oß hafwa framgång, och fullborda det intill din Sons Jesu Christi dag. Du will, att werlden, i hwilken wi nu lefwe, skall wara en skola för oß; så underwisa då,

genom ditt ord och genom dina werk, oß syndare på wår wandrings wäg, och sänd ditt ljus och din sanning, att de leda oß och förhjelpa oß till ditt heliga berg Zion, som är i himmelen, och till din himmelska boning, hwarest också wi skole bo ewinnerligen. Amen.

Aftonbön på Onsdagen.

Lofwadt ware Herrans namn och prisad ware hans öfwerswinneliga barmhertighet, som i dag uppehållit, beskyddat och utan wår förtjenst öfwerhopat oß med många wälgerningar. Wi tacke dig, Herre Gud, som allena är god, allena wis, allena mäktig, som har warit, är och skall wara densamme. Af dig, genom dig och till dig äro alla ting: dig ware ära i ewighet. Wi äro främlingar för dig, såsom wåre fäder, hjelp oß, o himmelske Fader, till det rätta fäderneslandet, hwarest wi ewinnerligen få wara hos dig. Men wi äro också syndare och wåra werk äro antingen helt och hållet onda, eller åtminstone bristfulla inför dig. Förlåt oß för din Sons Jesu Christi skull, anse oß såsom återlöste med hans blod, renade ifrån synden genom hans offer, och

försonade genom hans död. Då du på honom, såsom det heliga och oskyldiga Lambet, som låtit sig för oß slagtas, har lagt wåra synder; så anse oß nu med nåd för han skull. Tänk icke på wåra ungdomssynder oc wår öfwerträdelse, utan tänk på oß efter di barmhertighet för din godhets skull. Emeda du är helig, och i din himmelska boning till går heligt och herrligt; så werka också helgels i oß, ja helga oß alltigenom, att wi må blifwa skicklige att af dig upptagas i din himmelska boning och der tjena dig på ett himmelskt sätt. Wår wilja och wårt förstånd ware dig undergifne, wåra kroppar och själar ware dig öfwerlåtne. Ditt beskydd omslute i denna natt oß och allt, hwad wi hafwe, och deßlikes alla wåra frånwarande anhöriga. Låt oß i morgon, stärkte till kropp och själ, åter uppstå och uppehåll wåra själar så i blifwandet wid dig, att hwar och en af oß i morgon må kunna säga: då jag uppwaknar, är jag ännu hos dig. Amen.

Morgonbön på Thorsdagen

Lofwad ware du, barmhertige Gud! tacksägelse ware dig af oß alla hembu emedan du utöfwer alla förra otaliga

gerningar också har bewisat oß denna, att wi i den förflutna natten under ditt beskydd åtnjutit hwila och trygghet, och fått börja denna dag utan olycksfall. Du låter intet godt oß fattas. Genom din barmhertighet hafwe wi, till wåra själars bästa, ditt sanna och kraftiga ord och dina heliga sacramenter, och derjemte för wåra kroppar deras näring och nödtorft. Wi offre dig alltså härmed wår tacksägelse. Låt denna tacksägelse wara dig behaglig för det fullkomliga offers skull, hwilket din käre Son för oß frambu rit. Wi bekänne inför ditt ansigte, att wi äro alltför ringa till all den barmhertighet och trohet, som du hittills oß bewisat. Men emedan wår andeliga och lekamliga torftighet fortfar ifrån det ena ögonblicket till det andra, så förbarma dig allt framgent öfwer oß: uppfyll på oß dina löften och tilldela oß ytterligare, efter din öfwerflödande barmhertighet, hwad wårt andeliga och lekamliga lif har af nöden till sitt uppehälle. Emedan, äfwen i följd af skapelsen och återlösningen alla menniskor äro med hwarandra förbundna; så bedje wi för alla menniskor, att du wärdes förbarma dig öfwer dem, emedan du är allas deras Gud, och din Son utgifwit sig till återlösen för

alla. Du ser det stora eländet och de många förwillelserna och styggelserna på jorden. Hjelp derföre, hämma och rädda, och låt ditt rike komma dit, hwarest det ännu icke är, och warda befästadt der, hwarest det redan är upprättadt. Djefwulen har på denna tiden en stor wrede, emedan han wet, att han har liten tid. Tillbakahåll denna motståndaren genom din allsmäktiga kraft och genom dina englars tjenst. Förstör hans werk och tillintetgör hans anslag, och wälsigna dina tjenares arbete, de der skola utbreda ditt rike. Wälsigna äfwen wårt Fäderneslund och deß Regent, och låt i alla stånd din hjelp och omwårdnad warda spord. Amen.

Aftonbön på Thorsdagen.

Ewige och oföränderlige Gud! wi stå inför dig wid slutet af denna dag, hwilken nu med all sorg och glädje, med all beswärlighet och wederqwickelse, som derunder förekommit, gått till ända och kommer icke åter. Men du blifwer såsom du är, och dina år taga ingen ända. Också är hos dig ingen förändring eller omwexling af ljus och

mörker. Wi arme, föränderlige och förgäng-
lige menniskor wände oß till dig, och bedje
dig om det ewiga lifwet, hwilket du i din
Son Jesu Christo oß lofwat. Wi begäre
e att få wår del af dig i detta lifwet ge-
om jordiska egodelar, utan bedje dig, att
u under nådatiden wärdes göra oß skicklige
t emottaga det himmelska arfwet, som är
örgängligt, obesläckadt och owanskligt. Låt
åra själar en gång, såsom benådade, i frid
ra dit, hwarest deras hem är och hwarest
kunna hwila sig ifrån all beswärlighet,
uppwäck äfwen wåra kroppar till ewigt
i herrligheten. Emedlertid ware ditt Evan-
um oß en Guds kraft till salighet, ett
på wåra wägar, en tröstekälla i sorgen
ett rättesnöre för wår wandel. Din
wise oß genom ditt ord allt mer
brister och bestraffe den syndiga oren-
som hos oß finnes, på det wi derifrån
er och mer måtte befriade warda. Förena
lla i kärleken och i gemenskapen med
Låt ingen af oß till sin skam och
a skada förblifwa utom ditt nåderike, utan
ga sjelf alla att komma dit in och deltaga
rikes förmåner. Wi bedje dig ock,
wärdes nådeligen tänka på alla wå-
nwarande anhöriga, wåra Lärare och

wår Ofwerhet, så ock på den församling, till hwilken wi höre, och på alla dina barn, som äro kringspridda på jorden, hjelpa dem och hafwa omsorg om dem. Wi bedje dig äfwen, att du under den ingångna natten wärdigas låta oß åtnjuta ditt nådiga beskydd och dina heliga englars bistånd. Amen.

Morgonbön på Fredagen.

Herre Jesu, du som denna dag i wec-
kan hängt och dött på korset, wi tacke di
hjertligen för detta ditt lidande och den
din död, hwarmed du för oß, förlorade
fördömelsewärde syndare, åter öppnat tillgå-
gen till nåden och banat wägen till det h
melska fäderneslandet. Gif oß ljus att
bättre inse syndens wederstygglighet, och
wi sjelfwe ingen rättfärdighet kunne åst
komma; gif oß ett sådant sinnelag, som
tar det du hatar, nemligen synden, hwilken
djupt tryckt dig i ditt lidande, men hwil
dock många så lättsinnigt prisa, älska och u
skulda. Bewara oß i dag för syndafall och fö
wara hos oß åtankan af dig, som wäl
på Guds högra hand, men ock osynligen
nära. Förklara dig i oß genom din An

werka i oß en tro på dig, en tro, som äfwen i nöden håller profwet och blifwer fast i döden, på det wi genom denna tro må blifwa rättfärdige och arfwingar till ewinnerligt lif. Ack! barmhertige Frälsare, hjelp oß arme, eländige, wärnlösa menniskor, som lefwe bland synliga och osynliga fiender, dagligen warda frestade och ingenstädes kunne hjelpa oß sjelfwa. Wälsigna oß, emedan du har warit en förbannelse för oß. Led och
öd oß, emedan du är den gode Herden. Re-
ra och beskydda oß, emedan du är wår
onung. Låt Andans olja rikligen i oß ut-
utas, du som är din Kyrkas utan mått
orda hufwud. Tag oß på sistone, såsom
tfärdigade och helgade, dit upp der du är,
wi må se din herrlighet, som din Fader
gifwit hafwer. Wi lofwe dig och tacke
för all barmhertighet och trofasthet, som
hittills oß betett. Också för den förlänta
thwilan ware dig tacksägelse af oß hembu-
. Amen.

Aftonbön på Fredagen.

Wi tacke dig, Herre Jesu, att du, se-
enniskorna på denna dag i weckan blif-

wit skapade, också på samma dag i weckan återlöst dem genom din död på korset. Lå[t] oß åtnjuta kraften och frukten af denn[a] återlösning under wår lefnad, i wår dö[d] och i ewigheten. Låt oß, såsom återlös[te] ifrån lagens förbannelse, wara frie ifrån syn[-] dens och satans wälde, och deremot wara din frigjorda, saliga och ewiga egendom. Rena oß genom ditt blod från allt, som icke skickar sig för ditt rike, skapa i oß di[tt] sinne och förklara oß efter ditt beläte ifr[ån] den ena klarheten till den andra. Du [...] i dag med stort tålamod fördragit oß, [...] oß, owärdige, mycket godt bewisat. Der[före] tacke wi dig hjertligen och bedje dig ti[ll] om förlåtelse för alla wåra fel, öfweril[-] gar och afwikelser, dem wi wete med o[ß], också för alla wåra hemliga brister. Wi [...] we i dag förnummit och förnimme dagl[i-] att hwarje dag hafwer sin plåga. Gif[...] kraft att med tålamod fördraga denna [...] liga wedermödan och äfwen hwarje din tuk[...] som derutöfwer kan tillkomma, icke knota [...] wer beskaffenheten, swårheten och långwar[-] heten deraf, och i allmänhet låta oß nöja [...] dina wägar, så att wi icke uppwäck[a] wrede emot oß, såsom de Israeliter, [...] blefwo nederslagna i öknen, och ick[e]

nådde det utlofwade goda landet. Gif du oß din Anda, genom hwars kraft wi må kunna försaka oß sjelfwa, taga wårt kors på oß och efterfölja dig. Drag oß till dig, och drag oß ock efter dig från ringheten till högheten, från eländet till herrligheten. Din förbön hos Fadren göre wår bristfälliga bön behaglig och hörd och komme oß till hjelp emot alla anklagelser, som för wåra synders skull kunna emot oß uppstå. Serskildt bedje wi dig ock om ditt bewarande beskydd under denna natt, om afwändandet af all olycka, som kunde hända oß, och om tröst och hjelp för alla nödlidande och betryckta, som med oß åkalla ditt namn. Amen.

Morgonbön på Lördagen.

Lof och tack ske dig, allena gode treenige Gud, att du under den förflutna natten beskärt oß en wederqwickande hwila. Wi bedje dig nu, att du ock wille wälsigna oß, bewara oß ifrån allt ondt och skadligt, gifwa oß kraft och tillfälle till det goda och sjelf i wåra själar fortsätta ditt goda werk. Låt oß icke förblifwa i något skadligt sjelfbedrägeri, låt oß icke höra till deras antal, som

tycka sig något wara, ändock de intet äro, eller som inbilla sig wara rika och hafwa nog, ändock de äro elände, fattige, jemmerlige, blinde och nakne. Du, Herre, känner oß fullkomligt, såsom ock allt är blott och uppenbart för dina ögon. Men emedan du will, att också wi skole pröfwa och känna oß sjelfwa, så upptäck för oß wårt rätta tillstånd och wisa oß all wår brist. Ditt wittnesbörd gäller, din dom är en rätt dom. Wi underkaste oß alltså densamma, och bedje dig, att du efter din kärlek wärdes näpsa och tukta oß under wår wandring, på det wi icke med werlden måge fördömde warda; men trösta och stärk oß också, att wi icke förlore modet. Förlåt oß wåra synder, och handla med oß efter din förskonande barmhertighet. Led oß eländige rätt och lär oß eländige din wäg, att wi må uppnå det herrliga målet, hwilket skall ersätta allt trångmål och lidande och förwandla all tåresäd i en fröjdeskörd. Omwänd också dem, som efter köttet eller på annat sätt äro förbundne med oß. Sök dem, om de ännu äro förlorade får, till deß du funnit dem: för dem till rätta, om de äro förwillade: hela dem, om de äro sårade: stärk dem, om de äro swaga, och förherrliga din nåd och tro-

fasthet på dem och oß. Låt denna dag för oß och alla, som anropa ditt namn, framflyta i wälsignelse, att wi i afton med glädje må kunna tacka dig. Amen.

Aftonbön på Lördagen.

Dig ewige Gud, som allena har odödlighet och icke blott är den lefwande, utan ock lifwets källa, nalkas wi på denna afton, sedan wi tillryggalagt denna wecka och med densamma mycken beswärlighet, men ocksä hafwe kommit wår död närmare. Allraförst bekänne wi inför dig wåra synder, för hwilka wåra hjertan fördömma oß, då wi oß pröfwe. Förlåt oß dem för din käre Sons skull. Förlåt oß äfwen wåra hemliga fel, och låt oß icke under lagens förbannelse ingå i den nya weckan, utan såsom rättfärdiggjorde börja densamma under åtnjutande af din frid. Emedan äfwen de timliga göromålen och umgänget med menniskor lätt kunna förströ och uppreta en mensklig själ och göra henne trög och försagd, eller med orena bilder fylla, samt i allmänhet besläka henne; så rena oß nu, Herre Jesu, med ditt blod såsom den trofaste Öfwersteprest, som har

alla menniskor och äfwen oß under sin wård, och böj wåra själar så till dig, att de, ehwad wi wake eller sofwe, må hålla sig intill dig och wara med dig förenade. Utsläck isynnerhet allt hat och wrede och bitterhet i wåra själar, och gif oß kraft att också älska wanartiga och fiendtliga menniskor och att af hjertat förlåta hwar och en, som oß förolämpat. Låt oß erfara uppfyllelsen af detta löfte: Om någons wägar behaga Herranom, så gör han också hans owänner tillfrids med honom. Bered oß allt fullkomligare till en salig ändalykt, och låt wår dödsdag wara för oß en bättre dag, än wår födelsedag war. Upplys oß genom din Anda, att wi allt fullkomligare läre känna oß sjelfwa och dig, som är oß gjord till wisdom, till rättfärdighet, till helgelse och till förloßning, och låt oß genom denna upplysning blifwa allt wißare om wårt förestående upptagande i himmelen. Bewara oß i denna natt för allt olycksfall och låt i morgon din godhet åter warda ny öfwer oß. Amen.

Skriftermåls- och Nattwards-Böner.

Bön före Skriftermålet.

Store Gud, du har i ditt ord sagt: pröfwe menniskan sig sjelf och äte så i den Heliga Nattwarden af det wälsignade brödet och dricke af den wälsignade kalken. Då jag nu är sinnad att äta af detta bröd, och dricka af denna kalk, så framträder jag inför dig och beder dig, att du till min sjelfpröfning wärdes förläna mig nödigt ljus, för mig upptäcka mitt själatillstånd och i mitt hjerta bestraffa mig för mina okända synder, på det jag med ett ödmjukadt och förkrossadt hjerta och i den andans fattigdom, som dig behagar, må kunna anamma den Heliga Nattwarden. Du, o Gud, känner icke blott hwad menniskorna tala och göra, utan ock deras hjertans anslag, hwil-

ka ofta äro onda, änskönt deras ord och gerningar, som derifrån flyta synas wara goda. Derföre upplys mig nu och underwisa mig, på det jag icke måtte framhärda i ett dåraktigt sjelfbedrägeri, och warda till skam på domedag. Wärdes i stället för lättsinnigheten hos mig uppwäcka den gudliga sorg, som åstadkommer bättring till salighet, den man icke ångrar, och werka hos mig en afsky för alla synder, till hwilka mitt förderfwade hjerta hittills ännu haft någon böjelse och lust. Men låt mig ock finna nåd för dina ögon. Förlåt mig alla mina synder för din käre Sons skull och rena min själ ifrån all odygd. Låt det ordet, som jag nu får höra, med en helsosam kraft intränga i mitt hjerta, befria mig under min bön och sång och under ordets afhörande ifrån alla onyttiga tankar, och hindra de onda andar, att de icke må störa min andakt. Wälsigna i allmänhet mitt tillämnade Skriftermål och det derpå följande åtnjutandet af den Heliga Nattwarden till min själs salighet, på det ditt namn af och på mig må helgas, ditt rike till mig komma och din wilja, som åsyftar min benådning, helgelse och salighet, på mig fullbordas. Amen.

Betraktelse före Skriftermålet.

Om du, Herre, will tillräkna synderna, Herre, ho kan blifwa beståndande? Ty när dig är förlåtelse. Ps. 130: 3, 4.

Herren är icke såsom en menniska, som blott ser hwad för ögonen är: han ser till hjertat, hwari mycket argt ligger, hwarifrån många onda tankar komma och många onda lustar uppstiga, af hwars öfwerflöd munnen ofta frambär en mängd ondt tal, och som är en källa till många onda werk. Herren wet, att hans herrlighet eller Hans beläte hos oß saknas, och att wi ända ifrån wår barndom stå hos Honom i stor skuld för det, hwartill wi warit honom förpligtade. Han är helig och har i anseende till oß ganska höga rättigheter till följe af skapelsen, återlösningen och döpelsen. Ho är den, som dessa rättigheter eller fordringar fullgjort? Ho kan derföre bestå, om Han will tillräkna och ej förlåta synderna; då Han kan med sin straffmakt gifwa eftertryck åt sitt tillräknande? Ingen kan då bestå; utan måste hwar och en syndare i sådant fall blifwa stum, förgås, komma på skam och gå i den ewiga pinan. Hwad är derföre att göra? Intet, utan det, att syndaren bekänner sin skuld och straffwärdighet

och beder om förlåtelse. Och wäl oß, att **när Gud är förlåtelse;** wäl oß, att wi så till honom säga: "**Ho är en sådan Gud som du är, den der synder förlåter och tillgifwer dinom igenlefda arfwedel deras mißhandel? Den icke behåller sin wrede ewinnerliga; ty han är barmhertig.**" Mich. 7: 18. Om denna förlåtelse måste alla bedja, som wilja åtnjuta Hans godhet; och när de här blifwa delaktige deraf, skola Guds wredes stora wattufloder, när de komma, icke träffa dem. Ps. 32: 6. Om denna förlåtelse, som när Gudi är, wittnar Guds ord rikligen, och derföre sade David, Ps. 130: 5: **Jag wäntar efter Herran: min själ wäntar och jag hoppas uppå Hans Ord.** Den som beder om förlåtelse för synderna, måste således sätta sitt hopp och sin förtröstan till Guds ord, hwilket ej allenast förwissar oß om Guds godhets benägenhet att förlåta, utan ock (förnämligast i nya testamentets skrifter) upptäcker för oß denna benägenhets grund, nemligen Jesu blod, som är utgjutet för många till syndernas förlåtelse. På detta Ord och på andra evangeliska wittnesbörd, måste man till och med emot sitt eget hjertas tankar och känslor, hoppas. När det otrogna hjertat säger **Nej,** det

är, när det förekommer detsamma, som wore när Gud ingen förlåtelse; så säger Guds ord **Ja,** och detta **Ja** gäller mer än det andra **Nej.** Ja, när Satan will med lögnaktiga inwändningar betaga själen allt hopp och förtroende; så bör man betänka, att det finnes ett Guds ord, som med sanna och wänliga ord betygar, att när Gud är förlåtelse för förespråkarens Jesu skull. Så hoppas då min själ på Herran; ty när honom är nåd, och den nu fullbordade återlösningen kommer de syndare till godo, som med ånger och tro komma till honom.

Bön efter Skriftermålet.

Helige och rättfärdige Gud! jag har med blygsel och ånger uppriktigt bekänt min naturs medfödda förderf, det jag dagligen och äfwen nu förnimmer, och den till det onda retande lustan, som ännu hos mig finnes. Jag tillstår, att jag ofta med onda tankar, begärelser, ord och gerningar öfwerträdt dina bud. Om du, Herre, will tillräkna synderna, så kan jag icke bestå: men hos dig är förlåtelse, att man må frukta dig. Så förlåt mig då, o himmelske Fader! för din Sons skull, allt

ondt, som jag har gjort. Jag kan icke erbjuda eller gifwa dig något eget försoningsoffer, någon tillfyllestgörelse och betalning för mina synder. Men denne din käre Son har offrat sig sjelf, såsom det ewigt gällande försoningsoffret, för mina och hela werldens synder. Genom sin lydnad intill döden på korset har Han tillfyllestgjort dina höga fordringar. Han har betalt de skulder, som menniskorna, hwilkas löftesman hän blifwit, åsamkat sig. Låt då ock mig häraf hugnas; låt mig inträda i åtnjutande af denna återlösning, låt mig för densammas skull finna nåd för dig, och åtnjuta din frid. Emedan jag nu åter hört, att aflösning och syndernas förlåtelse blifwit i kyrkan förkunnad de botfärdige och troende och dem, som genom din kraft wilja bättra sitt lefwerne, så wärdes genom din Heliga Anda tillegna mig detta tröstеliga ord, och låta mig, såsom rättfärdiggjord, återwända till mitt hem, såsom det wederfors Publikanen. Ack, barmhertige Fader! förkasta mig icke från ditt ansigte, såsom jag det förtjent, utan låt barmhertighet mig wederfaras. Herre Jesu! arme syndares nådige Frälsare, låt din förtjenst och förbön komma mig till godo. Helige Ande, föröka och bewara tron i mig, och förhjelp mig till mitt lefwernes förbättring och

min hela naturs helgelse. Se ock, o Treenige Gud, nådeligen till mina medchristna, hwilka med mig gå till Skrift och wilja anamma den Heliga Nattwarden, och skaffa uti dem, hwad dig täckt är. Amen.

Betraktelse efter Skriftermålet.

Gif mig en ny wiß ande. Ps. 51: 12.

David hade genom äktenskapsbrottet med Bathseba och genom hennes mans, Uriä, dräpande, gjort ett swårt fall, hwarifrån han under mycken smärta och många tårar efter hand blef åter upprättad. Wid sin botfärdiga omwändelse till Gud bad han icke allenast om sina synders förlåtelse, utan ock om en **ny wiß anda,** såsom alla de göra, i hwilkas anda ingen falskhet är. Den som af Gud endast begär, att hans synd må förlåtas, och sedan begår samma synd, och will fortfara på det wiset, han kommer ej till någon själaro, hwarken i eller utom skriftermålet. **Den nya wissa andan,** hwarom David bad, är en beständig och rättframs riktning i själen till Gud, eller ett stadigt mod att förtrösta på honom och hålla hans bud. Man säger derwid till Herren såsom Assaph, Ps. 73: 23: **Likwäl blifwer jag städse wid dig:**

och detta **"likwäl"** utesluter allt sådant, som kunde beweka menniskan att åter wika ifrån Herran. Efter nya Testamentets språk har den en ny wiß ande, som genom nåden bekommit ett stadigt hjerta, eller den som Gud i Christo styrker, stöder och stadfäster, eller den der, såsom en god jord, i tålamod bär mogen frukt: således ej är en af dem, som i anfäktningens tid åter affalla, eller låta den goda sädens drift qwäfwas af omsorger, rikdom och wällust o. s. w. David hade före sitt syndafall i flere år haft en sådan wiß anda, ty han förblef, såsom en rik och mäktig Konung, en trogen Guds tjenare och tillbedjare, ja mannen efter Guds hjerta, likasom förut, då han uppehöll sig i stenklyftor, ödemarker och hos Philisteerna, dit han flyktat för Konung Saul. Hans förblifwande wid Gud ändrade sig ej med de yttre omständigheterna. Hans gång war alltid riktig och han sträfwade dagligen att hålla sin Guds bud, på hwilken han satte sin tillförsigt. Men hans syndafall hade förstört denna wissa ande hos honom. Då han begynte att åter omwända sig, kände han sig ganska swag, och hade i sig endast den goda, men kraftlösa wiljan, som i Rom. 7: 14, o. f. beskrifwes. Han bad derföre Gud allwarligen, att Han

måtte i honom förnya den wissa eller stadiga anda, som han förut haft, och wid hwilken han befunnit sig så wäl. Äfwen wi böre wara angelägna om att få och behålla denna stadiga Anda, och dertill skall Skriftermål och den Hel. Nattwarden tjena oß. Gud skapar detta i menniskan, då han gifwer henne kraft till seger öfwer alla frestelser. Den som med sitt förnuft eller sin naturliga kraft sätter sig till motwärn, kan tilläfwentyrs wärja sig för wissa syndiga utswäfningar. Men deremot herrskar synden öfwer honom på en annan sida och i en annan gestalt, och han skapar sig då sjelf twifwelsmål emot sanningen, och falska relionsbegrepp, för att dermed urskulda och rättfärdiga sin älskade synd och sitt hela själatillstånd. Men den wissa andan, som Gud skapar, är utan undantag motsatt synden, werlden och satan. Den innefattar i sig en fast öfwertygelse om sanningen och ett fortfarande och kraftigt beslut att lefwa Herranom. Trohet är härwid nödig. Den som är efterlåten i wakande och bön, från honom wiker Guds kraft. Hans själ blir såsom en öppen stad utan mur. Nu wet hon aldrig, hwad hon skall tro eller göra. Herre! bewara mig för detta tillstånd,

och låt min i dag fattade bättringsföresats wara allwarlig och beständig.

Bön före den Heliga Nattwardens åtnjutande.

Herre Jesu! du är helig och i din rena och nu förklarade menskliga natur bor all Gudomens fullhet lekamligen: men jag är en oren och ohelig syndare. Huru skall jag alltså blifwa skicklig till att äta och dricka din heliga lekamen och ditt heliga blod? Bewara mig dock, att jag icke derigenom ådrager mig någon dom och icke warder saker på din heliga lekamen och blod. Ett bedröfwadt och förkrossadt hjerta will du icke förakta. Dermed tröstar jag mig under känslan af min owärdighet, och beder dig, att du än ytterligare genom din Anda wärdes i mig werka den botfärdiga erkänslan af mina synder och tron på dig, på det jag under åtnjutandet af den Heliga Nattwarden må kunna finna nåd för dina ögon. Fatta mig så med din kraft, att jag icke mer går tillbaka till syndastyggelserna. Drag mig så till dig, att jag icke mer afwiker ifrån dig, utan hädanefter förblifwer dig trogen, och öfwerwinner alla fre-

stelser. Har jag hittills warit ett borttappadt får, måtte jag då nu wara ett funnet får, och räknas till din hjord. Huru eländige äro icke alle de, som endast under Skriftermåls- och Nattwardsdagarna pålägga sig ett twång, afhålla sig ifrån sina wanliga groswa synder, bedja, höra och läsa mer, än de annars pläga, men derefter taga wid att synda, der de slutade. För denna otrohet och detta skrymteri, hwartill äfwen jag tillförene gjort mig skyldig, bewara mig nu, min Gud, och låt min fromhet hädanefter wara något sannt och beständigt. Mitt hjerta ware dig öfwerlemnadt, och min föresats att träda i din tjenst och ewinnerligen wara din egen, gånge genom din nåd i fullbordan. Har du dertill gifwit mig wiljan, så gif mig också fullbordan. Måtte min själ genom den Heliga Nattwarden blifwa så med dig förenad, att ingen ting mer skiljer mig ifrån dig. Emedan jag äfwen lefwer ibland menniskor, hwilka af swaghet äro hwarandra beswärliga, eller ock af ondska förolämpa hwarandra; så bekänner jag inför dig, o Gud, såsom jag ock dagligen i **Fader wår,** det gör, att jag af hjertat förlåter alla dem, som mig skyldige äro. Bewek du ock dem, som anse sig wara förolämpade af mig, till ny kärlek emot mig, och

gör mig genom din Heliga Anda skicklig att alltid fara efter friden och wandra i kärleken. Ja gör, o Gud, i alla afseenden en ny menniska af mig, och låt mig för den återlösnings skull, som din käre Son fullbordat, erhålla nåd och ewinnerligt lif. Amen.

Betraktelse före D. H. Nattwardens åtnjutande.

Tager och äter, detta är min lekamen. Tager och dricker, detta är min blod. Matth. 26: 26, 28.

Så talade Jesus wid D. H. Nattwardens instiftande, och uttrycke derigenom en stor hemlighet, som tillhör nya Testamentet. I gamla Testamentets tid hade man skuggan af det tillkommande goda och icke sjelfwa warelsen. Hebr. 10: 1. Man hade således offer, såsom förebilder af Jesu kropp och blod, men ej sjelfwa hans kropp och blod. Gamla Testamentets offer frambragtes åt den store Guden. Men då för tiden utgafs eller offrades ännu icke sjelfwa Christi kropp för menniskorna, och hans eget blod blef ej ännu för dem till syndernas förlåtelse utgjutet. Israeliterna åto ock af dessa offer och kommo derigenom, såsom Paulus, 1 Cor. 10: 18 säger, till delaktighet af altaret; det är, de be-

kände genom ätandet, att offret blifwit för dem på altaret uppbrändt: men Jesu offrade lekamen kunde de ännu icke äta, och hans utgjutna blod ännu icke dricka, emedan denna kropp och detta blod ännu ej wäsendtligen woro för handen. Men nu åtskiljer sig nya Testamentet deruti från Lagen eller gamla Testamentet, att man i det nya har sjelfwa warelsen. Wi äte således i nya Testamentet, såsom Jesu egna ord lyda, Christi förklarade och af Gudomens krafter uppfyllda kropp, till **deß** wäsende, och dricke äfwen hans förklarade blod, till **deß** wäsende. Äfwen wid den första Nattwarden blef något af Jesu kropp och blod osynligen och förklaradt gifwet Apostlarna. Paulus säger i Ebr. 13: 10, 11, 12: Den som ännu tjenar Tabernaklet, eller hänger wid gamla Testamentets stadgar, har enligt dessa icke makt att äta af nya Testamentets altare, och således ej att wäsendtligen åtnjuta Jesu lekamen; ty efter dessa stadgar skulle kropparna af alla djur, hwilkas blod inbars i det Heliga, uppbrännas utom Israels läger, och ingen få äta af dem. Nu har wäl, säger Apostelen, Christus också lidit utom Israels läger, det är, utom staden Jerusalem, och har derigenom blifwit ett **syndoffer** för menniskorna; hans blod har ock blifwit inburet i

den himmelska helgedomen, och likwäl äter man hans offrade lekamen: följaktligen gälla gamla Testamentets rätter ej mer i detta stycke. Det är klart, att Paulus här talar om Christi wäsendtliga kropp, som man äter, och ej blott om tillegnelsen af hans offer; ty denna tillegnelse war wid **syndoffret** äfwen i gamla Testamentets tid tillåten. Wi äte således Christi wäsendtliga lekamen med brödet, och dricke hans blod med winet, på det wi må blifwa förwissade derom, att hans offer äfwen angår oß, men ocksä på det att wi måtte komma uti den innerligaste gemenskap med Jesus Christus sjelf. Hwad godt hafwa nya Testamentets trogne framför andra, eller hwad dägeligt hafwa de framför andra? De hafwa **korn,** det är, ett bröd som **föder ynglingar,** och must eller **win** som **jungfrur föder.** Zach. 9: 17. Andekraft och renhet skall man således få genom Jesu lekamen och blod. Åt de trötta skall derigenom skänkas ny kraft, och de wederstyggeliga själar skola derigenom blifwa förskönade.

En annan Bön före åtnjutandet af den Heliga Nattwarden.

Herre Jesu! jag skall nalkas ditt bord och åtnjuta det nya Testamentets offermål-

tid, nemligen din för mig offrade lekamen såsom en spis och ditt till syndernas förlåtelse utgjutna blod såsom en dryck. Genom detta heliga Sacrament och genom de ord, dem du wid deß instiftande talat, förwissar du mig, att du för mig sannfärdeligen offrat din lekamen och gifwit den i döden, emedan han derförutan icke kunde wara någon spis, och att du wid detta offer och till det Nya Testamentets bekräftande werkligen utgjutit ditt blod, emedan det derförutan icke skulle blifwit någon dryck. Jag tackar dig alltså först och främst för det ewigt gällande försoningsoffret, hwilket du för mig och alla arma syndare offrat. Jag tackar dig för din heliga lekamens friwilliga utgifwande i döden, och för ditt blods friwilliga utgjutande. Jag tackar dig ock för den fortfarande förwaltningen af ditt prestadöme, och isynnerhet för din förbön hos Fadren, hwilken ock skall komma mig till godo. Låt mig nu genom åtnjutandet af din lekamen och ditt blod på nytt blifwa försäkrad om min andel uti den återlösning, som du på korset fullbordat. Och emedan din lekamen och blod äro fulle af gudomlig kraft, så låt genom dessas åtnjutande det andeliga lifwet, hwaraf jag förnimmer en swag början, och alltså min tro, min kärlek, mitt hopp

och mitt tålamod i lidandet derigenom blifwa förökade. Din gode Ande werke uti mig den wördnadsfulla och troende sinnesförfattning, med hwilken jag bör äta din heliga lekamen och dricka ditt heliga blod, och din hand skydde mig mot de onda andarne, hwilka kunde wilja hindra min andakt samt förwilla och besläcka min själ. Låt ock dem, hwilka med mig undfå den Heliga Nattwarden, förnimma kraftiga rörelser och helsosamma werkningar af din gode Ande och låt wid denna heliga handling ditt namn till menniskornas salighet i alla afseenden helgadt warda. Amen.

Betraktelse före D. H. Nattwardens åtnjutande.

Så ofta I äten af detta bröd och dricken af denna kalk, skolen I förkunna Herrans död till deß Han kommer. 1 Cor. 11: 26.

Då Herren Jesus instiftade D. H. Nattwarden, sade han uttryckligen, att man skulle göra det till hans åminnelse eller till åtanka af honom, och Paulus förordnar, att man derwid skall förkunna Herrans död, till deß han kommer. Åtanken är hos hwar och en inwertes: men förkunnandet skall ske offentligen i Församlingen. Om man således wille

förgäta allt i werlden, så skall man dock icke förgäta, att Christus Jesus är kommen i werlden till att göra syndare saliga, och isynnerhet skall man ej förgäta, att han dött **för wåra synder efter Skriften.** Detta allt predikas wäl för oß, och wi läse det äfwen i böcker: men D. H. Nattwarden skall ånyo och eftertryckligen derom påminna den tankströdda och glömska menniskan; ty wid densamma hörer hon, att Christus gifwit sin kropp för oß i döden och utgjutit sitt blod för oß till syndernas förlåtelse. Redan dessa ord äro ett förkunnande af Jesu död: men skönt är det, om också det öfriga, som predikas, sjunges och föreläses, förnyar åtankan deraf. Men hwarföre skall denna åtanka så ofta förnyas? Derföre att allt beror på Jesu död. Hade hans död icke skett, så woro wi icke återlöste: wi hade då intet tillträde till Gud: wißte då ej af något offer för wåra synder, eller något medel att warda frie från lagens förbannelse. Hade Christus icke dött, så hade wi alle måst dö utan hopp om ett ewigt lif. Men derigenom **beprisar Gud sin kärlek till oß, att Christus är död för oß, när wi ännu woro syndare. Så warde wi ju mycket mer behållne genom honom för wreden, sedan wi äro rättfärdige**

gjorde i hans blod; ty efter wi wordom förlikte med Gudi genom hans Sons död, den stund wi ännu woro owänner; mycket mer, efter wi äro förlikte, blifwe wi nu behållne genom hans lif, Rom. 5: 8, 9, 10. Men på det att denna helsosamma frukt af Jesu död må uppkomma hos syndarena, måste denna död förkunnas och förblifwa i åminnelse. Ty på tron kommer det an: men huru skola de tro honom, som de icke hafwa hört af? och huru skola de höra utan predikare? Rom. 10: 14. Och huru skall nåd, frid, ljus och kraft, tack och lof hos menniskan uppkomma, om åtankan af den på korset döde Jesus icke hos henne bibehålles? Emedan en christen gemenligen i de sista lefnadsstunderna undfår D. H. Nattwarden: så är den honom äfwenledes då helsosam och wederqwickande, om han kan samla sin andakt, hwilken deßutom då ej kan widt utbredas, och med sålunda samlad andakt uppskåda på den korsfäste Frälsaren och tänka på hans död, och så fara hädan i tron på sin Återlösare och i Guds frid. Hugswalaren den Helige Ande öppne mina och många andras ögon, att wi i andanom må kunna se på honom, hwilken såsom en förbannelse hängt och dött på korset emellan twå

mißgerningsmän, och äfwen efter döden blifwit genomstungen. Han läre oß kraftigt förstå, hwad det bidrager till wår salighet, att Christus då utgaf sig sjelf **för oß.**

Bön efter den Heliga Nattwardens åtnjutande.

Herre Jesu, jag tackar dig, att Du bewärdigat mig att åtnjuta din heliga lekamen såsom en spis, och ditt heliga blod såsom en dryck. Likasom den jordiska maten och drycken wederqwicka kroppen och stärka den till arbete, alltså låt ock min själ ännu länge, genom de himmelska gåfwor, dem jag undfått, åtnjuta wederqwickelse, låt mig trötte förnimma en ny kraft och mig wanmäktige starkhet nog, till att fortsätta min kamp och mitt christendoms-lopp och bewisa mig stark i trone, kärleken, hoppet, tålamodet och bönen. Jag känner, att jag är dig oändeligen förpligtad och tager nu å nyo willigt på mig ditt ok, som är ljufligt, och din börda, som är lätt, och begärer på nytt att lära af dig. Underwisa då mig syndare på wägen. Din gode Ande före mig på en jemn wäg. Led mig efter ditt råd och upptag mig på ändalyktone med ära. Hämma den utswäfwande lättsin-

nigheten hos mig, skulle det ock ske genom smärtande tuktan utifrån; på det jag icke på nytt måtte insnärjas i denna werldens syndiga wäsende och taga skada till min själ. Emedan jag äfwen lefwer uti ett utwertes stånd; och pligter emot förmän, emot mina likar (och emot underhafwande) åligga mig, och jag har jordiska syßlor att sköta; så gif mig dertill ett tillräckligt mått af wishet, kärlek och tålamod, bewara mig för gensträfwighet, lättja och orättfärdighet, och gif att jag icke blifwer någon till anstöt, utan i alla stycken må kunna bewisa mig så, att du, såsom min Herre, den jag tjenar och från hwilken alla goda gåfwor komma, deraf må hafwa ära. Låt ock mig warda funnen ibland dem, om hwilka du sagt: Många skola komma ifrån östan och wästan och sitta till bords med Abraham, Isak och Jacob i himmelriket. Låt mig en gång skåda ditt ansigte i rättfärdighet och mätt warda, då jag uppwaknar efter ditt beläte. Amen.

Betraktelse efter D. H. Nattwardens åtnjutande.

De ord jag säger eder, äro ande och äro lif. Joh. 6: 63.

Herren Jesus hade uti Skolan i Capernaum talat om sig sjelf såsom **lifwets**

bröd och v. 51 sagt: **Det bröd, som jag gifwa skall, är mitt kött, hwilket jag gifwa skall för werldens lif.** Då kifwade de tillstädeswarande Judar sins emellan och sade: Huru kan denne gifwa oß sitt kött till att äta? v. 52. Men Herren Jesus upprepade och bekräftade sina ord, och talade sedan ej blott om att äta hans kött, utan ock om att dricka hans blod, och försäkrade, att båda delarne woro högst nödiga till det andeliga lifwets winnande och till innerlig förening med honom sjelf, ja att den helsosamma werkan af detta ätande och drickande sträckte sig ända till kroppens uppwäckelse ur grafwen. Många af hans lärjungar, som detta hörde, sade då: Detta är ett hårdt tal, ho kan det höra? Men när Jesus wid sig sjelf förnam, att hans lärjungar häröfwer knorrade, sade han till dem: Förtörnar detta eder? Huru skall då ske, när I sån se menniskones Son uppstiga, dit han förut war? Skolen I icke då bekomma helt andra föreställningar om mitt kött och blod och om ätande och drickande deraf? Anden är den som gör lifaktig: kött är för detta ändamål ej nyttigt. När jag derföre kallar mig lifwets bröd, och lofwat den, som mitt kött äter och mitt blod dricker (v. 54.) ett ewinnerligt lif; så har

nigheten hos mig, skulle det ock ske genom smärtande tuktan utifrån; på det jag icke på nytt måtte insnärjas i denna werldens syndiga wäsende och taga skada till min själ. Emedan jag äfwen lefwer uti ett utwertes stånd; och pligter emot förmän, emot mina likar (och emot underhafwande) åligga mig, och jag har jordiska sysslor att sköta; så gif mig dertill ett tillräckligt mått af wishet, kärlek och tålamod, bewara mig för gensträfwighet, lättja och orättfärdighet, och gif att jag icke blifwer någon till anstöt, utan i alla stycken må kunna bewisa mig så, att du, såsom min Herre, den jag tjenar och från hwilken alla goda gåfwor komma, deraf må hafwa ära. Låt ock mig warda funnen ibland dem, om hwilka du sagt: Många skola komma ifrån östan och wästan och sitta till bords med Abraham, Isak och Jacob i himmelriket. Låt mig en gång skåda ditt ansigte i rättfärdighet och mätt warda, då jag uppwaknar efter ditt beläte. Amen.

Betraktelse efter D. H. Nattwardens åtnjutande.

De ord jag säger eder, äro ande och äro lif. Joh. 6: 60.

Herren Jesus hade uti Skolan i Capernaum talat om sig sjelf såsom **lifwets**

bröd och v. 51 sagt: **Det bröd, som jag gifwa skall, är mitt kött, hwilket jag gifwa skall för werldens lif.** Då kifwade de tillstädeswarande Judar sins emellan och sade: Huru kan denne gifwa oss sitt kött till att äta? v. 52. Men Herren Jesus upprepade och bekräftade sina ord, och talade sedan ej blott om att äta hans kött, utan ock om att dricka hans blod, och försäkrade, att båda delarne woro högst nödiga till det andeliga lifwets winnande och till innerlig förening med honom sjelf, ja att den helsosamma werkan af detta ätande och drickande sträckte sig ända till kroppens uppwäckelse ur grafwen. Många af hans lärjungar, som detta hörde, sade då: Detta är ett hårdt tal, ho kan det höra? Men när Jesus wid sig sjelf förnam, att hans lärjungar häröfwer knorrade, sade han till dem: Förtörnar detta eder? Huru skall då ske, när I fån se menniskones Son uppstiga, dit han förut war? Skolen I icke då bekomma helt andra föreställningar om mitt kött och blod och om ätande och drickande deraf? Anden är den som gör lifaktig: kött är för detta ändamål ej nyttigt. När jag derföre kallar mig lifwets bröd, och lofwat den, som mitt kött äter och mitt blod dricker (v. 54.) ett ewinnerligt lif; så har

jag ej menat, att I skolen äta mitt kött, såsom ett synligt, handgripligt kött: de ting, jag säger eder, äro ande och lif. Man äter således mitt kött, för så widt detsamma, genom den upphöjelse, och förklaring, som wid min himmelsfärd blir fulländad, har blifwit andeligt och följaktligen idel lif: och likaså förhåller det sig med mitt blod. Häraf är klart, att Herren Jesus i detta Capitel icke talat om det tillegnande af hans förtjenstfulla död, hwilket sker genom tron, utan att han betraktar sitt kött i egentlig mening till deß wäsende, och på samma sätt föreställt sitt wäsendtliga blod, såsom något, som skall ätas och drickas, emedan han beropat sig på den förwandling, som dermed skulle föregå wid hans himmelsfärd, hwarefter köttet ej mer skulle wara kött, utan ande och lif, det är en andelig och lifgifwande kropp: hwaraf likwäl wid den första Nattwarden förekom ett åtnjutande på förhand. Fastän nu detta är en sann uttydning af Jesu ord; så är dock äfwenledes sannt, att hans **ord** äro lefwande och kraftiga, Hebr. 4: 12., att Evangelium är en Guds kraft, som gör saliga alla dem, som det tro, Rom. 1: 16., och att detta åtskiljer sig från alla, äfwen sanna, menniskoord derigenom, att det är öfwernaturligen werk-

samt hos dem, som det tro, 1 Thess. 2: 13, och derföre, 1 Pet. 1: 23, 25, kallas en oförgänglig säd, af hwilken man födes på nytt, och ett lefwande ord, som ewinnerligen blifwer. …llt detta säges om Guds ord, emedan Guds ewige Ande derigenom werkar.

En annan Bön efter den Heliga Nattwardens åtnjutande.

Jag tackar dig, Herre Jesu Christe, att du bewärdigat mig att wara en gäst och deltagare wid din Heliga Nattward. Jag har af dina tjenare undfått bröd och win: men du war ock osynligen närwarande, och gaf mig din heliga lekamen till att äta, och ditt heliga blod till att dricka. Hwilken nåd är icke detta! Hwilket djupt nedlåtande till en arm syndare! Huru högeligen är jag icke derigenom förpligtad att hädanefter försaka det ogudaktiga wäsendet och de werldsliga lustarna, och lefwa tukteligen, rättfärdeligen och andeligen i werlden, ja icke mer lefwa mig sjelf, utan dig, som för mig död och uppstånden är! Werlden, i hwilken jag lefwer, är wisserligen en farlig werld. Satan och hans onda englar anfalla menniskorna, och min egen natur är

genomträngd af syndaförderfwet. Men förherrliga dig på mig eländige, håll mig wid min högra hand, för mig, såsom en stark och trofast fader förer sitt swaga barn under dess wandring på en slipprig wäg, bewara mig för nya syndafall, och fullborda ditt goda werk hos mig intill din dag. Jag måste lefwa i werlden så länge, dig behagar, och bör mot hwarje menniska hafwa ett kärleksrikt hjerta och wisa den heder, som heder tillkommer. Men bewara mig derwid, att jag icke genom syndande ställer mig lik werlden, som är stadd i det onda, utan bekänner ditt namn så wäl med ord, hwar det behöfwes, som ock med en warsam och helig wandel, utan fruktan låter mitt ljus lysa för menniskorna, och för din skull äfwen gerna låter gå öfwer mig smälek och förakt. Drif mig till waksamhet och bön. Låt de onda andars anslag aldrig hos mig lyckas, stärk mig till att lida, och hjelp mig till att segra öfwer alla frestelser. Drag ock mina wänner och mitt husfolk till dig, på det jag må kunna hafwa gemenskap med dem i åtnjutandet af din nåd, och i ditt tillbedjande, och utbred ocksä i dessa dagar ditt rike ju mer och mer på jorden. Hjelp mig ock till ett godt slut på min kamp och mitt lopp, och upptag min själ då hon skiljes ifrån kroppen, i ditt himmelska rike, men uppwäck ocksä min kropp till det ewiga lifwet. Ditt heliga namn ware lof och ära ewinnerligen. Amen.

Betraktelse efter D. H. Nattwardens åtnjutande.

Herre, till hwem skole wi gå? Du hafwer ewiga lifsens ord. Joh. 6: 68.

Då Herren Jesus uti Jude-Skolan i Capernaum hade talat om att äta hans kött och dricka hans blod; så sade några personer, som förut lupit efter honom: Detta är ett hårdt tal, ho kan det höra? De knorrade och förargade sig öfwer hans ord, trodde icke, gingo derefter tillbaka och wandrade ej mera med honom. Härpå sade Jesus till de tolf, som woro hans Apostlar: Wiljen I ock gå bort? Då swarade Simon Petrus i de öfrigas namn: **Herre, till hwem skole wi gå? Du hafwer ewiga lifsens ord,** neml. ord, hwarmed du lofwar och meddelar ewigt lif. Den som undfår D. H. Nattwarden, hörer ock ewiga lifwets ord. Ty de orden: Detta är Christi lekamen, som för eder utgifwen blifwit, detta är Christi blod, som för eder och för många utgjutet blifwit till syndernas förlåtelse: dessa orden underwisa en christen, af hwem

och huru det ewiga lifwet blifwit åt syndare förwärfwadt, men derjemte gifwes honom ock Christi wäsendtliga lekamen att äta, och hans wäsendtliga blod att dricka. Emedan nu Jesu menskliga natur är med hans gudomliga natur förenad, och har ett oförgängligt lif i sig sjelf, så kan den trötte, genom åtnjutandet deraf få en ny kraft, och i ett wißt mått erfara uppfyllandet af Christi ord: **Hwilken som äter mitt kött och dricker min blod, han hafwer ewinnerligt lif. Såsom lefwande Fadren hafwer mig sändt, och jag lefwer för Fadrens skull; så ock den som äter mig, han skall lefwa för min skull,** Joh. 6: 54, 57. Dock må icke den, som wid D. H. Nattwardens åtnjutande nalkas Herren Jesus, sedan åter gå bort ifrån honom. Bortgåendet från altaret och ur kyrkan må ej wara ett bortgående från Jesus. Ty han säger sjelf, Joh. 6: 56. **Hwilken som äter mitt kött och dricker mitt blod, han blifwer i mig och jag i honom;** och Johannes skrifwer, 1 Joh. 2: 28. **Käre barn, blifwer i honom, att när han uppenbarad warder, måge wi hafwa förtröstning och icke komma på skam för honom, i hans tillkommelse.** Efter undfåendet af D. H. Nattwarden mötes wäl mången christen snart åter, i sitt hus och i sin handtering eller i sitt embete och grannskap, af frestelser, som kunde draga honom från Jesus. Men derföre behöfwes wakande, bön, tro, strid och seger: och dertill skall man genom D. H. Nattwarden hafwa fått kraft.

Morgonbön på Födelsedagen.

Herre Gud Fader och mitt lifs Herre, dig prisar jag, dig tackar, dig tillbeder jag, och dertill är jag isynnerhet förpligtad på denna dag, på hwilken du för flera år sedan dragit mig ur moderlifwet. Jag tackar dig isynnerhet derföre, att du gifwit mig christliga föräldrar, gjort mig genom det heliga dopet delaktig af din nåd, och derefter, jemte uppehållandet af mitt lekamliga lif, och jemte många lekamliga wälgerningar, låtit mig genom ditt ord få kunskap om den saliga sanningen. Herre, jag är allt för ringa till all den barmhertighet och trohet, som du med mig gjort hafwer. Låt min mun dagligen wara full af din berömmelse och din pris. Men emedan jag, wid åtankan på mina tillryggalagda år, måste med blygsel och ånger bekänna, att jag ofta och på många sätt syndat, och icke så tjenat dig, som jag bort; så beder jag dig hjerteligen

att du wärdes för din Sons skull förlåta mig alla mina synder och för ewig tid aldrig tänka på dem. Gör mig ock skickad att bättre tillbringa mina kommande dagar. Gif mig nådens och bönens Ande rikligen. Förläna mig alla andegåfwor, som mitt stånd, såsom christen, och min yttre kallelse fordra. Gör mig klok såsom ormar och utan falskhet såsom dufwor, och rensa mig såsom en gren i din kära Son, att jag måtte bära mer frukt. Dig öfwerlemnar jag mig å nyo. Dig uppoffrar jag mitt hjerta. Dig ware mitt hela lif inwigdt. Dig warde af mig herrlighet gifwen. Amen.

Betraktelse på en Födelsedag.

Jag tackar dig derföre, att jag underliga gjord är: underlig äro din werk, och det besinnar min själ wäl. Ps. 139: 14.

Guds wishet, godhet och allmakt upptäcker man wäl i alla skapelsens werk, när man dem med någon uppmärksamhet betraktar. Den minsta mask är om skaparens herrliga egenskaper likaså wäl ett wittne, som himmelens omätliga rymd och solen, som wärmer och upplyser hela jordkretsen. I sjelfwa den heliga skrift uppmanas wi derföre här och der till beundran af Guds werk i naturen, såsom det, t. ex. i Ps. 104, utförligen sker, och i Rom. 1: 20. räknas det äfwen hedningarne till en straffbar försumlighet, när de icke af gerningarne, nemligen af werldens skapelse, lära att besinna och prisa Guds osynliga wäsen, d. ä. hans ewiga kraft och gudom.

Men skaparens högsta och förnämsta mästerstycke är menniskan sjelf, för så widt hon består af en förnuftig själ och af en konsteligen byggd kropp. Antingen wi se på wår själs natur, krafter och werkningar, eller på wår kropps och deß delars inrättning, jemte deras förrättningar; äro wi för oß sjelfwa en förundranswärd gåta. De skarpsinnigaste naturforskare måste wid de sorgfälligaste undersökningarne alltid bekänna, att aflelse och fruktsamhet, fostrets efter hand framskridande utweckling och bildning i moderlifwet, deß föda, så länge det ännu är i det förborgade, och den derefter följande födseln, äro idel obegripliga under af Guds wishet och allmakt. Derföre borde wi, isynnerhet på wåra födelsedagar, tillbedja wår store Skapare. Man har t. ex. i afseende på bildningen bemärkt, att på 14:de dagen efter aflelsen kan redan

hufwudet skönjas och att näsan då liknar en hög tråd, ögonen föreställa twå små swarta fläckar, och öronen twå små hål. Efter 3 weckor ser man början till länder, händer och fötter, armarna wexa bättre, och fingrarna skilja sig förr från hwarandra än tårna; benen äro såsom utbredda trådar, och refbenen böja sig mot ryggraden. Efter en månad ser man hela kroppens teckning, höfterna och buken äro upphöjda, fingrar och tår åtskilda, inelfworna en liten knippa af i hwarandra flätade fibrer eller strängar, huden helt tunn och benen ännu såsom ett gelé. Efter 6 weckor wisar sig redan hjertats första rörelse: och efter 2 månader företer sig början till ben på armar, länder och fötter samt på spetsen af nedre käken o. s. w. Alldeles egentligt uttrycker sig derföre David i 15:e wersen af ofwananförda Psalm, då han (i grundtexten) säger: Dina ögon sågo mig, då jag i den djupaste ort, liknande jordens afgrunder, **wardt såsom med wirknål formad.** Likaså litet som landtmannen, då han utströr säden på åkren, med sin egen konst bidrager till bildningen af de deraf uppkommande frukter, lika så litet beror en menniskokropps förunderliga bildning af föräldrarnas konst eller wilja. Den är helt och hållet ett Skaparens

werk, hwarom hwar och en måste med tacksam wördnad bekänna: **Dina** händer hafwa mig beredt. Prisad ware derföre hans makt och godhet! Ja, måtte wi flitigt erinra oß att, enligt afsigten med den dyrbara återlösningen, som genom Christum skedd är, wår kropp skall wara ett den H. Andes tempel — och att, när han det är och förblifwer, skall han en gång åter framträda, lik med wår Återlösares förklarade kropp: detta läre mig Gud genom sin Ande på denna min födelsedag!

En annan betraktelse på födelsedagen.

Alle dagar woro uti dine bok skrifne, de ännu warda skulle, och ingen af dem kommen war. Ps. 139: 16.

En menniskas dagar förflyta snabbt och oförmärkt och Gud har så inskränkt hennes insigt, att hon ingen morgon wet, hwad på den dagen skall möta henne, och ej i början af någon wecka eller af något år, hwad under den weckan eller det året skall henne wederfaras: ja ofta medförer en timme, en minut eller ett ögonblick något nytt, som man i föregående timman, minuten eller ögnablicket ej hade förmodat; hwarföre den behagliga för-

hoppning man gör sig om tillkommande tillfälliga fröjder, eller den ångest, hwarmed man motser en tillkommande olycka, till det mesta äro fåfänga. **En menniska kan icke finna det werk, som under solene sker, och ju mer menniskan arbetar till att söka, ju mindre finner hon. Om hon än säger: jag är wis och wet det, så kan hon dock icke finnat.** Sal. Pred. 8: 17. Hwad en menniska ej kan med sitt förstånd finna, det kommer dag efter dag, ögnablick efter ögnablick, fram i ljuset. **Men Gudi äro alla hans werk kunnig, ifrå werldens begynnelse.** A. G. 15: 18. **All ting äro blott och uppenbar för hans ögon.** Ebr. 4: 13. Då wi ännu oberedde lågo i moderlifwet, **woro alla wåra dagar i hans bok skrifna, de ännu warda skulle, och ingen af dem kommen war.** Utan twifwel bör det, som här säges om wåra dagar, förstås äfwen om alla tilldragelser, som i alla wåra dagar förekomma. Gudi woro de alla kunniga förut, både de som utan menniskornas wilja af honom tillskickas, och de som under Guds wälbehag eller tillstädjelse bestämmas genom menniskors wishet eller dårskap, trohet eller otrohet, kärlek eller hat. Man eftersinne, huru

många sådana tilldragelser den Hel. Ande uppenbarat för Profeterne, och dem han låtit dem förutsäga; hwadan man således kan draga den riktiga slutsats: att när Gud har förut wetat dessa tilldragelser, så har han ock känt alla öfriga, hwilka icke blifwit förut kungjorda, så mycket mer som alla tilldragelser i werlden stå i sammanhang med hwarandra. Gud har, förr än werldens grund lagd war, utwalt dem som salige warda; följaktligen har han då redan känt dem sjelfwa och deras framhärdande tro.

När wi se tillbaka på wåra förflutna lefnadsdagar, så hafwe wi mycket att hos Gud afbedja, och mycket att tacka för. Det finnes ingen wis, som ej måste blygas för sin fordna dårskap, och ingen helig, som ej måste känna ånger öfwer begångna synder. När wisheten och heligheten begynner att hos en menniska mogna; så är hon nära sin öfwergång till den saliga ewigheten. Men bredwid henne begynna andra sitt lopp med barnsligt oförstånd eller fortsätta det med ynglingaåldrens lättsinne. Derföre kan jorden icke uppwisa något fullkomligt, utan måste alltid wara en skådeplats för mångfaldig dårskap och ett tryckande elände. Men tack ware den store Guden för hans tålamod och långmodighet,

dermed han fördrager de arma menniskorna. Tack ware honom för de wälgerningar, som han alltjemt bewisar dem. Den lyckligaste dag i wårt lif är wår benådningsdag. Blifwe ock wår dödsdag bättre, än wår födelsedag!

Aftonbön på Födelsedagen.

Herre Jesu! Du arme syndares Frälsare, Dig nalkas jag på aftonen af den dag, på hwilken jag blifwit född och fått börja ett nytt år af min jordiska lefnad. Du war ifrån din aflelse och födelse helig: men jag har blifwit aflad af syndelig säd och född med arfsynden. Du war under hela din lefnad på jorden det oskyldiga och obefläckade Guds Lamb: men jag har under loppet af min lefnad genom det godas underlåtande och det ondas begående samlat en ganska stor syndaskuld. Ack, ware ditt heliga lefwerne och oskyldiga lidande min rättfärdighet. Din förbön hos Fadren komme mig till godo, och din nåd beware mig för fördömelsen, som jag har förtjent. Mina tillryggalagda år hafwa hastigt flugit sin kos, och med de kommande skall det gå lika så. Min lefnad är blott en twärhand. Låt mig derföre dag-

ligen erfara ett kraftigt pådrifwande af din Heliga Anda, att jag icke må wara trög i det mig åligger att göra, och att jag må fara efter helgelsen, utan hwilken ingen kan få se dig. Ja fortsätt du sjelf ditt goda werk i mig så att jag på min dödsdag, hwilken bör wara bättre än min födelsedag, må kunna fara hädan i frid och få ingå i Ditt himmelska tempel. O, du ewige öfwerstepresť! bestänk mig med ditt blod och helga mig alltigenom. O, du ewige Konung! beskydda mig mot alla fienders list och makt, och låt mig under min korta wandring till min tröst förnimma, huru du herrskar midt ibland dina fiender samt uppehåller och utbreder ditt rike på jorden; o, du sannfärdige Lärare! påminn mig dagligen genom din Anda, hwad du talat, att jag må det tro och wandra derefter. Jag öfwerlemnar mig på nytt åt dig, till att lefwa dig och wara din egendom ewinnerligen. Amen.

Wid sjuksängen.

Morgon-Bön.

Barmhertige Gud och Fader! wi nalkas dig denna morgon och bedje dig i din Sons Jesu

Christi namn, att du ock wille nådeligen nalkas oß och låta oß erfara din tröstteliga och hjelprika närwaro wid det närwarande lidandet. Du är mild emot den som dig förbidar, och emot den själ, som frågar efter dig: och det är en kostelig ting att wara tålig och hoppas på Herrans hjelp. Så wilje wi då under din Andas bistånd å nyo förbida och hoppas, till deß du, för din Sons skull, som är allas wår förespråkare, gör ett godt slut på den närwarande nöden. Wi hafwe alle syndat, derföre har du med rätta icke skonat oß. Wi bekänne för dig wåra synder: förlåt oß dem för syndoffrets skull, hwilket din enfödde Son såsom prest för oß offrat, och rena oß tillika från all odygd. Låt det närwarande lidandet wara för oß såsom en smältugn, i hwilken wi blifwe mindre och renare, och wår bättring får snäll wext. Hindra satan, att han ej sållar eller förwillar oß och tillåt honom ej att hos oß förstöra lidandets goda syftemål. Gif oß kraft att öfwerwinna, och lät oß, genom din nåd, med hwarandra upphinna herrlighetens mål. Ditt namn ware lofwadt. Dig ware för all din barmhertighet tack hemburen. Amen.

Afton-Bön.

Herre Jesu! wi hade wår plåga i dag på morgonstunden, och den är ännu denna afton förhanden. Men du är ock tillstädes; ty du har sagt: **Jag är när eder alla dagar intill werldens ände,** och åter: **Jag är när den rättfärdige i nöden,** och åter: **Om du går genom** bedröfwelsens **watten** will jag **wara när dig, att strömmarna ej skola dränka dig; och om du går uti** anfäktningens **eld, skall du intet bränna dig och lågan skall intet bita uppå dig.** Du skall således såsom en närwarande, trogen och barmhertig Frälsare äfwen hjelpa oß denna natt igenom. Öfwergif oß icke, drag icke din hand ifrån oß, du Gud wår salighet. Förbarma dig öfwer oß, såsom en Fader förbarmar sig öfwer barn, och tänk deruppå, att wi äro stoft. Tillåt icke satan att antasta oß, låt wåra själar icke affalla från den rätta trons tröst, och låt äfwen wåra kroppar wederfaras nödig wederqwickelse. Du som i dina köttsdagar medlidsamt ansett många sjuka och hulpit dem: låt ock här din barmhertighet wara spord, och din hjelp, hwarpå allena det beror, warda uppenbar. Du wet, hwad wåra hjertan

önska och begära. Gör det, om det är med din ära och wår wälfärd förenligt, på det wi snart må kunna glädjefullt tacka dig för din hjelp. Wi rope, såsom alla de eländige, som på jorden lupo till dig: Herre Jesu! förbarma dig öfwer oß. Ur djupet rope wi, Herre, till dig, och söke ditt ansigte, emedan du sagt, att wi skole ditt ansigte söka. Fördölj icke ditt ansigte för oß, och låt din barmhertighet öfwer oß stor wara. Amen.

Morgonbön wid en sjuksäng.

O, Gud, du som helsosamt tuktar menniskor äfwen med sjukdomar, wi erkänne den högsta rätt, som du dertill har, och tacke dig, att du ej låter din hand wara så tung öfwer oß, som wi med wåra synder förtjent, och ej låter oß frestas öfwer wår förmåga. Din godhet är det, att det icke är alldeles ute med oß: din barmhertighet har ännu icke ända, utan är hwar morgon ny, och din trohet är stor. Wi bedje dig derföre på denna morgon om nya bewis af din godhet, barmhertighet och trohet: lindra nöden, styrk tron och tålamodet, och låt bedröfwelsen som, då den infinner sig, wisserligen icke synes

oß wara till fröjd, utan till ångest, werka i oß en fridsam rättfärdighetens frukt. Upplys oß derföre till en botfärdig kännedom af wåra synder, werka ett rent hat emot synden i oß, förklara din Son i oß, och låt oß för hans skull wederfaras förlåtelse för alla wåra synder, för hwilka han utstått straffet. Skall det komma till döden, så bistå oß och gör wår död till en fridsam och salig hädanfärd i den ewiga hwilan och glädjen. Helige Herre Gud, helige starke Gud, helige barmhertige Frälsare, förbarma dig öfwer oß, bewara oß för helwetet och gif oß en andel i det himmelska arfwet, hwilket du lofwat alla, som intill ändan behålla tron. Amen.

Afton-Bön.

Herre Jesu! Du som är en barmhertig Öfwerste-Prest, och kan hafwa medlidande med wår swaghet, emedan du blifwit frestad i all ting lika som wi, dock utan synd! Dig anrope wi på denna afton, och bedje dig, att du wille bewisa oß din barmhertighet och bete oß din hjelp i den närwarande nöden. Du har lofwat dina lärjungar och alla, som dig derom bedja, Hugswalaren den Heliga Anda. Låt derföre också oß få åtnjuta denne

Hugswalarens bistånd. Han understödje wår swaghet: han mane godt för oß med outsägelig suckan, och uppehålle oß i tålamod och trofast blifwande wid dig. Du wet, Herre Jesu, huru anden är willig, men köttet swagt, och huru swårt det är för menniskan att länge fördraga swåra lidanden, utan att twifla om din kärlek och trohet, och huru i deras natur rörer sig en rysning, när de måste föreställa sig den stund, då de genom döden skola skiljas ifrån allt, som på jorden warit dem kärt och wandt. Låt derföre din kraft wara mäktig i wår swaghet. Låt genom ditt ljus lidandets och dödens mörka dal för oß ljusna. Låt ditt evangelium bewisa sin kraft i wåra själar. Låt ingen rycka oß utur din hand. Stärk oß att wi må öfwerwinna, och låt oß ock nu i denna natt njuta ro och wederqwickelse för wåra själar och kroppar. Amen.

Om kroppens bräckligheter och sjukdomar.

Ibland alla lidanden äro kroppens bräckligheter och sjukdomar de wanligaste; ty de äro förebud för döden, hwilken är kommen öfwer alla menniskor, efter de alle syndat hafwa. Menniskor gifwas, hwilka länge dragas med en sjuk, bräcklig och swag kropp, och åtminstone erfara de, som blifwa gamla, att de onda dagar komma och de år nalkas, om hwilka man måste säga: de behaga mig icke; emedan deras kroppar då få de swagheter och bräckligheter, hwilka Salomo beskrifwer uti Predikarebokens 12: 2—6. Om Abraham står skrifwet, att han tog af *), innan han dödde, 1 Mos. 25: 8. Isaac har redan några och tjugo år före sin död, haft så swaga ögon, att han icke mer kunde igenkänna sina båda söner, Esau och Jacob, 1 Mos. 27: 1, 22, 23. David har i sin ålderdom känt en särdeles kyla i sin kropp, 1 Kon. 1: 1. och det är intet twifwel, att alla Patriarcher, Propheter och Apostlar, hwilka uppnådde en hög ålder, hafwa erfarit dylika beswärligheter och swagheter. Har det nu gått så för dessa Guds älsklingar; hwarföre skulle andra, som äro större syndare, wägra att lida sådant? Föröfrigt förmäler den Heliga Skrift äfwen om många sjuka ock bräckliga menniskor, nemligen många blinda, lama, döfwa, spitelska, och dylika, af hwilka många ännu icke måtte hafwa uppnått någon hög ålder, och det är

*) Sw. Öfwersättning har: blef sjuk.

ingen ort eller tid, der man icke får se menniskor, som äro behäftade med en märklig kroppsbräcklighet, eller hafwa att klaga öfwer en ihållande kroppslig swaghet. Åtskilde från dessa äro de, som öfwerfallas af häftiga sjukdomar, hwilka antingen snart tillskynda dem döden eller snart slutas med tillfrisknande. För dessa lidanden skyddar hwarken rikedom eller högt stånd: ja erfarenheten wisar, att fattiga och ringa menniskor gemenligen åtnjuta mer helsa, än rika och förnäma.

Den som börjar känna ett lidande i sin kropp, wände sig genast till Gud, och bedje till honom, såsom Konung Hiskia gjorde, Es. 38. Det, hwarom man må bedja, är förnämligast själens helbregda och syndernas förlåtelse, såsom Hiskia, sedan han hade öfwerstått sin sjukdom, bekände: **Si, om tröst war mig stor ängslan; men du lätst dig wårda om mine själ ganska hjerteliga, att hon icke förderfwas skulle; ty du kastade alla mina synder bakom dig,** Es. 38: 17. Detta sinne hade ock den borttagne, som uti sin säng blef bragt till Jesum, hwarföre Herren Jesus, innan han gjorde honom helbregda, sade till honom: **war wid godt mod, min son, dina synder förlåtas dig,** Matth. 9: 2. Hwad

skulle det ock på sistone hjelpa en menniska, om Gud, den ena gången efter den andra, förhulpe henne till helsan, men derwid icke förläte synden? Måste hon dock icke till slut dö utan tröst och hopp, och fara till helwetet? Den som således begynner spörja en sjukdom eller swaghet i sin kropp, han bör tro, att han derigenom kallas till bättring och att han icke kan göra något bättre, än om han strax i början undersöker sin förra wandel, går till sitt eget hjerta, och allwarligen och fortfarande beder Gud om alla sina kända och okända synders förlåtelse. Skriften säger ju: **Herre, när bedröfwelse på färde är, så söker man dig (o Gud), och när du tuktar dem, så ropa de med ängslan,** Es. 26: 16. Men hwarföre skulle icke detta förnämligast ske i sjukdomar, som omedelbart träffa kroppen och sätta lifwet i fara? Ja, detta måtte ske innan sjukdomen tager öfwerhand, innan plågorna blifwa alltför häftiga och sinnena swaga, och innan en oförmodad död gör slut på nådatiden. Många tillsluta sina öron och hjertan för Guds ord, och emotstå den Heliga Anda, så länge de hafwa något hopp om tillfrisknande; just liksom om det endast wore godt att dö Herranom Jesu, men icke godt att lefwa honom. Men

dessa äro dåraktiga och olyckfaliga menniskor; ty utom det att hoppet om tillfrisknande icke är någon wißhet derom, och att döden wid de fleste sjukdomar till slut kommer hastigt, då hoppet om tillfrisknande upphörer, och då ingen omwändelse mera är möjlig; så måste det ock ganska mycket mißhaga den trofaste Guden och Frälsaren, när menniskan så länge som möjligt uppskjuter att wända sig till honom eller att bedja om hans nåd, som om det wore ett stort ondt. Om en menniska också med wißhet wisste, att hon skulle lefwa så länge som Methusalah lefde, så borde hon dock utan uppskof omwända sig, på det hon måtte kunna lefwa 969 år i Guds nåd och frid och göra mycket godt, hwaraf hon derefter i ewigheten skulle hafwa att insamla en rik skörd. Men nu wet ingen, huru länge han ännu hafwer att lefwa, emedan en frisk kan hastigt dö, och hwarenda kroppens swaghet eller sjukdom kan genom en ny tillfällighet blifwa dödlig. Besinna således min käre christen, du som genom en lindrig eller swår sjukdom erinras om din dödlighet, huru det står till med din själ. Säg icke i lättsinnighet eller otålighet: jag är redo; lifwet är mig widrigt, måtte jag blott dö! utan besinna dig ock, hwarthän din själ skulle fara, om hon

nu skildes från kroppen. Hafwer du dina synders förlåtelse? Står du i frid med Gud och menniskor? Är uti dig werkad en början till helgelse, utan hwilken ingen kan se Gud? Har du undfått det gudomliga barnaskapets insegel, den gudomliga kärlekens pant, det himmelska arfwets handpenning, nemligen den Heliga Anda? Twiflar du derpå, eller wet du alldeles wißt, att detta allt ännu fattas dig; så ödmjuka dig skyndsamlingen för Gud, sök hans ansigte med bön och åkallan, hungra och törsta efter hans nåd, och låt det öfwerhufwud wara ett rätt allwar med din omwändelse. Håll fort dermed, äfwen om någon förbättring i din sjukdom skulle inträffa, emedan den dock äfwen oförmodadt kunde kasta om och blifwa farligare. Förströ dig icke med onyttiga samtal, hwartill du kunde blifwa förledd genom fåfängliga wänner, då de besöka dig, utan gif heldre anledning, att de, som komma till dig, tiga eller tala något uppbyggligt. Kalla också din Lärare till dig, om han icke kommer af sig sjelf, och tänk icke, på widskepligt sätt, att hans sjukbesök är ett dödstecken. Hör till, då han wisar dig wägen till lifwet. Wredgas icke, om han påminner dig om dina synder. Tag emot, då han i rätt ordning tröstar dig. Har du förut lefwat med någon i fiendskap,

så försona dig med honom. Hafwer du orättfånget gods ibland din egendom, så skilj det ifrån dig. Har du något att anbefalla de dina, så beställ också i detta stycke om ditt hus och wänta med undergifwenhet, hwad för en utgång Gud will gifwa din sjukdom.

Den som uti sin sjukdom lider häftiga smärtor, får bedja som Hiskias Es. 38: 14. **Herre jag lider nöd, lisa mig?** och den som känner hos sig en åstundan att längre lefwa, får ock bedja Gud om ny helsa och lifwets förlängande, hwarwid dock är nödigt, att icke blott med munnen säga, utan ock i hjertat dertill tänka: **Herre, ske icke min wilje, utan din;** ty ehuruwäl en menniska kunde anföra några orsaker, hwarföre det synes henne wara nödigt och nyttigt att längre lefwa, så äro dock ofta Guds tankar icke wåra tankar och hans wägar icke wåra wägar; och så omätligt hög, som himlen är öfwer jorden, så omätligt högre, förträffligare, wisare och heligare äro Guds tankar, än wåra tankar, och Guds wägar än wåra wägar. Den som dock menar, att hans stund att dö ännu icke är kommen, må göra ett försök och bedja Herran om lifwets förlängning. Men han göre det med all ödmjukhet och möjligaste uppoffring af den egna wiljan. Om Herren ock

icke willfarar din bön, så skall han dock icke swara dig owänligare, än han swarade Salome och hennes söner, till hwilka han i ett dylikt fall endast sade: **I weten icke, hwad I bedjen,** Matth. 20: 22. ja, om han ock icke gifwer dig din bön, så skall han deremot gifwa dig något bättre, och du skall således icke hafwa bedit förgäfwes.

Wid detta allt är det rådligt, att man, om man annars har tillfälle dertill, frågar en Läkare till råds och brukar läkemedel, ty **Herren låter läkedom wexa af jordene, och en förnuftig föraktar honom icke. Wardt dock det bittra wattnet sött af ett trä, på det man deß kraft känna skulle** (2 Mos. 15: 25), **och han hafwer sådana konst gifwit menniskone, på det han skulle prisad warda uti sin underwerk. Dermed helar han och fördrifwer sweda, och Apothekaren gör läkedom deraf,** Syr. 38: 4, 5, 6, 7. Likasom Gud nemligen, såsom Syrach säger, hafwer gjort det bittra wattnet i Mara sött genom ett träd, och likasom Christus genom sin spott gjorde blinda seende, och likasom Esaias genom ett plåster af fikon gjorde Hiskias helbregda, Es. 38· 21. då detta allt också hade kunnat ske utan medel; alltså skän=

ker Gud ännu i dag många sjuka genom läkemedel en lindring i deras plågor eller en förlängning af deras lif, ehuru hans allmakt äfwen utan läkemedel kunde hjelpa. Den som således förmår det och har tillfälle dertill, skall betjena sig af dem såsom rättmätiga medel, som Gud redan ofta har wälsignat, dock icke såsom konung **Asa,** som i sin krankhet blott sökte läkare, men icke Herran, 2 Kon. 16: 12. Man söke således först Herran i bönen och derefter läkare, såsom hans tjenare, hwilka icke förmå mer än Gud låter lyckas för dem. Allraminst skall man betjena sig af widskepliga och trolldomsmedel, ty genom deras bruk öfwergifwer och förnekar man Gud och råkar ännu mer än förut under djefwulens wåld. Om det ock kunde synas att en kroppslig hjelp derigenom skedde så är dock den skada, som man lider till sin själ, omätligt större, än denna kroppsliga hjelp, och denna warar gemenligen ock icke länge och drager efter sig en desto wissare jemmer. Hjob blef till sin kropp angripen af satan. Paulus har af densamme blifwit kindpustad, 2 Cor. 12: 7. och en wiß qwinna har genom en ond ande, hwilken Lucas kallar en krankhetens anda, warit bunden eller contract, Luc. 13: 11. Men man läser icke, att Hjob eller Paulus eller denna qwinnan

hafwa hos trollkarlar sökt råd och hjelp emot satan. Nej, de hafwa förtrott sig till Gud och åkallat honom: och han hafwer äfwen i rätt tid hulpit dem. Deras hjelp stod i Herrans namn, den himmel och jord gjort hafwer, och hwilken alla synliga och osynliga ting äro underdåniga.

Slutligen är i sjukdomar intet nödigare, än att man flitigt tänker på den lidande Frälsaren; men hwartill wisserligen Hugswalarens den Helige Andes, werkan är nödig. Den, för hwars ögon denne Hugswalaren målar Jesum, huru han på oljoberget darrat och bäfwat och legat på jorden, och swettats blodswett, eller huru han blifwit hudflängd och törnekrönt, eller huru han naken hängt på korset, känt stora smärtor, lidit törst och till en tid warit af sin Gud öfwergifwen, den, säger jag, för hwars ögon den Helige Ande målar Jesum, han skall kunna wara tålig och bida efter Herrans hjelp. Wille egenwiljan derwid ännu sträfwa emot, så kunde den Helige Ande med en rättwis skärpa erinra menniskan, att hon hafwer syndat med alla de lemmar, uti hwilka hon nu känner Guds tuktan.

Den som är worden frisk efter en sjukdom, låte ock wara sagdt till sig det som står

ker Gud ännu i dag många sjuka genom läkemedel en lindring i deras plågor eller en förlängning af deras lif, ehuru hans allmakt äfwen utan läkemedel kunde hjelpa. Den som således förmår det och har tillfälle dertill, skall betjena sig af dem såsom rättmätiga medel, som Gud redan ofta har wälsignat, dock icke såsom konung **Asa,** som i sin krankhet blott sökte läkare, men icke Herran, 2 Kon. 16: 12. Man söke således först Herran i bönen och derefter läkare, såsom hans tjenare, hwilka icke förmå mer än Gud låter lyckas för dem. Allraminst skall man betjena sig af widskepliga och trolldomsmedel, ty genom deras bruk öfwergifwer och förnekar man Gud och råkar ännu mer än förut under djefwulens wåld. Om det ock kunde synas att en kroppslig hjelp derigenom skedde så är dock den skada, som man lider till sin själ, omätligt större, än denna kroppsliga hjelp, och denna warar gemenligen ock icke länge och drager efter sig en desto wissare jemmer. Hjob blef till sin kropp angripen af satan. Paulus har af densamme blifwit kindpustad, 2 Cor. 12: 7. och en wiß qwinna har genom en ond ande, hwilken Lucas kallar en krankhetens anda, warit bunden eller contract, Luc. 13: 11. Men man läser icke, att Hjob eller Paulus eller denna qwinnan

hafwa hos trollkarlar sökt råd och hjelp emot satan. Nej, de hafwa förtrott sig till Gud och åkallat honom: och han hafwer äfwen i rätt tid hulpit dem. Deras hjelp stod i Herrans namn, den himmel och jord gjort hafwer, och hwilken alla synliga och osynliga ting äro underdåniga.

Slutligen är i sjukdomar intet nödigare, än att man flitigt tänker på den lidande Frälsaren; men hwartill wisserligen Hugswalarens den Helige Andes, werkan är nödig. Den, för hwars ögon denne Hugswalaren målar Jesum, huru han på oljoberget darrat och bäfwat och legat på jorden, och swettats blodswett, eller huru han blifwit hudflängd och törnekrönt, eller huru han naken hängt på korset, känt stora smärtor, lidit törst och till en tid warit af sin Gud öfwergifwen, den, säger jag, för hwars ögon den Helige Ande målar Jesum, han skall kunna wara tålig och bida efter Herrans hjelp. Wille egenwiljan derwid ännu sträfwa emot, så kunde den Helige Ande med en rättwis skärpa erinra menniskan, att hon hafwer syndat med alla de lemmar, uti hwilka hon nu känner Guds tuktan.

Den som är worden frisk efter en sjukdom, låte ock wara sagdt till sig det som står

i Ps. 107: 17. o. f. **De galne wordo plågade för deras öfwerträdelses skull och för deras synders skull: de wämjade wid all mat och wordo dödssjuke. Och de ropade till Herran i deras nöd och han halp dem utur deras ångest. Han sände sitt ord och gjorde dem helbregda, och frälste dem, att de icke blefwo döde. De skole tacka Herranom för hans godhet och för hans under, som han med menniskors barn gör, och offra tacksägelse och förtälja hans werk med glädje.** Äfwen skall en sådan menniska lägga på hjertat, hwad Frälsaren i Joh. 5: 14. sade till en Jude: **Si du äst worden helbregda; synda icke härefter, att dig icke wederfares något wärre.** Likaledes hwad Dawid har sagt Ps. 50: 14. **Offra Gudi tackoffer och betala den Högste ditt löfte,** det är: håll det löfte, som du har gjort i din sjukdom. Han skall således lefwa Herranom, på det han ock en gång må kunna dö Herranom.

Betraktelse wid sjuksängen.

Jag tackar dig, att du näpste mig och halp mig, Ps. 118: 21. Herrans wägar äro alltid sådana, att en troende christen från mörker framtränger till ljus, från bedröfwelse till tröst, från nöd till hjelp, från förödmjukelse till upphöjelse, från smälek till herrlighet. På det sättet förherrligar sig Gud på honom mycket mer, än om wägen alltid blefwe sig lik. Också är detta förande swarande emot menniskans behof och bestämmelse. Hennes högmod, hennes förmätenhet, hennes hängande wid kreaturen, hennes förlitande på det fåfängliga fordrar förödmjukelser, och hennes swaghet, hennes elände, hennes till modlöshet benägna hjerta har behof af att tröst och hjelp i rättan tid henne wederfares. Också är Guds syftemål med alla sina barn, att de skola warda hans Sons beläte like. Men nu har Guds Son sjelf förnedrat sig, och Gud Fader har derföre upphöjt honom. Han har nedsänkt sig i in- och utwärtes nöd, och Fadren har i behaglig tid bönhört honom och hulpit honom på salighetens dag. Han har, såsom i Ps. 118: 22. säges, warit förkastad af byggningsmännen, d. ä. af Judarnas styresmän, men blifwit en kyrkans hörnesten. Den wägen måste alla Guds barn gå, i den mån deras förmåga tål, denna föregångare måste alla följa, och hans bild måste alla

komma att likna. På denna bild äro drag (lineamenter), som man ej annorlunda, än genom lidande, kan få på sig. Hans bild war nemligen äfwen en marterbild. Af hans stilla tålamod kan man ej utan lidanden blifwa delaktig, och i gemenskap med hans lydnad kan man ej komma, utan att swåra omständigheter inträffa, der man genom D. H. Andas kraft kan uppoffra sin wilja åt den store Guden.

Den som grufwar sig för denna wäg, han besinne att alla Heliga hafwa gått densamma och tackat derföre. D. H. Ande lärde en hwar af dem säga: **Jag tackar dig, att du näpser mig och hjelper mig,** eller såsom i Ps. 119: v. 67, 71. **Förr än jag späkt war, for jag will, men nu håller jag ditt ord. Det är mig ljuft, att du hafwer späkt mig, att jag må lära dina rätter.** Wäl synes oß det förödmjukande lidandet ej glädjefullt, utan bedröfligt: men fastän köttet derwid känner sin swaghet, så är dock anden willig att dermed uthärda och att säga till Gud: **Likwäl blifwer jag städse wid dig.** Han ser på den himmelske Fadrens wilja, på föregångaren Christus, på alla Heligas föredömme och på nyttan af bedröfwelsen, som består i själens rening och bepröfwelse och i er-

farenheten af Guds tröst, hwaraf man utan bedröfwelse ej skulle blifwit delaktig, och han wäntar på detta sätt den gudomliga hjelp, som ock wisserligen i rättan tid kommer. Men än, så länge det jordiska lifwet warar, ett nytt känbart förödmjukande följer efter hwarje gudomlig hjelp, så skall dock den sista hjelpen för ewigt göra slut på all nöd. Herren skall nemligen förlossa de sina ifrån allt ondt, och hjelpa dem in i sitt himmelska rike. Då skall man till Guds ära med den allraklaraste insigt kunna säga: **Jag tackar dig, att du hafwer näpst mig och hulpit mig.**

En sjuk menniskas ödmjuka bön.

Himmelske Fader! det har behagat dig att tukta mig med en sjukdom, och att derigenom påminna mig, att icke blott arfsynden inträngt uti min natur, utan att jag också ofta har mißbrukat mina lemmar till synd. Jag böjer mig derföre under din wilja, och bekänner, att den är rätt, men jag en syndare. Förlåt mig nu mina synder, och låt nåd mig wederfaras för din Sons Jesu Christi skull. Herre, gack icke till doms med mig; ty för dig är ingen lefwande rättfärdig. Låt dig hjertligen wårda om min själ, att hon

komma att likna. På denna bild äro drag (lineamenter), som man ej annorlunda, än genom lidande, kan få på sig. Hans bild war nemligen äfwen en marterbild. Af hans stilla tålamod kan man ej utan lidanden blifwa delaktig, och i gemenskap med hans lydnad kan man ej komma, utan att swåra omständigheter inträffa, der man genom D. H. Andas kraft kan uppoffra sin wilja åt den store Guden.

Den som grufwar sig för denna wäg, han besinne att alla Heliga hafwa gått densamma och tackat derföre. D. H. Ande lärde en hwar af dem säga: **Jag tackar dig, att du näpser mig och hjelper mig,** eller såsom i Ps. 119: v. 67, 71. **Förr än jag späkt war, for jag will, men nu håller jag ditt ord. Det är mig ljuft, att du hafwer späkt mig, att jag må lära dina rätter.** Wäl synes oß det förödmjukande lidandet ej glädjefullt, utan bedröfligt: men fastän köttet derwid känner sin swaghet, så är dock anden willig att dermed uthärda och att säga till Gud: **Likwäl blifwer jag städse wid dig.** Han ser på den himmelske Fadrens wilja, på föregångaren Christus, på alla Heligas föredömme och på nyttan af bedröfwelsen, som består i själens rening och bepröfwelse och i er-

farenheten af Guds tröst, hwaraf man utan bedröfwelse ej skulle blifwit delaktig, och han wäntar på detta sätt den gudomliga hjelp, som ock wisserligen i rättan tid kommer. Om än, så länge det jordiska lifwet warar, ett nytt känbart förödmjukande följer efter hwarje gudomlig hjelp, så skall dock den sista hjelpen för ewigt göra slut på all nöd. Herren skall nemligen förlossa de sina ifrån allt ondt, och hjelpa dem in i sitt himmelska rike. Då skall man till Guds ära med den allraklaraste insigt kunna säga: **Jag tackar dig, att du hafwer näpst mig och hulpit mig.**

En sjuk menniskas ödmjuka bön.

Himmelske Fader! det har behagat dig att tukta mig med en sjukdom, och att derigenom påminna mig, att icke blott arfsynden inträngt uti min natur, utan att jag också ofta har mißbrukat mina lemmar till synd. Jag böjer mig derföre under din wilja, och bekänner, att den är rätt, men jag en syndare. Förlåt mig nu mina synder, och låt nåd mig wederfaras för din Sons Jesu Christi skull. Herre, gack icke till doms med mig; ty för dig är ingen lefwande rättfärdig. Låt dig hjertligen wårda om min själ, att hon

icke förderfwas, och kasta alla mina synder bakom dig. Ack Herre, wid hwad skall jag trösta mig? Uppå dig hoppas jag. Fräls mig ifrån alla mina synder, och låt mig icke på skam komma eller dem galnom till spott warda. Jag will tiga och icke upplåta min mun, du skall wäl görat. Wänd din plåga ifrån mig: ty jag är försmäktad af din hands straff. När du tuktar en för syndens skull, så warder hans fägring förtärd såsom af mal. Ack, huru platt intet äro dock alla menniskor! Hör min bön, Herre! och förnim mitt rop, och tig icke öfwer mina tårar; ty jag är en fremling och gäst för dig, såsom alla mina fäder. Hålt upp af mig, att jag wederqwicker mig, förr än jag bortfar och är icke mera här (Ps. 39: 8—14). Skänk mig och dem, som sköta mig, tålamod, och gif att å båda sidor uppstår en frukt af din tuktan. Ser du, att mitt lifs förlängning länder till din ära, och är mig och andra helsosam, så stärk mina krafter, wälsigna de medel, jag brukar till mitt återställande, och fräls mitt lif ifrån förderf. Men gör mig då ock skicklig att lefwa till din ära och att, som ett godt träd, bära god frukt. Men är mitt slut efter ditt råd nära, så bered mig fulleligen, att jag må kunna fara hädan i frid och med fröjd, werka än widare

uti mig allt hwad nödigt är till att saligt dö, och låt den korta tid, som jag ännu har öfrig, wara för mig en wälsignad nådetid. Låt din hand icke ligga alltför tung uppå mig, lindra min plåga, och då mitt slut kommer, så upptag i nåde min själ, och låt henne komma till ro i en af de boningar, som äro i ditt himmelska hus. Ja, drag mig till Dig, du upphöjde Frälsare, att jag må se din herrlighet, hwilken Fadren dig gifwit hafwer. Amen.

Betraktelse om döden.

Menniskorna är förelagdt en gång dö och sedan domen. Ebr. 9: 27.

Hwarje menniska dör en gång, och de som blifwit till det jordiska lifwet uppwäckta och således 2 gånger dött, utgöra ett ganska litet undantag wid denna allmänna regel. Hwar och en menniska dör en gång: derföre om det wid detta döende aflöper olyckligt, så kan skadan ej mer ersättas. Med många saker gör man försök mer än en gång, då man wid ett sednare försök kan bättra, hwad man wid det förutgående förderfwat, men dödsprofwet gör man blott en gång. Dock är Gud så trofast, att han innan menniskan werkligen dör, gemenligen förer henne en eller flera gånger genom sjukdom nära intill döden; på det hon i någon mån måtte komma att förstå, hwad det är att dö, och på den ännu återstående tiden göra sig genom bot och bättring derpå beredd. Menniskan är förelagdt

en gång dö, och Christus är en gång blefwen offrad till att borttaga mångas synder. Detta Christi ena uppoffrande bör derföre hafwa inflytande på wårt ena döende, och wälsigna detsamma och göra det till en winning för oß. Detta sker ock, när för Christi offers skull, på hwilken wi tro, alla synder warda oß förlåtna. Ware då hwar och en dödlig menniska betänkt på att hon under lefnadsdagarna må genom Jesu död få sina synder förlåtna. Christus har genom sitt offer i så måtto borttagit hela werldens synder, att han för dem alla tillfyllestgjort: men nu måste ock hwar och en menniskas synder wara borttagna genom deras nådiga förlåtelse. Wi äro förlikte med Gud genom hans Sons död. Men en hwar måste ock för sin egen person undfå denna försoning. Man frukte ej någon smärta, någon förfärelse, något roßlande wid aflidandet. Detta allt är en kort och lätt bedröfwelse. Man frukte endast för synden, hwilken är det enda, som kan göra döden till den största olycka. Må derföre ingen ligga på sotsängen, utan att han har förloßning genom Jesu blod, nemligen syndernas förlåtelse.

Efter döden är **domen** menniskan förelagd, nemligen domen på yttersta dagen, på hwilken alla aflidna själar wänta med fruktan eller glädje. När nu synderna warit den aflidande förlåtna och aflidandet genom Jesu Christi nåd wäl aflupit: så har det ej mer någon fara med domen. Christus skall då af dem, som med längtan och glädje wäntat honom, låta sig ses till salighet, och det **utan synd**: nemligen utan att då hafwa på sig någon fremmande synd, som ännu ej wore godtgjord och betald; men just detta skall ock bewisa, att hans

uppoffring på korset warit fullt gällande, och att de, som genom tron undfått wälsignelsen och frukten deraf, allena derigenom äro från all skuld och straff fria, eller, såsom Christus sjelf säger, icke komma i domen.

Så låte då den ewige Öfwerste-Presten Jesus Christus mig i min död njuta wälsignelsen af hans försoningsoffer. Han förlåte mig alla mina synder, och låte mig i sin nåd och frid hädanfara, så skall hans herrliga uppenbarelsesdag wara min gladaste dag, och insätta mig i fullt åtnjutande af allt det goda, som han åt mig förwärfwat och beredt hafwer.

Bön om en salig hädanfärd.

Ewige Gud! du som allena eger odödlighet, och hwars år taga ingen ända! jag eländiga menniska är för syndens skull, som i min natur inträngt, bräcklig och dödlig. Jag är såsom gräset, som om morgonen står och om aftonen afslås och wißnar. Jag har i min friska ungdoms tid blomstrat som en blomma, men nu wißnar jag och skall snart affalla. Förbarma dig öfwer mig och werka, i den ännu återstående korta del af min lefnad, hwad som nödigt är för min beredelse till en salig ewighet. Werka i mig bot och bättring till lifs. Förlåt mig mina synder, och sänd D. H. Anda i mitt hjerta, att han må deri bo och blifwa, och äfwen i döden wara min inwertes tröstare. Herre Jesu Christe! du som på oljoberget offrat bön och åkallan med starkt rop och tårar och äfwen blifwit af din Fader bönhörd; förlossa mig för din kamp och offer skull från fasa för döden, och skänk mig icke blott willighet utan ock fri-

modighet att dö. Låt mig, då jag aflider, erfara, att min död, ej har någon udd, eller att den, som håller ditt ord, ej behöfwer se döden, för så widt som den är fruktanswärd. Nedbryt min kropps hydda lindrigt, och bewara mig för widriga åtbörder, då jag skall nedböja mitt hufwud. Skänk rikligen mig och de mina, från hwilka jag genom döden skiljes, den H. Andes tröst, så att ditt namn må af oß alla genom tro och tålamod helgadt warda. I dina händer befaller jag min Anda. Du har mig återlöst, Herre du trofaste Gud. Låt min själ, då hon skiljes wid kroppen, komma till ro, låt henne ur mörkret komma till ljus, från fremlingalandet till hemmet. Fullborda i henne helgelsen wid öfwergången i ewigheten. Sänd henne dina heliga englar till hjelp, och låt henne, såsom Lazari själ, efter utständen wedermöda njuta hugnad. Har du wid min födelse dragit mig ur min moders lif, så drag ock i rätta stunden min själ ur kroppen och ur denna werlden, som welat blifwa för henne allt för trång, och flytta henne in i en bättre werld, ja i din Faders hus, der du sjelf är, att hon må få se din herrlighet. Låt min dödsdag wara bättre, än min födelsedag, och slutet af min wandring bättre, än deß början. Genom din dödskamp och blodswett, genom ditt kors och din död, genom din heliga uppståndelse och himmelsfärd, i min sista nöd, på domedagen, hjelp mig, käre milde Herre Gud! Amen.

Ord, som man kan säga till en döende.

Treenige Gud, Fader, Son och Helige Ande, till hwilken wi döpte äro! war oß syndare nådig. Herre Gud, Fader i himmelen, förbarma dig öfwer

oß. Herre Guds Son, werldens Frälsare, förbarma dig öfwer oß. Herre Gud, Helige Ande, förbarma dig öfwer oß. War oß nådig, förskona oß, milde Herre Gud. War oß nådig, hjelp oß, milde Herre Gud. Genom din heliga födelse, genom din dödskamp och blodiga swett, genom ditt kors och död, genom din heliga uppståndelse och himmelsfärd, i wår sista nöd, wid yttersta domen, hjelp oß milde Herre Gud. O Guds Lamm, som bar werldenes synder, förbarma dig öfwer oß.

Öfwergif mig icke, Herre min Gud: war icke långt borta ifrån mig: skynda dig till att göra mig bistånd, Herre min hjelp.

Se på min jemmer och mitt elände och förlåt mig alla mina synder. Låt mig ej frestas öfwer min förmåga, och skänk mig kraft att tåligt uthärda mitt lidande. Låt det ock dermed snart lida till ett saligt slut.

Himmelske Fader, jag beropar mig på din Sons lidande och död och beder, att du wille derföre bete mig nåd, icke tänka på mina synder, upptaga min själ i den ewiga hwilan och uppwäcka min kropp till ett ewigt lif.

Ack Gud Fader! jag är en stor syndare och har icke förtjent himmelen, utan helwetet. Men din Sons rättfärdighet, hwilken war lydig ända intill döden på korset, ware ock min rättfärdighet. Genom densamma will jag bestå i din dom, och ingå i ditt himmelska rike.

Herre Jesu! jag befaller min anda i dina händer. Herre Jesu! upptag min anda. Herre Jesu! låt mig komma dit, der du är, och låt mig snart se din herrlighet, som din Fader dig gifwit hafwer. Herre Jesu! nedbryt med en skonsam Fadershand

min kropps hydda, och för, sedan detta skett, min själ genom dina englars tjenst, i en af de ewiga hyddorna, som i himmelen äro Twå henne emedlertid än widare med ditt blod, och låt henne i mitt eländes ugn warda rätt luttrad och ren.

Herre Jesu! du som i dina köttsdagar offrat bön och åkallan med starkt rop och tårar, borttag från mig all fasa för döden, och gör mig skickad att fara hädan i frid, såsom Simeon.

Herre Jesu: jag befaller dig min kropp och själ, och alla de mina, hwilka jag lemnar efter mig i werlden. Tänk på mig och dem alla till det bästa. Haf omsorg om dem. Drag dem till dig. Låt ingen af dem gå förlorad. Gif att de, hwilka jag efterlemnar, må wara förenade i ett rätt sinne, och att i rätt kärlek och trohet den ene må wara den andres tillflykt.

O Gud! jag blygs inför dig för min förda wandel. Mycket ondt har jag gjort, mycket godt försummat. War mig nådig, min Gud, för din Sons Jesu Christi skull. Emedan han i mitt ställe undergått den allra strängaste gudomliga och menskliga dom, så gack icke till doms med mig, utan tillgif mig nådligen min skuld och mitt straff, och skänk mig andel i ditt himmelska rike.

Ack Gud: mina smärtor äro swåra. Styrk mig. Hjelp mig. Herre, jag lider nöd, lindra den. Mitt hjertas ångest är stor. För mig utur min nöd. Se på min jemmer och elände, och förlåt mig alla mina synder.

Store Gud! jag kan icke mer bruka och njuta något af alla jordiska gåfwor och egodelar. Wederqwick mig inwertes genom din käre Son, som är lifwets watten. War du mitt hjertas tröst och min

del. Närma dig till mig, när jag dig anropar och säg till mig: war icke förfärad.

Efter dig, Herre, längtar jag, min Gud. Jag hoppas på dig: låt mig ej på skam komma. Jag har lust att skiljas hädan och wara när dig, Herre Jesu. Såsom en trött trängtar jag efter hwila, såsom en fremling efter hemmet, såsom en längtad efter full wederqwickelse. Mina ögon hafwa sett mycket ondt och ömkligt, mina öron hört mycket sådant, och i mitt hjerta har jag i min lifstid haft många bekymmer. Och nu önskar jag att komma till den sköna himmel, hwarom jag så mycket godt och skönt hört och läsit, der intet ondt och intet bekymmer är, der man skådar din wederqwickande herrlighet, der ett stort antal af heliga själar äro församlade, och der endast frid och fröjd äro rådande. Uppfyll denna min önskan. Låt mig snart se min önskans och böns uppfyllelse, dock allena efter din wilje, och fullborda på mig alla dina löften för ditt namns skull. Amen.

Pris:

i exemplar 25 öre, inbunden 38 öre, i w. b. 50 öre, clothband 75 öre, i dito med guldkors 90 öre och med gull-snitt 1: 15 öre.

---

de
och

h
l
f
wa
mt
tid
kon
ket
int
kan
lan
ärd
sna
all
din